

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

Katedra biotechnických úprav krajiny

**Katastr nemovitostí, historie a současnost
městské části Praha – Libuš**

Cadastre of Real Estates, History and Present
of Prague – Libuš Municipality

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce
Ing. Dana Tollingerová Ph.D.

Bakalant:
Anna Svobodová

Praha, 2013

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Svobodová Anna

Územní technická a správní služba - kombinované Praha

Název práce

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha - Libuš

Anglický název

Cadastre of Real Estates, History and Present of Prague - Libuš Municipality

Cíle práce

Cílem bakalářské práce bude zmapovat vývoj katastru nemovitostí od historie až po současnost. Stěžejním cílem práce bude zpracování materiálů vztahujících se k obci Libuš a nastínění jejich dějin z pohledu katastru nemovitostí odvíjející se od historie nejstaršího domu čp.1., který svými středověkými základy souvisí s nejstarší zmínkou o obci Libuš.

Metodika

Práce bude zpracována jako literární rešeršní publikace. Bude začínat popisem vývoje katastru nemovitostí na území ČR v obecné rovině a dále bude pokračovat zdokumentováním historie městské části Praha - Libuš, a dále až po současnost, a to z pohledu katastru nemovitostí. Vzhledem k tomu, že bude práce zaměřena zejména na vývoj katastru nemovitostí, bude její součástí mapová příloha, která přehledně zdokumentuje dostupné mapování obce Libuš od jejich počátků až po současnost a dále obrazová a fotografická příloha z dochovaných historických i nově pořízených pohledů městské části. Součástí přílohy bude i historická dokumentace, která se váže k historii domu čp.1.

Harmonogram zpracování

Datum odevzdání rešerše prosinec 2012.

Datum odevzdání práce duben 2013.

Rozsah textové části

30 stran

Klíčová slova

katastr nemovitostí, historie, městská část Praha - Libuš, Libuš, katastrální území, katastrální mapy

Doporučené zdroje informací

Pešl Ivan, 1998: Katastr nemovitostí po kapkách. Zeměměřič č.1.-10.
Eva Semotanová, 2006: Mapy Čech, Moravy s Slezska v zrcadle staletí, Praha, 264s.
Jan Bumba, 2007: České katastry od 11. do 21.století, Praha, 190s.
František Ruth: Kronika královské Prahy a obcí sousedních, Vyd.2. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 1995
August Sedláček: Hradý, zámky a tvrze Království českého, Vyd.2. Praha : Argo, 1998, 340 s.
Václav Vladivoj Tomek: Dějepis města Prahy, Praha, 1891
Kniha o Praze 4, Praha - Milpo, 1996, 182 s.
Eduard Škoda: Kniha o Libuši a Písnici, Praha: Milpo media, 2005, 143 s.
Chamout L., Skála P.: Geodezie, ČZU Praha, Praha, 2008, 172 s.
Mašek F.: Pozemkový katastr, nákladem MF, Praha, 223 s.
Kuča K.: Města a městečka v Čechách, na Moravě a Slezsku, Libri, Praha
Pešta Jan: Půdorysné struktury venkovských sídel v Čechách, In: Průzkumy památek 2/2000. Praha: Památkový ústav středních Čech, 2000, s. 153-166.
Merhout Cyril: Čtení o Novém hradě a Kunraticích: Minulost starého sídla krále Václava IV. a památné obce. Praha: Rašín, 1912, 95s.
Edice: Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské sebrané z archivů domácích i cizích, (vybrané díly) - ed.Kalousek Josef, V Praze: Domestikální fond Království českého
Plán Prahy: podle indikačních skic stabilního katastru (1840-1842) (ed.Marek Lašfovka, Barbora Lašfovková), AHMP, 2005, 407 s.
ÚMČ Praha - Libuš, knihovna. Pamětní kniha obce Libuš u Prahy (1914/1930-1989) + Materiály ke kronice.
ÚMČ Praha - Libuš, kancelář humanitního odboru. Materiály k domu čp.1.
Internetové zdroje: www.cuzk.cz, <http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>,
<http://www.hiu.cas.cz/>, <http://oldmaps.geolab.cz/>
<http://www.mapy.cz/> a <http://www.praha-libus.cz/> - mapy Libuše

Vedoucí práce

Tollingerová Dana, Ing., Ph.D.

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

V Praze dne 20.4.2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci na téma „Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš“ vypracovala samostatně a veškeré publikace, materiály a informace, ze kterých jsem čerpala jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 31.března 2013

Handwritten signature in blue ink, appearing to read "Anna Šmolová", written over a dotted horizontal line.

Poděkování

Tímto si dovoluji poděkovat všem, kteří se podíleli na vzniku a zpracování této práce, zejména Ing. Daně Tollingerové Ph.D. za odborné vedení a poskytnutí nezbytných informací. Dále děkuji pracovníkům Ústředního archivu Zeměměřičského úřadu v Praze, archivu Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního v Praze a Mgr. Matěji Kadlecovi za poskytnuté souborné historické i současné materiály o regionu. V neposlední řadě děkuji mé dceři a nejbližším přátelům za jejich toleranci a trpělivost, kterou mi věnovali po celou dobu studia.

**Katastr nemovitostí, historie a současnost
městské části Praha – Libuš**

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je zpracována formou literární rešerše, která se zabývá popisem vývoje katastru nemovitostí na území České republiky v obecné rovině a dále pak pokračuje zdokumentováním historie městské části Praha – Libuš a dále až po současnost, a to z pohledu vývoje katastru nemovitostí.

Vzhledem k tomu, že se historie nynější městské části váže k nejstaršímu domu č.p.1, který svými středověkými základy souvisí s nejstarší zmínkou o obci Libuš a zůstal dochován do současnosti, je součástí práce i dokumentace, která souvisí s historií tohoto domu. Práce je doplněna mapovou přílohou, která přehledně dokumentuje dostupné mapování obce Libuš a Písnice, nynější městské části Praha – Libuš, od jejich počátků až po současnost a dále obrazová a fotografická příloha z dochovaných historických i nově pořízených pohledů městské části.

Klíčová slova : katastr nemovitostí, historie městské části Praha – Libuš, Libuš, Písnice, na libušské tvrzi.

ABSTRACT

This bachelor thesis is a literary review, which describes the development of real estate in the Czech Republic in general, and then proceeds to documenting the history of Prague - Libuš up to the present, view of the development real estate cadastre.

Whereas the history of current district is connected to the oldest house No.1, which is associated with the oldest mention of the village Libuš due to its medieval foundations and remained preserved to the present is part of the thesis and the documentation that relates to the history of this house. The thesis is accompanied by a map attachment that clearly describes the available mapping of community Libuš and Písnice, current district of Prague - Libuš, from its beginnings to the present, as well as video and photographic attachment from preserved historical and newly acquired views of the district.

Keywords: real estate cadastre, the history of district of Prague - Libuš, Libuš, Písnice, on the libus's citadel.

Obsah

Seznam použitých zkratk	10
1. Úvod	11
2. Cíl práce	11
3. Základní pojmy	12
3.1. Katastr nemovitostí	12
3.2. Katastrální území	12
3.3. Katastrální mapy	13
3.4. Kopie katastrální mapy.....	13
3.5. Katastrální úřad.....	13
3.6. Zeměměřičský úřad.....	13
3.7. Výpis z katastru nemovitostí.....	14
3.8. Geometrický plán	14
3.9. BPEJ - bonitovaná půdně ekologická jednotka.....	15
4. Historie a vývoj katastrů na území České republiky	15
4.1. Počátky katastrů a první soupisy půdy	16
4.2. Rustikální katastr	17
4.2.1. První berní rula.....	17
4.2.2. Druhá berní rula, Kinského reformy.....	17
4.3. Marie Terezie a tereziánské katastry.....	18
4.3.1. Třetí berní rula, První tereziánský katastr rustikální.....	18
4.3.2. Čtvrtá berní rula, Druhý tereziánský katastr rustikální.....	18
4.3.3. Exaequatorium dominicale	18
4.3.4. Tereziánský katastr	19
4.4. Josefský katastr	19
4.5. Tereziánsko – josefský katastr	20
4.6. Stabilní katastr	21
4.6.1. Reambulance stabilního katastru	22
4.6.2. Evidovaný katastr.....	22
4.7. Pozemkový katastr.....	23
4.8. Jednotná evidence půdy (JEP)	24
4.9. Evidence nemovitostí (EN).....	25
5. Katastr nemovitostí – současnost	26
5.1. Dálkový přístup do KN	28
5.2. Nahlížení do KN.....	28

6. Městská část Praha – Libuš	29
7. Historie katastrálních území městské části Praha - Libuš	30
7.1. První osídlení Libuše a Písnice	30
7.2. Pod Kunratickým panstvím.....	31
7.2.1. Od prvních zmínek po 15.století	31
7.2.2. 16.- 18.století	32
7.2.3. 18.-20.století	33
7.3. Historie obce Libuš.....	34
7.3.1. Na libušské tvrzi ve 14.století	34
7.3.2. 15.-18.století	35
7.3.3. 19.-20.století	36
7.3.4. Historie nejstaršího domu č.p.1	38
7.3.5. Číslování domů na Libuši	42
7.4. Historie obce Písnice	43
7.4.1. První zmínky	43
7.4.2. 14.-15.století	44
7.4.3. 16.-18.století	44
7.4.4. 19.-20.století	46
7.5. Současnost městské části.....	47
7.6. Heraldika městské části	48
7.7. Doprava	49
8. Charakteristika studijního území	53
9. Diskuse.....	54
10. Závěr.....	56
Seznam použité literatury	57
Seznam použitých obrázků a tabulek.....	62
Seznam obrazových příloh	63

Seznam použitých zkratk

- ADIS automatizovaný daňový informační systém
- BPEJ bonitovaná půdně ekologická jednotka
- č.p. číslo popisné
- ČR Česká republika
- ČHMÚ Český hydrometeorologický ústav
- ČSÚ Český statistický úřad
- ČÚZK Český úřad zeměměřičský a katastrální
- DKM digitální katastrální mapa
- EO evidence obyvatel
- EN evidence nemovitostí
- GP geometrický plán
- JEP jednotná evidence půdy
- KM katastrální mapa
- KM – D katastrální mapa - digitalizovaná
- KN katastr nemovitostí
- KÚ katastrální úřad
- k. ú. katastrální území
- MČ městská část
- MNV Místní národní výbor
- REN registr evidence nemovitostí
- RES registr ekonomických údajů
- Ř.z. Říšský zákoník
- Sb.z. a n. Sběrka zákonů a nařízení
- S – JTSK systém jednotné trigonometrické sítě katastrální
- SÚ stavební úřad
- ÚAGK Ústřední archiv geodézie a kartografie
- ÚAPPSČ Ústav archeologické památkové péče Středních Čech
- ÚMČ úřad městské části
- VÚGTK Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický

1. Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si zvolila Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš. V této městské části bydlím se svou rodinou od roku 1990, měla jsem tedy možnost sledovat velký rozvoj a změny v této lokalitě zejména v posledních letech. Vzhledem k tomu, že se zajímám o všeobecné dění v místě, kde žiji, rozhodla jsem se podrobněji poznat a zmapovat jeho historii až po současnost, a to z pohledu katastru nemovitostí.

V první části práce jsem se zaměřila na historii katastrů nemovitostí v České republice od prvních zmínek o nich až po ty současné nejnovější a nejdokonalejší katastrální operáty.

Druhá část práce je věnována historii obcí Libuš a Písnice, které v současné době tvoří jednu městskou část Praha – Libuš, od jejich vzniku napříč staletími až po současnost, opět z pohledu vývoje katastru nemovitostí v České republice. Vzhledem k tomu, že v obci Libuš se do dnešních dní dochovaly základy nejstaršího domu č.p.1, na jehož místě stála původní tvrz, která byla postavena pravděpodobně počátkem 14.století, obsahuje tato práce i dokumentaci k tomuto objektu z dostupných dochovaných materiálů.

Zároveň jsou součástí práce i mapové přílohy, a to jak historické katastrální mapy, tak i současné, které přehledně dokumentují dostupné mapování obce Libuš a Písnice a nynější městské části Praha – Libuš, a dále obrazová a fotografická příloha z dochovaných historických i nově pořízených pohledů městské části.

2. Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce je zpracování literární rešerše, která bude mapovat vývoj katastru nemovitostí od historie až po současnost. Stěžejním cílem práce bude zpracování historických i soudobých materiálů vztahujících se k obcím Libuš a Písnice, jejichž spojením vznikla nynější městská část Praha - Libuš a nastínění jejich dějin z pohledu katastru nemovitostí odvíjejících se od historie nejstaršího domu č.p.1, který svými středověkými základy souvisí s nejstarší zmínkou o obci Libuš.

3. Základní pojmy

3.1. Katastr nemovitostí

Katastr nemovitostí (KN) České republiky je veřejným souborem údajů o nemovitostech v České republice, který zahrnuje jejich popis, soupis a geometrické a polohové určení (dle § 1 zákona č. 344/92 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, v platném znění).

Katastr nemovitostí je víceúčelový katastr, který neslouží jen pro daňové, ale i pro statistické a technické účely. Jedná se o průběžně aktualizovaný informační systém o pozemcích a vybraných stavbách na území České republiky. Jeho součástí je evidence vlastnických, jiných věcných práv a dalších, zákonem stanovených práv k těmto nemovitostem. Katastr nemovitostí je zdrojem informací, které slouží k ochraně práv k nemovitostem, pro daňové a poplatkové účely, k ochraně životního prostředí, zemědělského a lesního půdního fondu, nerostného bohatství, kulturních památek, pro rozvoj území, k oceňování nemovitostí, pro účely vědecké, hospodářské a statistické a pro tvorbu dalších informačních systémů (Kuba a Olivová 2005; ČÚZK 2012).

Katastr nemovitostí je živým operátem nejen proto, že se stále aktuálně používá, ale zejména proto, že se neustále rozvíjí v závislosti na rozvoji legislativy a konkrétních potřeb společnosti (Bumba 2007). Katastr nemovitostí je jedním z datově nejrozsáhlejších informačních systémů státní správy a je veden převážně počítačovými prostředky. V roce 1998 byla dokončena digitalizace jeho souboru popisných informací, nyní se pracuje na digitalizaci souboru geodetických informací (ČÚZK 2012).

3.2. Katastrální území

Katastrální území (k. ú.) je v České republice technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru nemovitostí společně evidovaný soubor nemovitostí (dle § 27 písm. h) zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, v platném znění).

Za předpokladu, že jsou hranice k.ú. a obce zcela totožné, mohou se k.ú. a území obce krýt. Vzhledem k tomu, že se v ČR k 1.1.2013 nachází celkem 13 026 k.ú., z důvodu přehlednosti je každé toto území označeno jiným názvem (Chamout a Skála 2003; ČÚZK 2013).

3.3. Katastrální mapy

Katastrální mapou (KM) nazýváme polohopisnou mapu velkého měřítka s popisem, která zobrazuje všechny nemovitosti a katastrální území, které jsou předmětem katastru. Pozemky se v katastrální mapě zobrazují průmětem svých hranic do zobrazovací roviny, označují se parcelními čísly a značkami druhů pozemků; stavby se zobrazují průmětem svého vnějšího obvodu (dle § 27 písm. h) zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, v platném znění).

Katastrální mapa může mít v ucelených částech katastrálního území různou formu, např. jako digitální katastrální mapa (tzv. digitální mapa - DKM) s geometrickým a polohovým určením v systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK), katastrální mapa grafická (tzv. analogová mapa) s přesností a v zobrazovací soustavě stanovenými v době jejího vzniku, obsahuje informace o polohovém určení nemovitosti, a také katastrální mapa obnovená digitalizací analogové mapy (tzv. digitalizovaná mapa – KM-D), kde je přesnost souřadnic podrobných bodů nižší, než je stanoveno pro mapu digitální (Chamout a Skála 2003; Bumba 2007).

3.4. Kopie katastrální mapy

Kopie katastrální mapy je ručně, reprograficky (na kopírce) nebo automatizovaně (výstup z počítačových souborů) vyhotovená kopie části, popřípadě celého mapového listu katastrální mapy (VÚGTK 2012).

3.5. Katastrální úřad

Katastrální úřad (KÚ) je správní úřad pro zeměměřičství a katastr nemovitostí, který vykonává státní správu katastru nemovitostí ČR, správu bodů podrobného polohového a výškového bodového pole, projednává porušení pořádku na úseku katastru nemovitostí ČR, schvaluje změny pomístních názvosloví a katastrálních hranic apod. Jeho působnost ve 14 krajích ČR je vymezena podle zákona č.359/1992 Sb. o zeměměřických a katastrálních orgánech, v platném znění (Chamout a Skála 2003; ČÚZK 2012).

3.6. Zeměměřičský úřad

Zeměměřičský úřad byl zřízen jako jiný správní úřad zeměměřičství s celorepublikovou působností se sídlem v Praze a je řízen přímo Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním (dle § 2 a § 3 zákona č.359/1992 Sb. o zeměměřických a katastrálních orgánech, v platném znění).

Spravuje zejména geodetické základy (sítě bodů základního polohového, výškového a tíhového bodového pole), provádí zeměměřičské činnosti typu prací na státních hranicích až po označování nemovitostí měřičskými značkami, vede základní bázi geografických dat, vede centrální databázové soubory KN ČR, vede Ústřední archiv zeměměřictví a katastru atd. (dle § 3 zákona č.359/1992 Sb. o zeměměřických a katastrálních orgánech, v platném znění; Chamout a Skála 2003).

3.7. Výpis z katastru nemovitostí

Katastrální úřad na požádání vyhotoví ze souboru geodetických informací a ze souboru popisných informací výpis, opis nebo kopii, jakož i identifikaci parcel a údajů o konkrétní nemovitosti (nemovitostech) nebo údajů z konkrétního listu vlastnictví konkrétního katastrálního území. Tyto dokumenty ve formě stanovené prováděcím právním předpisem jsou veřejnými listinami prokazujícími stav evidovaný v katastru k okamžiku, který je na nich uveden. Pokud jsou poskytované údaje katastru vedeny v elektronické podobě, poskytuje je kterýkoli katastrální úřad z celého území České republiky (dle § 22 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, v platném znění).

3.8. Geometrický plán

Geometrický plán (GP) je klasický technický nástroj a neoddělitelná součást všech právních listin, podle nichž má být proveden zápis do katastru nemovitostí, je-li třeba předmět zápisu nově zobrazit do katastrální mapy (Chamout a Skála 2003).

Jako technickoprávní instrument se GP zformoval již v roce 1883, kdy jej legislativně podpořil zákon č. 83/1883 Ř.z. Původní GP se vyhotovoval jako efektní barevné grafické dílo. Technologie zpracování, terminologie a vizuální podoba GP se postupně vyvíjela, postupně docházelo k ekonomizaci jeho tvorby. V roce 1975 byla směrnicí bývalého Českého úřadu geodetického a kartografického stanovena zásada jednobarevnosti GP a tato zásada přetrvávala dodnes. V současné době se již téměř výhradně používá automatizované zpracování (Bumba 2007).

GP je především technickým podkladem pro vyhotovení rozhodnutí o právních vztazích k nemovitostem, pro vydání kolaudačního rozhodnutí k budovám nebo pro započítání užívání budov, které jsou předmětem katastru nemovitostí, pro změnu hranice katastrálního území a obce, pro změnu hranice druhu pozemku. Spolu s právními listinami a měřičskou dokumentací (výsledky geodetických měření) je technickým podkladem pro provedení změny v operátu katastru nemovitostí. Vyhotovuje se vždy na základě výsledků geodetických prací v terénu (VÚGTK 2012).

Součástí GP jsou:

- popisové pole - obsahuje základní identifikaci o účelu vyhotovení plánu, zhotoviteli, čísle plánu a údaje o místě změny,
- grafické znázornění – zhotovuje se jako jednobarevná kopie nebo zvětšená KM v příslušném měřítku, ve které je zakreslena nemovitost vzniklá rozdělením jedné či více nemovitostí, především stavu před a po změně, uvádí se zde stávající i nová parcelní čísla, mapové značky, druhy pozemků apod.,
- seznam souřadnic,
- výkaz dosavadního a nového stavu údajů KN,
- výkaz údajů o BPEJ k parcelám nového stavu,
- ověření a potvrzení GP (Kuba a Olivová 2005).

Geometrický plán musí být úředně ověřen, že svými náležitostmi a přesností odpovídá platným předpisům, a opatřen souhlasem katastrálního úřadu s očíslováním parcel (dle § 19 zákona č. 344/1992 Sb, o katastru nemovitostí České republiky, v platném znění).

3.9. BPEJ - bonitovaná půdně ekologická jednotka

Bonitovaná půdně-ekologická jednotka (BPEJ) je základní určovací a oceňovací jednotka produkční schopnosti zemědělské půdy. Jedná se o ohraničený územní celek, který má specifické ekologické vlastnosti a bioenergetický potenciál. Označuje se pětimístným číselným kódem vyjadřujícím půdně-klimatické vlastnosti. (VÚGTK 2012).

První číslice kódu značí příslušnost ke klimatickému regionu a může dosáhnout hodnot od 0 do 9, druhá a třetí číslice vymezuje příslušnost k určité hlavní půdní jednotce a hodnoty jsou od 01 do 78, čtvrtá číslice stanoví kombinaci svaživosti a expozice pozemku ke světovým stranám s hodnotami 0 až 9 a pátá číslice, rovněž s hodnotami 0 až 9, určuje kombinaci hloubky půdního profilu a jeho skeletovosti.

BPEJ jsou od září 1998 součástí KN a v ČR jich je celkem 1818 (Chamout a Skála 2003).

4. Historie a vývoj katastrů na území České republiky

Co je vlastně katastr? Vlastní název **katastr** pochází z latinského *capidastrum*, který je tvořen ze dvou částí: *caput* = hlava a *tastrum* = listina, tedy volný překlad znamená listinu uspořádanou podle hlav, později podle jakýchkoliv jednotek. Obecně byl slovem „katastr“ nazýván správní nástroj stručně a přehledně označující soupis a popis zvláštních vlastností osob, věcí nebo práv. Svou podstatou je tedy katastr veřejnoprávní

zařízení, které shromažďuje, třídí, eviduje a aktualizuje údaje o jevech, které jsou jeho obsahem a poskytuje o nich informace. Nejvýznamnější a také nejznámější jsou katastry, které se zabývají evidováním nemovitostí (pozemků a budov) a věcných práv k nim (Bumba 2007).

V českých zemích mají katastry již bezmála tisíciletou tradici, kterou se mohou pochlubit jen některé země. Napříč své dlouhé historii a postupnému vývoji prošly mnoha změnami a omyly vzhledem k tomu, že v jednotlivých etapách vývoje navazovaly na předchozí výsledky a přizpůsobovaly se rozvíjející se společnosti a jejím potřebám. Velký význam má i kontinuita a koncepční změny katastru a jeho obsahu, neboť svým rozsahem patří k nejrozsáhlejším informačním systémům s mimořádnými požadavky na přesnost a spolehlivost spravovaných údajů. České katastry nevznikaly ze soukromé iniciativy, ale na základě nějakého příkazu, nařízení, císařského či královského patentu či později na základě zákona; byly tedy vždy veřejnoprávním institutem spravovaným určeným státním orgánem (Bumba 2007).

4.1. Počátky katastrů a první soupisy půdy

Na počátku feudálního období v první polovině 11. století byly dominantním zdrojem příjmů panovníka a šlechty odvody z výnosu půdy a zemědělské výroby. Půda patřila výlučně panovníkovi, později i šlechtě, daně však byly stanovovány pouze z výtěžku z rustikální (selské - nesvobodné půdy), nikoliv z dominikální (panské - šlechtické a církevní půdy). Tento předpis s menšími či většími úpravami platil až do poloviny 18. století. Katastr tedy historicky vznikl zejména pro fiskální (daňový) účel a po mnoho staletí byl také tento účel jediný (Bumba 2007).

První historicky doložené zprávy o sjednocení daňové politiky, a tím vzniku předchůdce pozdějšího katastru, se datují od roku 1022, z období vlády Přemyslovce knížete Oldřicha. Kníže zavedl vybírání daně z lánů (z pozemků), tzv. araturu. Velikost daněné plochy stanovovala technická jednotka „lán“, která představovala plochu dnešních cca 18 hektarů. Vzhledem k tomu, že však počet lánů a tím i podklad pro vyměřování daní vycházel pouze z pozemkovou vrchností písemně přiznaných odhadů o počtu osedlých (tj. selských usedlostí) na jejich panstvích, výsledky byly nepřesné a takto sestavované soupisy půdy dlouhou dobu velmi nedokonalé. Toto období však můžeme považovat za počátky fungování tzv. pozemkové daně a tím za začátek cíleného vývoje katastru jako berního nástroje (Pešl 1998; Bumba 2004; Bumba 2007).

Kolem poloviny 13. století vznikaly na našem území z iniciativy majitelů panství a statků pro evidenci platů a dávek, které jim plynuly z poddanských usedlostí první urbáře (urbáriární knihy). Dle obsahu je možné rozdělit je do dvou skupin: první

obsahuje pouze celkový výčet povinností poddaných pro každou ves, druhá pak soupisy konkrétních poddaných podle jednotlivých vsí s uvedením povinné dávky. Zjednodušeně řečeno, urbář je vlastně takový seznam poddaných a jejich povinností vůči pánu. Každé panství či poddanská usedlost se v urbářích vedly samostatně a uváděly se k nim změny ve vlastnictví a povinnostech. Při každé takové změně majetkových poměrů se většinou pořídil urbář nový. Takto se z urbářů postupně vyvinuly vesnické pozemkové knihy, jsou tedy jedny z nejdůležitějších pramenů pro poznání dějin tehdejších panství, obcí a stavu poddaného obyvatelstva (Šíma 2012).

4.2. Rustikální katastr

4.2.1. První berní rula

Prvním jednotně vedeným katastrem v českých zemích, který vznikl po třicetileté válce, v roce 1654, byl tzv. první rustikální katastr neboli první berní rula. Důvodem jeho vzniku byl zoufalý stav země po válce a potřeba nového soupisu rustikálu (poddanské půdy) pro nesrovnalosti mezi skutečným stavem poddanského obyvatelstva a na něm vyžadovaných daní. K soupisu půdy byla zvolena zvláštní komise, která stanovila jako berní jednotku jednoho usedlého nebo jednoho sedláka. K dani byly zahrnuty nejen pozemky poddaných sedláků, ale i ostatních obyčejných poplatníků (např. měšťanů, mlynářů, farářů apod.). Rozlišovala se jen zemědělská orná půda a půda neobdělávaná, jakost půdy měla tři třídy: dobrá, prostřední a špatná. Půda zapsaná v berní rule byla i nadále nesvobodná a nemohla být z evidence vyňata jinak než koupí a provedením daňového odvodu ve prospěch státu, tím vnesl tento první katastr do berního režimu právní charakter půdy (Mašek 1948; Bumba 2007; Červený a Červená 2007).

4.2.2. Druhá berní rula, Kinského reformy

Vysoké daně stále více zbídačovaly poddané, tak postupně klesaly jejich počty na panstvích a vrchnosti podávaly stížnosti a požadovaly revizitaci, většinou úspěšně, na úkor berní. Ke zlepšení daňového zatížení došlo po zásahu člena komise pro daňovou reformu, hraběte Kinského, který prosadil dvě reformy. Vycházel v nich z jednotného základu berní ruly, tj. z výměry půdy. V roce 1683 upravil v první reformě základní berní jednotky – osedlosti, ve vztahu k výnosnosti. Tuto reformu v roce 1684 ještě vylepšil reformou druhou, která měla základ v započítávání pustých rolí jen poloviční výměrou. Takto vznikla druhá berní rula neboli druhý rustikální katastr, který platil až do roku 1748. Reformy uklidnily poplatníky, avšak zlepšení bylo jen částečné (Mašek 1948; Bumba 2007).

4.3. Marie Terezie a tereziánské katastry

4.3.1. Třetí berní rula, První tereziánský katastr rustikální

Když v roce 1740 nastoupila jako první žena na trůn Marie Terezie, urychlila práce na dokončení nového katastru. Panovnice měla velmi jasnou moderní představu o uceleném katastru jako univerzálním daňovém instrumentu, který by nedělal rozdíly mezi dominikálním a rustikálním pozemkem, přičemž materiál pro realizaci tohoto záměru byl pořízen již v roce 1713 příznámi (tzv. fasemi) samotných vrchností. Byly to fase svobodného majetku panského, královských a svobodných měst, duchovenstva a poddaných na vesnicích. Podle dvorů to byly fase dominikální půdy a podle vesnic fase půdy rustikální. V roce 1748 tedy byla zavedena tzv. třetí berní rula, na počest panovnice byl tento operát nazván První tereziánský katastr rustikální. Vyhlášením tohoto katastru došlo k závažným změnám, především nastolením principu veřejnosti katastrálního operátu, tj. že přestal být státním tajemstvím, po dobu tří let mohly strany proti jeho obsahu podávat připomínky a námítky a mohly také do operátu nahlížet (Mašek 1948; Bumba 2004; Bumba 2007).

4.3.2. Čtvrtá berní rula, Druhý tereziánský katastr rustikální

Vzhledem k tomu, že třetí berní rula vykazovala mnoho nedostatků, neměla dlouhého trvání. Zejména nátlak dvora nedovolil, aby daň byla vyměřována spravedlivě podle předkládaných berních podkladů a v rámci tříleté lhůty se sešlo mnoho stížností, které byly většinou oprávněné. Samotnými stavy byla proto navržena náprava chyb na základě pouhé revizitace a nikoliv exaktních přístupů a tak vznikla v roce 1757 čtvrtá berní rula, také Druhý tereziánský katastr rustikální, který však sama panovnice považovala za provizorní (Bumba 2004).

Tento katastr však i přes veškeré nedostatky lze hodnotit s respektem pro jeho zařazení jednotlivých pozemků podle kvality a berní hodnoty. Evidoval totiž pozemky vůbec a půdu užitečnou (např. zahrady, pastviny, vinice, louky, lesy, rybníky), adminicula tj. prostředky pomocné každého statku (např. chmelařství, pěstování prosa, plavba dříví, chov dobytka, lnářství a výroba příze, atd.), mlýny na mouku a jiné mlýny, domy městské a venkovské, pivovary městské a různá řemesla (Bumba 2007).

4.3.3. Exaequatorium dominicale

O vytvoření dominikálního (panského) katastru, původním názvem Exaequatorium dominicale, bylo usilováno téměř přes půl století. Přes všechny dobře míněné snahy k vytvoření svých katastrů se Marii Terezii nepodařilo zavést všechny plánované změny a to zejména díky odporu dvora a šlechty (Bumba 2004).

Nové příznávací listy pro dominikální statky s cílem vyrovnání pozemkové daně dle počtu a výměry půdy jednotlivých vrchností byly zavedeny již v roce 1749. Dominikálu však byla dvorem ponechána výhoda nižšího zdanění 25%, zatímco z rustikálu se platila daň 33,3% z hrubého výnosu. V roce 1757 vstoupil v platnost tento dominikální „panský“ katastr, který se vztahoval na všechnu plodnou a užitek nesoucí dominikální půdu rozčleněnou stejně jako v katastru rustikálním, panské pivovary a lihovary, přiznané stálé, stoupající nebo klesající příjmy, roboty poddaných, panské a svobodné městské domy zapsané v zemských deskách. Dominikální katastr přinesl ještě jednu důležitou skutečnost: pouze půda zapsaná v tomto katastru se mohla se svými věcnými právy zapisovat do zemských desek (Bumba 2007).

4.3.4. Tereziánský katastr

Tereziánský katastr (též tereziánská rektifikace katastru), který se skládal z Druhého tereziánského katastru rustikálního (čtvrté berní ruly) a dominikálního katastru (exaequatorium dominicale), tvořil první a úplný katastr všech pozemků a poddanských a šlechtických statků a také základ pro další novější katastry a svými popisnými údaji se stal jejich vzorem a předlohou. Jeho nevýhodou však bylo, že neexistovala žádná mapa, zobrazující některou zemi jako celek či alespoň její část. Tereziánský katastr jako soubor rustikálního a dominikálního katastru byl pouze částečným výsledkem mnohaletého úsilí o odstranění daňových nepřesností, které již začaly poškozovat stát (Bumba 2007).

Také proti tomuto katastru, založeném na nesprávných plošných základech, se vyskytly různé námitky a podávaly se reformní návrhy. Důležitým mezníkem z pohledu pozdějšího vývoje katastru se stal návrh schwarzenberského zeměměřiče a archiváře Petra Kašpara Světeckého, který v roce 1777 předložil Marii Terezii návrh, aby byla veškerá půda nově vyměřena odbornými zeměměřiči (Mašek 1948).

4.4. Josefský katastr

Po smrti Marie Terezie se v roce 1780 ujal vlády její syn Josef II. S rostoucími státními výdaji bylo nutné provést i úpravu daní z půdy. Josef II. se ztotožňoval s myšlenkou jeho matky, že je třeba přesným měřením půdy zjistit spolehlivý základ pro její zdanění. Právním podkladem pro vznik tohoto katastru a zároveň mimořádně závažným aktem, který poznamenal naše dějiny, byl nejvyšší patent císaře Josefa II. ze dne 20.dubna 1785, týkající se reformy pozemkové daně a vyměření půdy. Patent znamenal zlom v berní politice především proto, že stanovil rovnost v právním postavení půdy bez ohledu na to, zda se jedná o rustikální či dominikální půdu.

Základem vyměřování daní byla technicky definovatelná plocha katastrální obce (pozdějšího katastrálního území), nikoliv panství, jak tomu bylo doposud. Jako základ berní politiky bylo uloženo vyměření půdy, tj. katastrální mapování a byla rozšířena veřejnost operátu na úplnou (Bumba 2007).

Mapování začalo stanovením, označením tzv. „sády“ neboli mezníky a zaměřením hranic obce, které na některých místech platí v podobě katastrálních hranic dodnes. Poté bylo v rámci území obcí, které již byly vymezeny hranicemi, přistoupeno k vyměřování pozemků. Nepravidelné, rozsáhlé a složité pozemky byly zaměřovány zemskými geometry stolovou metodou, menší a pravidelnější pozemky měřili sedláci řetězcem nebo kalibrovaným provazem. Na práce dohlížely krajské a zemské komise (Bumba 2004).

Na základě měření bylo zjištěno o 60% berní půdy více, než v tereziánském katastru, což se pozitivně projevilo snížením daňového zatížení u poddaných, přičemž větší část jejich břemen musela převzít vrchnost (Bumba 2007).

Práce na katastru byly dobře připravovány a organizovány, postupovaly rychle a byly dokončeny po zhruba čtyřech letech v roce 1789, kdy také Josefský katastr vstoupil v platnost. Přestože se rychlost vyhotovení odrazila na jakosti díla a z technického i právního hlediska lze tomuto katastru vutknout mnoho nedostatků a vad, zůstává mnohem dokonalejším dílem, než dřívější katastry a to zejména proto, že na tehdejší dobu byly jeho zásady z fiskálního hlediska velmi pokrokové a demokratické, takže dílo předběhlo dobu nejméně o půl století. Josefským katastrem byla započata nová etapa operátů s mapovými přílohami (i když jen v podobě náčrtů – tzv. brouillonů), které předchozí katastry zcela postrádaly (Bumba 2007; Mašek 1948).

4.5. Tereziánsko – josefský katastr

Josefův nástupce Leopold II. na nátlak šlechty zrušil v roce 1793 Josefský katastr a zavedl tzv. Tereziánsko-josefský katastr daně pozemkové jako kombinace tereziánského a josefského katastru, kde byla evidence založena na technických principech a berní politice tereziánského katastru a výměry z katastru josefského. Vrátil se tedy opět k diferencované berní politice, znamenající rozdílné podmínky pro rustikální a dominikální půdu, což však bylo jeho závažným nedostatkem. Takto upravený katastr byl podkladem pro vznik zemských desek, které byly zakládány či upravovány podle patentu z roku 1749 a v této podobě platil do roku 1860, kdy ho nahradil stabilní katastr (Pešl 1998; Bumba 2004; Bumba 2007).

Tereziánsko-josefský katastr nepřinesl žádné právní ani technické pokroky a z pohledu vývoje historie katastru nemovitostí nemá prakticky žádný význam (Bumba 2007).

4.6. Stabilní katastr

Milánský katastr (Censimento milanese), který byl založen na zaměřování pozemků každé obce a zhotovení map (v měřítku 1:3000), posloužil jako vzor pro nový katastr. Podkladem pro vznik stabilního katastru bylo v roce 1817 podepsání patentu o pozemkové dani rakouským císařem Františkem I. V tomto patentu se promítly zkušenosti z dřívějšího budování katastrů, které byly více jen soupisy a popisy usedlostí a pozemků, zatímco stabilní katastr obsahoval již i geometrická - mapová zobrazení pozemků (Mašek 1948).

Předmětem zdanění byl pozemek, pro který byl určen čistý výnos. Při zaměřování, zobrazování, sepisování a popisování pozemků byly zvoleny zobrazovací soustavy a vybudována trigonometrická síť. Země byla zeměměřiči rozdělena na katastrální obce, pro každou byla zhotovena samostatná katastrální mapa (v měřítku 1:2880), v níž byly zakresleny hranice obce a veškeré pozemky, zobrazené pozemky - parcely - byly označeny parcelním číslem, stavební a pozemkové parcely byly číslovány ve dvou samostatných číselných řadách. Vceňování a vřídování jednotlivých parcel se určovalo také podle patentu o pozemkové dani. Pozemky byly dále rozděleny podle druhu obdělávání a užívání a plodné pozemky rozříděny do jakostních tříd (Mašek 1948; Bumba 2007).

Nový katastr rozlišoval pozemky podrobené dani (plodná půda – zahrady, vinice, louky, pastviny, lesy, role) a pozemky od daně osvobozené, tzv. parifikáty – pozemky užívané k jiným účelům než zemědělským nebo lesnickým (zastavěné plochy domů a jiných budov vč.dvorů, stavební místa, plochy lomů, soukromé cesty, kanály, dráhy apod.), tyto měly být zdaněny parifikací, tj.porovnáním se sousedními pozemky. Od daně byly osvobozeny pozemky s neplodnou půdou, rybníky bez užitku, řeky a potoky, náměstí , návsi, veřejné cesty, kostely, hřbitovy, státní dráhy, budovy sloužící státu, veřejné vzdělávací ústavy apod.

V roce 1860 vešel stabilní katastr v platnost v Čechách, na Moravě a Slezsku již v roce 1851. Tím se stal jedinou platnou úřední evidencí pozemkové daně (Bumba 2007).

Stabilní katastr je právem nazýván nejslavnějším ze všech českých katastrů a také nejdéle působícím. Svojí přesností v přípravě a tvorbě a ojedinělou právní úrovní má stále co říci tvůrcům moderních katastrů. Současný katastr je v popisné části nepřímým

pokračovatelem a v mapové části v rozsahu 70% plochy území přímým pokračovatelem stabilního katastru (Bumba 2004).

4.6.1. Reambulance stabilního katastru

Vlivem politických, hospodářských a technických změn, zejména událostmi revolučního roku 1848, dokončením liberalizace postavení rolníků a vynálezem parního stroje, nastala situace, že pojem „stabilní“ v názvu katastru ztratil své oprávnění. Zejména zrušením do té doby platících dvou patentů císaře Josefa II. došlo k náhlému růstu vlastníků a dělení parcel na menší díly a tím k prudkému nárůstu změn obsahu katastru, se kterými se při jeho tvorbě nepočítalo. Až teprve zákon ze dne 24.května 1869 č.88/1869 Ř.z. (říšského zákoníku), o revizi katastru daně pozemkové, přinesl nápravu. Od data účinnosti tohoto zákona je katastr nazýván reambulovaný (Bumba 2004).

Zákon nařídil reambulanci (aktualizaci) katastru, doplnění skutečného stavu jednorázovým dílčím zaměřováním v místech změn s využitím původního stavu, náprava vceňování pozemků, stabilizace dosud nestabilizovaných trigonometrických bodů a pravidelné revize katastru každých patnáct let. Zákon upravil hlavní zásady vceňování tak, aby dani podléhaly všechny zemědělsky a lesnicky využívané pozemky, případně ty, které byly schopny zemědělského zpracování. Zdanění nově přestaly podléhat zastavěné plochy a nádvoří. Základem daně se opět stal čistý výnos v závislosti na druhu obdělávání a bonitě pozemků.

Revize katastru trvala deset let a byla dokončena v roce 1880, zdaleka však nedosáhla kvality původního měření, protože byla prováděna ve spěchu, aby se mohla zavést definitivní pozemková daň s platností 1.1.1881. Značné znehodnocení původního katastru způsobilo především technické provedení reambulance a následky nekvalitní práce se řeší až dodnes (Bumba 2007).

4.6.2. Evidovaný katastr

Aby katastr dobře sloužil veřejnosti, byla nutná jeho svědomitá aktualizace, správa a udržování. Potřebný soulad s údaji v pozemkových knihách zajistila nová legislativní úprava, a to již tři roky po reambulanci katastru, v roce 1883, vydáním zákona č. 83/1883 Ř.z. o evidenci katastru daně pozemkové. Od data účinnosti zákona se katastr nazývá evidovaným. Tímto zákonem měl být zajištěn stálý soulad mezi skutečností a pozemkovou knihou evidencí pozemkového katastru (Mašek 1948).

Vedení evidence katastru se vztahovalo na změny hranic obce, osoby držitele, předmětu daně, způsobu užívání a změny způsobené chybami v psaní a počítání. Stejně jako dnes byly v katastru prováděny jen trvalé změny, držitelům nemovitostí byla

uložena povinnost tyto změny ohlašovat. Veřejnost katastru byla upravena tak, že do něj mohl nahlížet každý, avšak kopie a výpisy mohli za úplatu zhotovovat pouze katastrální úředníci (Bumba 2007).

Téměř v každém okresním městě byla vybudována pracoviště evidenčních geometrů, kteří zaměřovali změny a vyhotovovali geometrické (situační) plány. Jejich působiště měla charakter správního pozemkového úřadu, který jim byl posléze přiznán v roce 1927 katastrálním zákonem a označen názvem „katastrální měřičský úřad“ (Mašek 1948).

4.7. Pozemkový katastr

Poslání stabilního katastru se začalo razantně měnit po vzniku Československé republiky v roce 1918 v souvislosti se změnami právních a technických norem. Katastr začal kromě funkce fiskální plnit také všeobecně hospodářskou a technickou funkci. Evidovaný katastr byl převzat v nezměněné formě, avšak v průběhu I. světové války bylo vedení katastru značně zanedbáváno, zejména vlivem rozsáhlé pozemkové reformy týkající se majetku šlechty po roce 1918 (Pešl 1998; Bumba 2007).

Vzhledem k tomu, že území Československé republiky vzniklo spojením třech částí s rozdílným právním systémem, bylo nutné vydat jednotný předpis, kterým se stal „katastrální zákon“ č. 177/1927 Sb.z. a n. (Sbírky zákonů a nařízení) o pozemkovém katastru a jeho vedení, ze dne 16.12.1927, který zrušil všechny předchozí předpisy vztahující se na pozemkový katastr a jeho vedení a současně převzal užitečná ustanovení, zejména ze zákona č.83/1883 Ř.z. Tento zákon jasně definoval předmět a účel katastru, stejně jako termín pozemek a parcela, zároveň definoval pozemkový katastr jako geometrické zobrazení, soupis a popis všech pozemků v ČR. Pozemkový katastr měl být katastrem víceúčelovým, protože měl sloužit nejen jako podklad pro vyměřování daní, zajištění držby, převody nemovitostí, pro zakládání, obnovování a doplňování veřejných knih a jejich map, ale také pomůckou pro kartografické a výškopisné práce, pro technická podnikání, statistické a hospodářské účely, ochranu památek, vědecké a badatelské účely. Pro veškeré prováděné měřičské práce zavedl katastrální zákon novou zobrazovací soustavu – Jednotnou trigonometrickou síť katastrální (JTSK) – která odstraňovala nedostatky předchozí triangulace a zobrazení (Pešl 1998; Bumba 2007).

Katastr obsahoval podstatné součásti, kterými byl měřičský operát (katastrální mapa), písemný operát (parcelní protokol, rejstřík parcel, pozemnostní archy a jejich seznam, rejstřík držitelů a záznam změn), sbírka listin a úhrnné výkazy. Dále obsahoval součásti vedlejší a pomocné. Přístupný veřejnosti byl pouze operát měřičský a písemný

a každý mohl nejen nahlížet, ale pořizovat si také pro svou potřebu výpisy, opisy a náčrtky (Pešl 1998).

Zejména díky novému mapování se začal pozemkový katastr velmi slibně rozvíjet, avšak kvůli válečným událostem II. světové války, druhé pozemkové reformě v roce 1945, politickým změnám v roce 1948 a následnou změnou občanského zákoníku, byl jeho další rozvoj značně narušen. Jeho význam byl značně okleštěn vznikem jednotné evidence půdy (JEP) a po roce 1956 se přestal používat úplně. Katastrální zákon byl pak definitivně zrušen až zákonem č.46/1971 Sb. o geodézii a kartografii (Pešl 1998; Bumba 2007).

4.8. Jednotná evidence půdy (JEP)

Po zastavení zápisů v pozemkovém katastru a pozemkových knihách a potřeba státu plánovat a řídit zemědělskou výrobu vedly v padesátých letech bez ohledu na platné právní předpisy nejprve k vytvoření jednorázového soupisu veškeré půdy a její výměry podle druhů kultur a skutečného užívání. Teprve později byla ve spěchu vytvořena Jednotná evidence půdy (JEP), a to nikoliv zákonnou úpravou, ale pouze usnesením vlády č. 192 ze dne 25. ledna 1956 (Pešl 1998).

Na rozdíl od pozemkového katastru a veřejných knih evidovala JEP pouze faktické uživatelské vztahy k pozemkům, nebylo tedy možné vlastnické ani podobné právní vztahy k nemovitostem prokazovat. Operát JEP tvořily podobně jako katastr písemná část (soupis parcel dle obcí a v nich dle katastrálních území, evidenční listy, seznam evidenčních listů a domů, rejstřík uživatelů – vlastníků, výkaz změn), měřičská část – mapový operát (pozemková, pracovní a evidenční mapa) a úhrnné výkazy a sbírka listin (Bumba 2007).

Založením a správou JEP byla pověřena Ústřední správa geodézie a kartografie a její okresní měřičská střediska. JEP byla zakládána na podkladě zjištění skutečného stavu užívání půdy a jejích kultur s využitím všech dostupných podkladů, zejména z katastru pozemkového, ale i zastavovacích a grafických přidělových plánů a výsledků pozemkových úprav (Pešl 1998).

Vzhledem k omezenému času a rozsahu zpracovávaného díla byly využity neodborné síly, měření bylo maximálně zjednodušeno a omezeno, byly povoleny i zcela netechnické a přibližné postupy a odchylky, bez stabilizace a kontrol. Všechny důsledky tohoto díla a hrubé chyby, které se nacházejí i v současných mapách, se proto dosud zcela nepodařilo odstranit. Zároveň však můžeme za pozitivní považovat závěrečnou etapu zavádění JEP, kdy již bylo možné údaje zpracovávat pomocí děrných štítků ve

strojně početních stanicích, jako počátek automatizovaného zpracování evidenčních dat (Pešl 1998; Bumba 2007).

4.9. Evidence nemovitostí (EN)

V roce 1964 nabyl účinnosti nový občanský zákoník, který přinesl řadu změn také v oblasti evidování nemovitostí, zejména upravil nabývání osobního vlastnictví a nově upravil pojem nemovitosti jako pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Potřeba vést současně skutečné užívací vztahy k půdě a vlastnické vztahy měla za následek vytvoření nové legislativy zřízením evidence nemovitostí (dále EN) dle zákona č.22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí a vyhlášky č.23/1964 Sb. (Pešl 1998; Bumba 2007).

EN vycházela z původního operátu bývalé JEP: měřičského, písemného (který byl rozšířen o list vlastnictví) a úhrnné a sumarizační výkazy a sbírku listin. Měla mnoho nových zásad, které byly striktně dodržovány: zásada legality, speciality, jednotnosti, univerzálnosti, závaznosti, oficiality, veřejnosti a bezplatnosti zápisů (Bumba 2007).

Oproti předchozí JEP také zaznamenala výrazný pokrok v technické oblasti, především v automatizaci písemného operátu, bylo přikročeno ke zpracování nových pozemkových map, které měly nahradit dřívější mapy pozemkového katastru. Pro dosažení vysokého stupně automatizace při mapování byly postupně vytvořeny počítačové programy pro různé geodetické úlohy a v roce 1977 sjednoceny pod Registr evidence nemovitostí (REN). Poté byly postupně stanoveny podrobnější fáze k převodům pozemkových map:

- 1) převod pozemkových map do souvislého zobrazení,
- 2) převod pozemkových map do dekadického měřítko a do souvislého zobrazení v S-JTSK,
- 3) převod pozemkových map na PET folie,
- 4) zavedení mikrofilmové techniky.

K převodu pozemkových map do souvislého zobrazení došlo již rámci JEP, převod map do dekadického měřítko nesplnil očekávání pro nízkou kvalitu výsledných pozemkových map. Naproti tomu se ukázal jako velmi přínosný a racionální převod map na PET folie a na tento materiál byly postupně převedeny všechny pozemkové mapy. Výsledkem zavedení mikrofilmové techniky byly mikrofilmové pozitivy, které se zakládaly do katalogů podobným filatelistickým albům.

Tato inovativní opatření byla však jen začátkem dalších technických a technologických změn, které začaly na přelomu osmdesátých a devadesátých let a trvají dodnes (Bumba 2007).

5. Katastr nemovitostí – současnost

Po změně politických, hospodářských a společenských poměrů po listopadové revoluci v roce 1989 přestala být evidence nemovitostí vyhovující zejména v oblasti restitucí – navrácení majetků, a privatizací – převodů majetků do soukromých rukou. Pro tyto úkony byly potřebné podklady, které již nemohla evidence nemovitostí zajišťovat v plném rozsahu, proto byl zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) zřízen s účinností od 1.1.1993 nový evidenční nástroj – katastr nemovitostí (Bumba 2007).

Všechny dostupné evidenční nástroje k nemovitostem, které již téměř tisíc let fungují v českých zemích, shrnula autorka do přehledné tabulky (tab.č.1):

ROK	EVIDENČNÍ NÁSTROJ	HLAVNÍ PRVKY
1022	První úřední soupisy	Počátky odevzdávání částí výnosů
1250	Počátky pozemkové daně	Požadavek na placení daní (v penězích)
1654	První berní rula, první rustikální katastr	Právní charakter půdy
1684	Druhá berní rula, druhý rustikální katastr	Úprava první berní ruly
1748	Třetí berní rula neboli první tereziánský katastr rustikální	Veřejnost katastrálního operátu
1757	Čtvrtá berní rula neboli druhý tereziánský katastr rustikální	Částečné měření zeměměřiči Exaequatorium dominicale
1789	Josefský katastr	Rovnost v právním postavení půdy Technická jednotka-katastrální obec První úplné katastrální mapování
1790	Tereziánsko-josefský katastr	Nepříliš významný nástroj
1843 1869 1883	Stabilní katastr Reambulovaný katastr Evidovaný katastr	Základ, moderní pojetí, přesnost Pokus o zvládnutí nárůstu změn Přesná technická a právní pravidla
1928	Pozemkový katastr	Pokračování evidenčního katastru Unifikační nástroj Zobrazovací soustava S-JTSK
1956	Jednotná evidence půdy (JEP)	Pouze užívací vztahy
1964	Evidence nemovitostí (EN)	Návrat k částečné evidenci vlastnictví
1993 - dosud	Katastr nemovitostí (KN)	Soulad technických a právních nástrojů

Tab. č.1: Přehled vývoje technických evidenčních nástrojů (Bumba 2004).

Katastry vyjmenované v tabulce č.1, ať už měly jakékoliv názvy, představovaly zejména technickou složku evidenčních systémů. Katastr nemovitostí, na rozdíl od předchozích katastrů, převzal část funkcí a informací z bývalých veřejných knih, a stal se pokračovatelem především knih pozemkových. Katastr nemovitostí je stále používán a také se nepřetržitě rozvíjí v souladu s měnící se legislativou a konkrétními potřebami a požadavky společnosti a proto je živým operátem. Pro jeho spolehlivost a věrohodnost je naprosto nezbytná kvalita a přesnost prováděných operací a prací (Bumba 2007).

S přijetím katastrálního zákona nabyly účinnosti také další důležité právní předpisy, a to:

- zákon č. 264/1992 Sb., kterým byl novelizován občanský zákoník a další zákony,
- zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem (týkal se úpravy pravidel pro jednotlivé zápisy věcných a jiných práv k nemovitostem, tyto zápisy jsou prováděny formou vkladu, záznamu nebo poznámky),
- zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřičských a katastrálních orgánech.

Uvedené zákony byly průběžně novelizovány, zákon č. 265/1992 a zákon č. 344/1992 Sb. byly doplněny prováděcí vyhláškou č. 126/1993 Sb., dále byl vydán zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství, s prováděcí vyhláškou č. 31/1995 Sb. a prováděcí vyhláška č. 26/2007 Sb., která nahradila dříve platnou vyhlášku č. 190/1996 Sb. Soubor této nové legislativy vytváří tzv. právní katastr (Bumba 2004; Bumba 2007).

Téměř beze změny převzal od pozemkové knihy katastr nemovitostí principy vedení vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem. Jedná se o zásadu intabulace (vkládání), volnosti (dispoziční), legality (platnosti), priority (přednosti), speciality (přesnosti a přehlednosti), materiální publicity (veřejné víry), formální publicity (veřejnosti) a oficiality (Bumba 2007).

V katastru nemovitostí se podrobně evidují nemovitosti na území státu. Jedná se o soupis, popis, geometrické a polohové určení vybraných nemovitostí a evidenci vlastnických a jiných věcných a dalších zákonem stanovených práv k těmto nemovitostem. Je zdrojem informací sloužících k ochraně práv k nemovitostem pro daňové a poplatkové účely, k ochraně životního prostředí, zemědělského a lesního půdního fondu, nerostného bohatství, kulturních památek, pro rozvoj území, k oceňování nemovitostí, pro účely vědecké, hospodářské a statistické a pro tvorbu dalších informačních systémů (ČÚZK 2013).

Tento počítačově ovládaný informační systém, průběžně aktualizovaný a ucelený, tvoří jeden ze základních informačních systémů státní správy v České republice. Obsahuje údaje, zabezpečující jeho vysokou společenskou využitelnost, jako např. systémy s evidencí obyvatel (EO), automatizovaný daňový informační systém (ADIS),

registr ekonomických subjektů (RES), číselník částí obcí apod. Základní územní jednotkou informačního systému je katastrální území a jeho operát tvoří:

- soubor geodetických informací, zahrnujících katastrální mapu (včetně jejího číselného vyjádření v určených katastrálních územích),
- soubor popisných informací, zahrnující údaje o katastrálních územích, parcelách, stavbách, bytech a nebytových prostorech, vlastnících a jiných oprávněných, právních vztazích, právech a skutečnostech, stanovených zákonem,
- přehledy o půdním fondu,
- dokumentace výsledků šetření a měření pro vedení a obnovu geodetických informací,
- sbírka listin (rozhodnutí státních orgánů, smlouvy a jiné listiny, na jejichž základě byl proveden zápis do katastru) (Kuba a Olivová 2005; Šíma 2005; ČÚZK 2013).

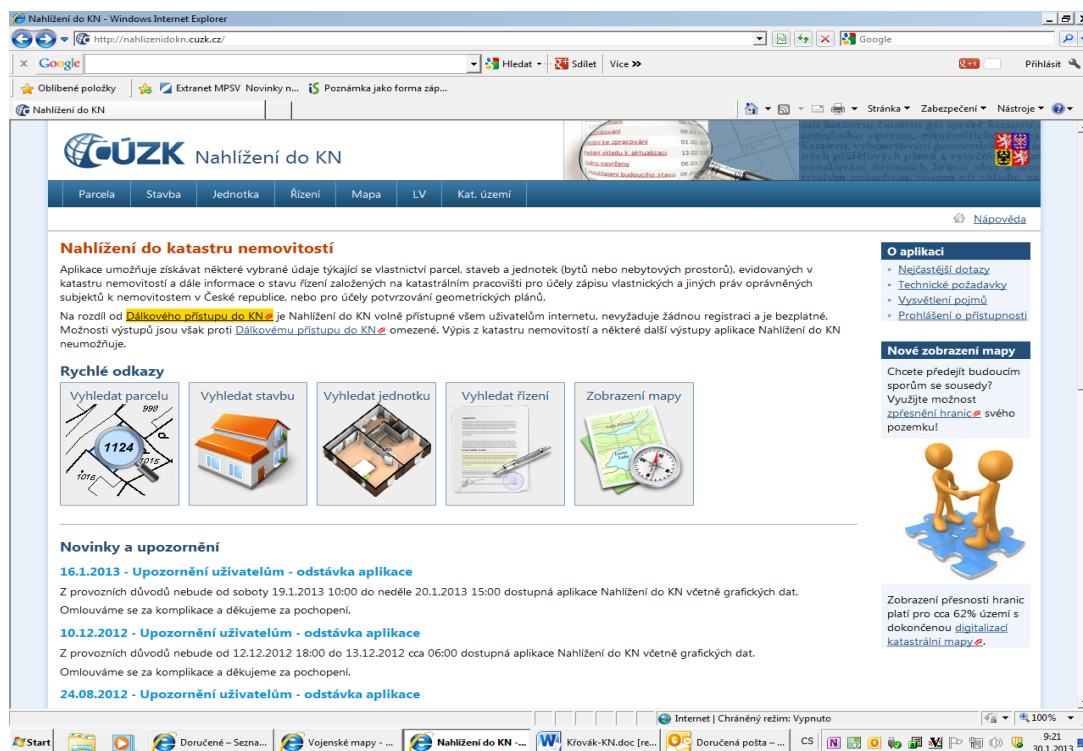
5.1. Dálkový přístup do KN

Vedením centrální databáze pro Českou republiku je pověřen Český úřad zeměměřičský a katastrální se sídlem v Praze. Údaje z katastru nemovitostí jsou poskytovány ve formě veřejných listin, k údajům vedeným ve formě počítačových souborů lze získat prostřednictvím počítačové sítě dálkový přístup do centrální databáze, která je průběžně aktualizována z podkladů dodávaných katastrálními pracovišti, nebo je také možné požádat o poskytnutí údajů ve standardních výměnných formátech či ve formě rastrových souborů u kopií katastrálních map.

Dálkový přístup umožňuje registrovaným uživatelům on-line přístup k údajům katastru nemovitostí, který je umožněn prostřednictvím webové aplikace dostupné na adrese: <https://katastr.cuzk.cz/>. Jedná se o placenou službu (ČÚZK 2013).

5.2. Nahlížení do KN

Další aplikací, která je zdarma přístupná kterémukoliv uživateli je „nahlížení do katastru nemovitostí“ (obr. č.1), který umožňuje především na internetu získat základní informace o určitém pozemku, parcele či stavbě, které jsou evidovány v katastru nemovitostí, včetně informace o jejich vlastnictví a informace o stavu některých řízení na pracovištích katastrálních úřadů. Tato služba funguje nepřetržitě 24 hodin denně na webové adrese Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního: <http://nahliznidokn.cuzk.cz/>. Nahlížení do katastru je propojeno se zobrazením katastrální i ortofoto mapy (ČÚZK 2013).

Obr.č.1: Nahlížení do KN (ČÚZK 2013).

6. Městská část Praha – Libuš

Městská část Praha – Libuš se rozprostírá v jižní části hlavního města Prahy s průměrnou nadmořskou výškou 305 m. Tato městská část zahrnuje od 24.listopadu 1990 dvě katastrální území, a to Libuš (kód k.ú. 728390) a Písničky (kód k.ú. 720984), o celkové výměře 523,5 ha s celkovým počtem obyvatel 9 674. (Tonhauserová a Lhoťanová 2008, ČSÚ 2013). Hustotou osídlení se tato městská čtvrť řadí spíše k částem města hustěji osídleným i vzhledem k tomu, že se jedná o území na okraji hlavního města (Škoda 2005).

Historický vývoj obou obcí však není lineární (Tonhauserová a Lhoťanová 2008).

Městská čtvrť Libuš byla s 1955 obyvateli připojena k Praze v roce 1968. Správním uspořádáním patřila dříve malá vesnička Libuš k obci Kunratice, vzdálené jen 1,5 km až do 30. března 1930, kdy se stala samostatnou obcí. Připojena k hlavnímu městu byla v roce 1968 s 1955 obyvateli (Tonhauserová a Lhoťanová 2008).

Katastrální výměra Libuše činí 157,7 ha, je tedy menší než k.ú. Písničky, počet obyvatel k 31.12.2011 činil 5 519 (ČSÚ 2013).

Městská čtvrť Písnice byla připojena k hlavnímu městu v roce 1974 s 1107 obyvateli a spolu s obcí Libuš sloučena 24. listopadu 1990 do jednoho správního území s názvem Praha – Libuš (Tonhauserová a Lhoťanová 2008).

Katastrální výměra Písnice je 365,8 ha, počet obyvatel k 31.12.2011 činil 4 155 (ČSÚ 2013).

7. Historie katastrálních území městské části Praha - Libuš

7.1. První osídlení Libuše a Písnice

Již od pravěku býval osídlen v Pražské kotlině zejména levý břeh Vltavy. Lidská sídla byla závislá na vhodných životních podmínkách, které jim poskytovala přítomnost vody, stejně jako lesy umožňovaly zase získání dřeva a potravy. V dávných dobách vznikaly osady také v okolí Libuše a Písnice (Škoda 2005). Nejznámějším a také největším pravěkým sídlištěm ve střední Evropě postaveným již ve střední době bronzové je keltské opidium na Závisti, prohlášené za Národní kulturní památku, které leží na pravé straně Vltavy naproti Zbraslavi v nadmořské výšce až 391 m a sestává ze dvou částí: vrchu Hradiště (západně od vsi Lhota v katastru Dolních Břežan) a Šancí (katastr Prahy 12 - Točná), tedy území sousedící s katastrálním územím městské části Praha – Libuš. Obě části od sebe odděluje hluboké Břežanské údolí, které dnes tvoří hranici hlavního města (Čtverák a kol. 2003; ÚAPPSC 2013).

V polovině 19. století, přesněji v roce 1845 prováděl v okolí obce Libuš svá pozorování významný amatérský archeolog, páter Václav Krolmus. Jeho zájem o archeologický objev v této lokalitě se opíral i o pověst, v níž se pravilo, že by v těchto místech měla mít hrob i kněžna Libuše nebo že tu byla podle jiné pověsti svedena jedna z bitev Dívčí války. Říkával, že není u nás vesničky, aby neměla své žároviště a starobylé pohřebisko a tak na Libuši kopal v místech, kterému se říkalo Na Hrobích, pod vrchem Soudný (nejspíše jde o lokalitu V Hrobech mezi areálem Českého hydrometeorologického ústavu a lesoparkem Kamýk), kde v roce 1853 našel popelnicové jámy se zbytkem kamenné sekery, zřejmě z doby 4. až 3. tisíciletí před Kristem. Údajně také získal dvě pravěká kamenná drtidla, která na svém poli vyoral hostinský Augustin Heran. V prostorách Božích muk našel pravěké mohyly s popelem a zlomky keramiky neznámého stáří. Ještě dříve, v letech 1845-1847 objevil v lokalitě „U kříže“ kostrové hroby s esovitými záušnicemi, část slovanského pohřebiště z doby hradištní (600-1200). I současné moderní archeologické výzkumy odhalují větší počet nepatrných roztroušených slovanských osad, spíše takové rodové samoty, nežli větší vsi. Pravděpodobně i první obyvatelé Libuše a Písnice žili v osadách o pěti, sedmi,

nejvýše deseti polozemnicích pokrytých proutím a postupně vypalovali les, aby získali půdu pro výsev obilí a obživu. Proto lze pohlížet na první příchod Slovanů do Libuše a okolí jako na nenápadný posun spřízněných třígeneračních rodin, kteří přišli na místa, kde již někdo žil a jen se vydal zase o kus dál (Škoda, 2005).

7.2. Pod Kunratickým panstvím

7.2.1. Od prvních zmínek po 15.století

První zmínky o Kunraticích se datují roku 1287, jako o vsi s tvrzí Churatitz. Název Kunratice je odvozeno od jména Kunrád (či Kunrát), které znamenalo „ves lidí Kunrátových“ (Škoda 2005). Ve 13.století byl prvním držitelem Kunratic jistý pan Bozděch, o kterém hovoří listina z doby Václava II, od roku 1289 pak staropražský měšťan František Velflovic, zvaný Frenclín, který byl v letech 1320-1323 staroměstským rychtářem a vypomáhal králi Janu Lucemburskému financovat jeho válečná tažení, čímž si udržoval královu přízeň. Vinou vzrůstajících královských dluhů se však sám dostal do finančních potíží a tak prodal v roce 1357 Kunratice komorníkovi Karla IV, panu Pešlovi z rodu Olbramoviců, od kterého pak panství zakoupil se všemi břemeny král Václav IV (obr.č. 2) (Merhout 1912), který nechtěl již nadále užívat po svém otci Karlu IV hrad Karlštejn a tak si nechal v kunratickém lese nad tvrzí dal postavit své sídlo - Nový hrad, kde pobýval od roku 1412 až do své smrti v roce 1419.

Obr. č. 2: Pečeť krále Václava IV. (Sedláček 2003).

Hrad chtěl Václav IV původně užívat jako lovecký a současně jako opevněné venkovské sídlo, ale velké proměny Pražského hradu ve společenské centrum upíraly panovníkovi soukromí a tak víceméně pravidelně pobýval na Novém hradě, který nakonec povýšil na sklonku života na své stálé sídlo, čímž pronikavě snížil význam Hradčan i Malé Strany. Do dnešní doby se z Nového hradu dochovaly jen některé základové a sklepní části zdiva a zbytky rozsáhlého husitského obléhacího tábora (obr. č. 3) (Bělina 1997; Holec 1988).

Obr. č. 3: Zřícenina Nového hradu v Kunraticích (foto archiv autorky 2012).

7.2.2. 16.- 18.století

V době husitských válek mělo panství i s okolními vesnicemi, tedy i s Libuší, dva majitele – pražany (právem vítěze) a císaře Zikmunda (právem dědice). Pražané po ukončení válek předaly celé panství císaři Zikmundovi a poté jej Jiří z Poděbrad zastavil Vilémovi z Rýznberka.

Na přelomu 15. a 16. století se Kunratice vrátily zpět královské komoře a v roce 1616 měl panství v držení Petr z Liebenthalu, který však po bitvě na Bílé hoře emigroval. Třicetiletá válka přinesla jen bídu, hlad a všeobecný úpadek, vesnice zpustly a mnoho stavení bylo vypáleno, stejně tak i Libuš a blízká malá ves Paběnice. V samotných Kunraticích zbyli v té době jen dva hospodáři.

V roce 1671 zakoupil Kunratice Václav Karel Čabelický ze Soutic, dal obsadit opuštěná hospodářství novými poddanými a přikoupil k panství i Libuš. Rod Čabelických (obr.č. 4) byl starou vladyskou rodinou, povýšenou císařem koncem 17.století do hraběcího stavu. Patřili mezi dobré hospodáře, kteří se snažili o rozkvět svých pozemků (Škoda 2005).

Obr. č. 4: Erb rodu Čabeličtí ze Soutic (Myslivoček 2005).

Zásadní význam pro rozvoj celého kunratického panství měl však rod Golců (obr.č.5), německý rod pánů a hrabat, který v Čechách vlastnil pozemky u Havlíčkova Brodu a především město a tvrz Golcův Jeníkov. Velmi podnikavý a schopný Jan Arnošt Golč značně rozšířil kunratické panství, když v roce 1728 přikoupil od benediktinského konventu vesnice Šeberov, Hrnčíře a Chodov a dal nově postavit i Libuš a Paběnice (Škoda 2005). V roce 1749 podepsali na úřadě rychtář Hála a sousedé Martin a Matěj Rudolfský svědectví, že na Libuši dříve stávalo jen pár chalup a poddaní chodili pracovat do panských stodol a později jim vrchnost sama rozdělila okolní pusté pozemky (Merhout 1912). V Kunraticích zmizely pusté grunty a místo nich vyrostly honosné barokní statky. Hrabě Golč nechal přestavět gotický kostel sv.Jakuba Většího, který je významnou kulturní památkou a patří k nejcennějším stavbám barokní doby na území Prahy. Do tohoto kostela chodívali i obyvatelé z Libuše a okolí. V roce 1736 pak založil faru a vrchnostenskou školu, do které docházely i děti z Libuše a která měla vynikající pověst. K celému panství patřily rozsáhlé polnosti, lesy, vinice a chmelnice. Na jih od Prahy bylo rozšířené rybníkářství, které vzkvétalo i v okolí Kunratic. Potomci Golců žili v naší zemi po dobu dvou století (Škoda 2005).

Obr.č. 5 : Erb rodu Golčové z Golče (Mysliveček 2005).

7.2.3. 18.-20.století

V roce 1866 do života celého panství zasáhla prusko-rakouská válka. V té době byly Kunratice v držení šlechtického rodu Korbů, za kterého bylo velké množství pozemků horší bonity pronajímáno sedlákům. Obyvatelstvo však bylo Prusy zbídačováno, úroda byla zabavována a válečná kořist ukrývána v jámách kolem zřícenin Nového hradu (Škoda 2005). V roce 1878 se navíc na panství objevily neštovice a cholera a úrodu obilí zničily mrazy. V místní škole, kam docházelo již přes 100 dětí z Kunratic i z celého okolí, byla v roce 1872 otevřena druhá třída. Roku 1885 byla vybudována nová škola, četnická stanice byla zřízena v roce 1873, v květnu 1902 byl otevřen poštovní úřad a telefon byl do obce zaveden v roce 1904.

V 19.století byla zaznamenána rychlá výstavba nových domů a přírůstek obyvatelstva. Zatímco v roce 1811 bylo na panství 43 domů, v roce 1836 již 56 domů s 397 obyvateli, v roce 1848 žilo v 63 domech 439 obyvatel a v roce 1870 zde žilo 658 obyvatel v 69 číslech popisných. Při sčítání v roce 1910 bylo v Kunraticích napočteno 1159 obyvatel (Merhout 1912).

Poslední majitel panství, Karel Korb z Weidenheimu prodal celé panství i s okolními lesy po pozemkové reformě v roce 1919 hlavnímu městu Praze. Po ukončení druhé světové války byl v roce 1945 odsunut z republiky (Zeman 1987).

Kunraticím byl v roce 1920 připojen přívlástek „u Prahy“, kvůli odlišení od pěti českých osad se stejným jménem, který však byl zrušen po připojení k hlavnímu městu v roce 1968 (Škoda 2005).

Zemský úřad v Praze výnosem ze dne 30.3.1930 povolil podle § 3 obecního zřízení českého rozdělení politické obce Kunratice u Prahy na dvě samostatné obce, Kunratice u Prahy a Libuš. Na základě tohoto výnosu začaly obě obce dne 17.7.1930 úřadovat samostatně (Kaplánek 1930-1937).

7.3. Historie obce Libuš

7.3.1. Na libušské tvrzi ve 14.století

O vsi Libuš se dochovalo poměrně málo informací a zpráv. Nejstarší historická písemná zpráva z roku 1321 se zmiňuje o zdejší tvrzi, která byla za blíže neurčených okolností dobita Staroměstskými. Po roce 1321 není o tvrzi žádná další zpráva, avšak je možno ji s velkou pravděpodobností lokalizovat do místa, kde se dnes nachází nejstarší dům č.p.1 (Holec 1988). V 18.století u domu stála ještě původní okrouhlá věž (Vlček 2012). Přestože se v první historické zprávě neuvádí, zda v okolí tvrze existovala nějaká osada, lze předpokládat existenci vesnice a tudíž zřejmě tvrz stála mnohem dříve, před rokem 1321.

Název obce byl nejprve spojován se jménem kněžny Libuše, dokonce pověsti praví, že by v těchto místech měla být i pochována, skutečnost však ukazuje na jméno majitele zdejší zemanské tvrze, jistého Libouše. Libuš je připomínána jako majetek bohatých pražských patricijů (Vlček 2012), k nimž patřili pražský měšťan Ješek Rost vlastníci Libuš v roce 1367 a Mikuláš z Libuše v roce 1406, který k ní přikoupil ještě Šestajovice (Holec 1988; Škoda 2005). Jako jeden z majitelů vesnice je uváděn v roce 1454 Václav Příbramský (Holec 1996).

7.3.2. 15.-18.století

V průběhu 15.století jsou vlastnické poměry ke vsi velmi nejasné, zřejmě se však jednalo stále o zástavní statek (Vlček 2012). Na počátku husitských válek Libuš zabrali pražané a císař Zikmund vydal roku 1436 zápis na pětatřicet vesnic a dvorů v okolí Prahy, mezi nimi také Libuš, který později, roku 1459 stvrdil listem král Jiří z Poděbrad a roku 1472 i král Vladislav Jagellonský (Tomek 1891). Po ukončení husitských válek patřila tato osada, která čítala jednu zájezdni hospodu, jeden statek a několik poddanských chalup, panu Vaňku Piknosovi, který se o ni v roce 1449 soudil s Vaňkem Baštinem (nebo Baštincem). Další informace o tomto sporu nejsou známy (Friedrich 1912; Škoda 2005). V roce 1457 je zmiňován jako majitel Libuše Václav Příbramský (Holec 1988). Král Jiří z Poděbrad zastavuje Libuš v roce 1459 Starému Městu pražskému a v roce 1470 obec Staroměstská zapisuje listinou, která je uložena v Archivu hl.m.Prahy na Chodovci, maršálkovi Janovi z Radíče: „Libuši, ves drženi našeho, ke kteréžto my zápisy nejjasnějších knížat a panuov pana Sigmunda slavné paměti ciesaře Římského a pana Jiří králuov Českých právo řádné máme – tiemto listem zapisujeme s lidmi v nich bydlícími, s dědinami jich, s úroky, lukami, lesy, luhy, rybníka s řekou i všemi poplatníky.....“ (Friedrich1912).

Následujících sto let se o vsi nedochovaly žádné zprávy, stejně jako z dob třicetileté války (1618-1648), pravděpodobně však je, že ji v roce 1648 Švédové vybili a vypálili tak, že nezůstal „kámen na kameni“ (Merhout 1912; Škoda 2005). Berní rula se o vsi vůbec nezmiňuje (Vlček 2012), zřejmě proto, že Libuš byla znovu postavena až po připojení ke kunratickému panství, se kterým pak sdílela po několik století stejný osud (Holec 1988) (viz kapitola Pod Kunratickým panstvím). V roce 1671 koupil Kunratické panství novoměstský hejtman V.K.Čabelický ze Soutic, pravděpodobně již s Libuší, kde tehdy stálo jen pár vypálených pobořených chalup. Z toho důvodu zde nechala před rokem 1678 vrchnost postavit několik selských usedlostí, které se staly centrem obce a postoupila novým majitelům přes 217 strychů polí. V polovině 18.století zde bylo 7 hospodářů (Holec 1996). V roce 1785, při sepisování a rozměřování Josefínského katastru, měla Libuš šest statků, jednu chalupu, jedno stavení domkáře a jednu hospodu (Škoda 2005), v roce 1788 uvádí Schaller 8 domovních čísel (Schaller 1788).

Jádrem neboli centrem obce v této době tvořily zemědělské usedlosti otočené na náves štíty, které ještě nesly pozůstatky zdobných prvků rustikálního baroka. Tyto domy se soustředily okolo bývalé návsi se zbytky původní tvrze, kolem domu č.p.1 (Kristen 1978), podél Libušské ulice, která svou polohu dodnes nezměnila. Podle rozmístění prvních staveb lze klasifikovat Libuš jako komunikační vesnici. Usedlosti typické pro lánové vesnice byly postaveny na východní straně jižní části obce v první polovině

19.století. Typologie vesnice jako komunikačně-lánová byla v tomto případě již druhotná (Kadlec 2007).

7.3.3. 19.-20.století

Libuš byla malá vesnice, stabilní katastr v roce 1843 (Holec 1996) a Sommer v roce 1844 zaznamenávají jen 23 domů a 135 obyvatel (Sommer 1844) a proto nemohla vytvořit samostatnou obec, ale byla připojena ke Kunraticím (Holec 1996). Přibližně v této době se stala husařskou obcí, známou nejen v Praze, ale i v zahraničí.

Libuš patřila od roku 1850 do Karlínského okresu, samostatnou osadou obce Krč v Karlínském okrese se stala v roce 1869 a v letech 1880 – 1910 byla osadou obce Kunratice v okrese Královské Vinohrady. Spádově byla osada Libuš obce Kunratice zařazena do okresu Smíchov od roku 1921. Po stránce obecní samosprávy došlo v roce 1930 k odloučení od politické obce Kunratice a Libuš se stává součástí okresu Praha venkov (Bělina 1998; Bartoň 2001).

V letech 1890-1930 byl na Libuši zaznamenán největší stavební rozvoj, který se soustředil především na sever, jih a západ, v okolí původního jádra obce, počet domů se zvýšil ze 41 na 157 a počet obyvatel ze 406 na 1087. Tento rychlý nárůst výstavby domů je zdánlivě v rozporu s malou polností a nízkou bonitou půdy (Kristen 1978), ale souvisel s prudkým rozšířením výkrmů hus a ostatní drůbeže a jeho prodeje nejen na pražské trhy, ale především na export. Husy se pro prodloužení výkrmné sezóny dovážely z Itálie, z Polska, Litvy a dalších zemí, export se orientoval hlavně na Německo. Po sčítání obyvatel v roce 1931 měla Libuš 178 obytných domů a 1077 obyvatel. Další stavební rozvoj byl zaznamenán mezi lety 1930-1950, kdy došlo ke zvýšení počtu domů až na 364 (Kaplánek 1930-1937; Škoda 2005).

Na samotné hranici katastru Libuše, na silnici směrem ke Krči byl v roce 1932 postaven Finančním ředitelstvím domek č.p. 180, ve kterém byl umístěn úřad pro vybírání potravní daně, tzv. akcíz (příloha č.21-obr.č.4) (v tomto domě je nyní nově otevřena prodejna květin – příloha č.21-obr.č.5). Zde měla konečnou autobusová linka č. 113 z Prahy, a tak museli obyvatelé Libuše do svých domovů ve středu Libuše docházet pěšky někdy i delší vzdálenosti. Na naléhavé žádosti občanů byla v roce 1935 autobusová linka prodloužena do Libuše až k budově sokolovny, od září 1951 pak byla prodloužena a ukončena až v Písnicích.

Od nejstarších dob navštěvovaly libušské děti školu v blízkých Kunraticích. Protože však se vzrůstající populací v obci již kapacita Kunratické školy nestačila vzrůstající populaci dětí, byla v průběhu jednoho roku postavena na Libuši nová škola, která byla slavnostně otevřena 20. srpna 1933 (příloha č.21-obr.č.11 a 12). Vyučovalo se v pěti

třídách a v roce 1936 již školu navštěvovalo celkem 185 dětí (Kaplánek 1930-1937; Škoda 2005).

Z období druhé světové války v letech 1939 – 1945 nejsou v kronikách žádné zprávy. Koncem čtyřicátých let se vzpamatovávaly lidé z válečných útrap, přivykali nové době a nástupu komunistické moci. Po únoru 1948 byly soukromé drůbežářské živnosti sloučeny pod jeden závod, který byl pojmenován Drůbežářský závod Libuš. V roce 1950 měla Libuš již 1619 obyvatel. V Libuši je možné přibližně od poloviny 19.století sledovat každých třicet let až zdvojnásobení počtu obyvatel, zatímco v Písnici byl tento přírůstek pozvolný (Kaplánek 1930-1937; Škoda 2005).

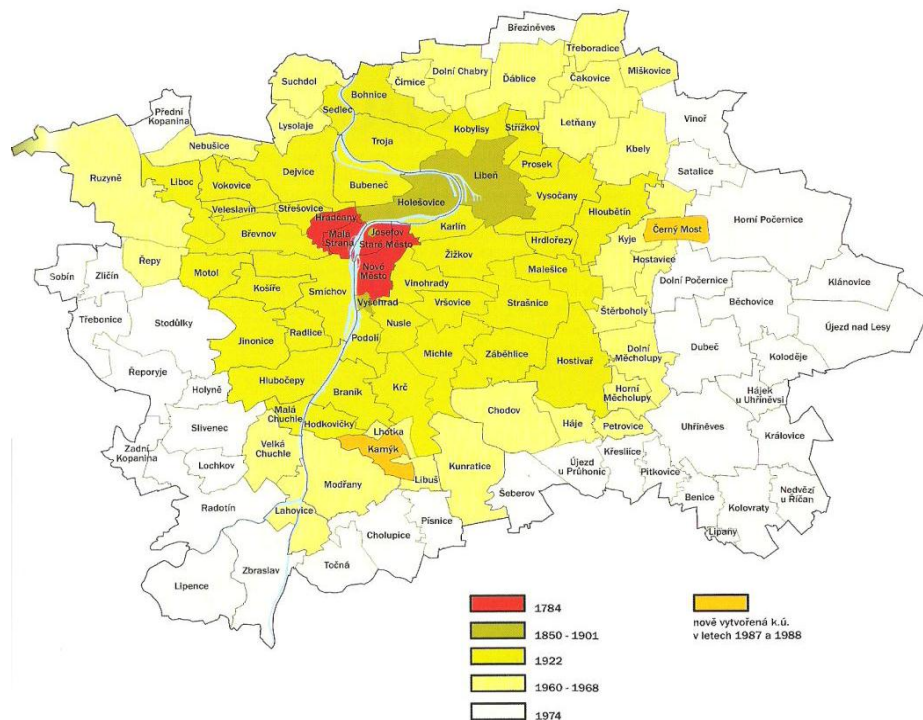
V roce 1950 byla Libuš převedena do okresu Praha – východ, od roku 1961 do okresu Praha – západ (Bělina 1998).

V 60. a 70.letech se lidem dařilo celkem dobře, dojížděli za prací do Prahy. Stavební vývoj byl realizován spíše poklidnou výstavbou rodinných domků v různých částech obou obcí. Také počet obyvatel se v těchto letech zvyšoval jen pozvolna, z 1619 (v roce 1950) na 1955 osob. Libuš i Písnice v této době zachovávaly poklidný ráz okrajových pražských čtvrtí (Škoda 2005).

Na základě zákona č. 111/1967 Sb., o hlavním městě Praze, přijatého 30.listopadu 1967, bylo 21 obcí ze Středočeského kraje, z okresů Praha – východ a Praha – západ převedeno do Prahy. Připojené obce měly různý charakter, vedle výrazně průmyslových to byly i obce zcela zemědělské, jako právě Libuš, která byla s 1955 obyvateli k Praze připojena 1.ledna 1968 (obr.č.6). Při připojení zůstal v Libuši zachován místní národní výbor podřízený obvodnímu národnímu výboru v Praze (Bartoň 2001).

Podobně jako v jiných částech Prahy, i Libuš a Písnice se vyznačovala koncem 70. let a celá 80.léta poměrně rozsáhlou panelovou výstavbou jednak v souvislosti s dostavbou velkých sídlišť v jižní a jihovýchodní části hlavního města a také z důvodu bytové potřeby pro zaměstnance nově vybudovaných drůbežářských závodů Xaverov. Na katastru Libuše bylo jako první dokončeno v roce 1982-1983 sídliště K Lukám (bývalé sídliště Vodních staveb), dalším pak byl v letech 1986-1988 nejrozsáhlejší komplex – sídliště v Písnici s asi 1000 byty pro přibližně 3000 obyvatel (příloha č.21- obr.č.26 a 27). Po změně politické situace v roce 1989 bylo rozhodnuto nepokračovat dále ve výstavbě, avšak vzhledem k tomu, že rozestavěnost domů byla v té době značná, výstavba pokračovala dál. V roce 1994 byly v Libuši zkolaudovány poslední a také nejpozději dokončené tři panelové domy nejen v Praze, ale i v celé republice. V rámci této výstavby probíhala také výstavba občanské vybavenosti a škol. Došlo také ke značnému nárůstu obyvatel, v roce 1991 to bylo již 3152 osob (Škoda 2005).

V 80.letech 20.století byla v rámci hlavního města Prahy vůbec poprvé vytvořena nová katastrální území a provedeny dílčí úpravy hranic některých městských obvodů. Od 1.ledna 1989 vzniklo odtržením částí Libuše, Lhotky a Modřan k.ú. Kamýk (obr.č. 6) (Bělina 1998).

Obr. č. 6 : Praha v roce 1974 – připojení Libuše, Písnice a vytvoření nového k.ú. Kamýk (Skalická 2006).

V dnešní Meteorologické ulici byla v letech 1986-1988 vybudována Vojenskými stavbami nová základní škola (příloha č.21-obr.č.14), jejíž provoz byl zahájen v květnu 1988 a po padesáti letech provozu byl ukončen provoz původní libušské školy (Škoda 2005).

V roce 1990 byl přijat zákon o hlavním městě Praze, která se tehdy stala jedinou obcí, rozdělenou nejprve na 56 městských částí, později rozšířených na 57. Zároveň byl přijat zákon o obcích, a tak se z městské části Praha 4 částečně vyčlenily okrajové městské části na jihu, které měly vlastní místní úřady. Mezi nimi byla i městská část Praha – Libuš (Bartoň 2001; Glezgová 2001).

7.3.4. Historie nejstaršího domu č.p.1

Jak již bylo napsáno v předchozí kapitole „Na libušské tvrzi“ (pozn. autorky), nejstarší zmínka o tvrzi, která byla za blíže neurčených okolností dobita Staroměstskými, a tudíž i existenci osady Libuš, pochází z roku 1321. Po tomto roce již není o libušské tvrzi dochována žádná zpráva, přesto je možné ji s velkou

pravděpodobností lokalizovat (Holec 1988) do středu historického jádra obce u dnešní křižovatky ulic Libušské a Dobronické, do míst dnešního domu č.p.1 (Škoda 2005) z několika důvodů. Stojí výše než ostatní sousední domy a při jeho jižním rohu údajně stála ještě v polovině 19.století okrouhlá věž, u které byla čtyřhranná budova, ze které se do počátku 20.století dochovaly zbytky rohových zdí (Holec 1988).

V první polovině 15.století stála na Libuši jedna zájezdní hospoda, jeden statek a několik poddanských chalup. O bývalé tvrzi není zmínky.

V době třicetileté války, přesněji v roce 1648 Švédové Libuš vypálili a zničili tak, že ves zcela zanikla (Merhout 1912). Šest let po této události vznikla berní rula pro kraj kouřimský, ve které je uvedena informace, že v Kunraticích zbyly jen dva osedlé grunty a jeden zahradník, o Libuši zde zprávy nejsou (Haasová-Jeníková 1952).

Libuš byla znovu osídlena v roce 1688. V urbaniální knize z roku 1688 (zápisy zde vedené až do poloviny 18.století) z fondu Archivu hlavního města Prahy je uveden zápis ke třem výsadním hospodám, jednou z nich je právě hospoda na Libuši, stojící na základech bývalé tvrze, o níž je zde však první zmínka až v roce 1775. Rustikální fase ke katastru Tereziánskému uvádí na Libuši osm hospodářů v roce 1716, z toho osmý je uveden jako nejmenovaný libušský šenkýř, je tedy zřejmé, že na Libuši v té době hostinec již stál. Gruntovní kniha uvádí jako majitele hostince vrchnost, která ho pronajímala (Kadlec 2008c).

Ve 30.letech 18.století započal nový majitel Kunratic hrabě Jan Arnošt Golč se stavební obnovou svého panství a také na Libuši, která ke kunratickému panství patřila. V souvislosti s tím byl tehdy pravděpodobně libušský hostinec přestavěn a na přilehlých pozemcích byla založena barokní zahrada se zvláště tvarovaným ohrazením, která je patrná ještě na mapě stabilního katastru z roku 1841 (příloha č.8 a č.20-obr.č.1) (Merhout 1912).

Libušský hostinec jako první kupuje Josef Stejskal, o kterém je uveden záznam v urbaniální fasi Josefského katastru v roce 1775. Kupní smlouva má jednu zvláštnost, totiž zřejmě opomenutím písaře v ní není uvedeno datum jejího uzavření. Vzhledem k tomu, že polovina kupní ceny byla uhrazena hotově a druhá polovina měla být doplacena ve čtyřech ročních splátkách počínaje příště na svatého Havla, což bylo v roce 1786, musela být tedy kupní smlouva uzavřena v roce 1785. Ve smlouvě jsou také důkladně a pečlivě vypsány pozemky patřící k hostinci a také jeho zařízení. Bohužel se zde již neuvádí nic o tvrzi, věži nebo o zahradě.

Dalšími vlastníky hostince byli v roce 1788 Václav Čančík, Josef Černý – betáňský šenkýř v listopadu 1798 a v červnu 1805 je k dispozici poslední dostupná kupní smlouva o prodeji Václavu Heranovi (příloha č.20-obr.č.4). Druhá urbaniální kniha končí v roce 1811 a tak další vlastníky je možné sledovat v matričních knihách, uložených v Archivu

hlavního města Prahy. Rodina Heranových měla hostinec v majetku téměř po celé 19.století. Podle záznamů v matrikách byly v tomto domě, kromě prostor hostince, dvě nebo tři obytné části, kde žilo současně asi deset lidí (Kadlec 2008c).

O Augustu Heranovi, synovi Václava Herana, se zmiňuje také amatérský archeolog Václav Krolmus, který bádá v polovině 19.století na Libuši. V červnu 1853 uvádí ve svých záznamech, že August Heran, hospodář z Libuše č.1, vyoral na svém poli v Hrobcích v roce 1833 dva kameny (pravěká kamenná drtidla), která pak tajně ukryval až do roku 1852-1853 ve svém prastarém domě, kde prý kněžna Libuše někdy přebývala (Vladislav 1855).

Dalším majitelem domu se v roce 1891 stává Josef Novotný z Dolních Břežan (příloha č.20-obr.č.5), který se oženil s vdovou po Augustu Heranovi, a tak byla na začátku 20.století podle jeho rodiny pojmenována restaurace U Novotných (Kadlec 2008b). K tomuto období lze i datovat přestavbu hostince, přinejmenším pak výměnu střechy původní doškové za tvrdou střešní krytinu taškovou (Kristen 1978).

Osadní zastupitelstvo Libuše se 16. dubna 1927 usneslo o podání žádosti o rozloučení s obcí Kunratice. Hostinský Josef Novotný byl jedním z pěti pánů, kteří zastávali funkci osadního starosty a tak se v jeho hostinci úřadovalo až do konce roku 1930, kdy se Libuš stala samostatnou obcí a obec tento dům koupila pro potřeby obecního úřadu a zasedací síně.

V libušské kronice je zápis o rekonstrukci hostince v roce 1934, kdy byla budova prodloužena a upraven a vyparketován sál s jevištěm, kde divadelní soubor S.K.Libuš pořádal svá divadelní představení (Kaplánek 1930-1937).

Další novodobé stavební úpravy však byly prováděny velmi necitlivě z pohledu zachování historických prvků, např. odstraněním historických ostění oken a dveří, v severním prostoru objektu přístavbou do dvora. Plány k částečné přestavbě objektu byly předloženy stavebnímu úřadu v roce 1940, avšak nebyly schváleny a tudíž realizovány (SÚ 1940). Zde se však jako majitelka vyskytuje Alžběta Nováková, nikoliv Novotná. Vzhledem k tomu, že matriky z této doby nejsou dosud veřejnosti přístupné, lze se jen domnívat, že si zřejmě Alžběta Novotná (dcera Josefa Novotného) vzala za manžela jakéhosi Nováka (Svoboda a Kadlec 2009).

Již v roce 1941 byl připraven druhý plán k přestavbě, která byla zrealizována a obsahovala velmi zásadní změny jako vybourání většiny oken na uliční straně, vytvoření nových vchodů do domu, přesunutí restaurace a vznik obchodu a úřadovny apod. (SÚ 1941). V rámci rekonstrukce MNV byla v roce 1954 zbourána část ohradní zdi barokní zahrady č.p.1 (Kříž 1938-1960).

Na základě § 11 vyhlášky č. 88/1959, proběhlo vyvlastnění domu č.p.1 jako majetku Alžběty Novákové do socialistického vlastnictví. Stalo se tak po nabytí právní moci, dne 18.listopadu 1960. Vlastníkem objektu se tehdy stala obec a zůstává jím dodnes.

V šedesátých letech byla provedena generální oprava celého objektu, hostinec byl v sedmdesátých letech přejmenován U Slabů a v roce 1975 byl vybourán v jižním průčelí domu vchod pro potřeby České pošty, která zde sídlí dodnes (Kadlec 2008b).

Dalších zhruba 30 let nejsou k dispozici v kronice žádné záznamy, až v roce 1994, kdy byla celkově opravena střecha a zavedeno plynové topení a v září 1997 provedena oprava klášterní klenby v prostorách pošty. V tomto roce byl ukončen pronájem hospody U Slabů a provedeny opravy fasády a vnitřních prostor a 2.zářím téhož roku byla otevřena restaurace U Radnice, jejíž pronájem však byl z finančních a hygienických důvodů 15.ledna 2004 ukončen (ÚMČ 1994-1997).

V současné době je v objektu č.p.1 umístěna pošta 413, obchod s optikou a zasedací místnost ÚMČ Praha - Libuš.

Stodola a domek č.p. 184/202 jsou poprvé vyznačeny na katastrální mapě z roku 1874, s opravami až do roku 1912 (příloha č.11). Původně byl dům č.p. 184 postaven majitelem Josefem Novotným v roce 1895 jako stáj, plány k této stavbě patří k nejstarším ve složce k domu č.p.1 na stavebním úřadě Prahy 12 (příloha č.20-obr.č.7). V roce 1931 byly stáje přestavěny na obytný dům. Od roku 2007 má dům nového majitele, který osázel jihovýchodní prostor zahrady novými stromy a zelení. Stodola zřejmě vznikla mezi lety 1874 – 1895. Stodola sloužila po roce 1995, kdy byla osazena nová vrata, jako hasičská zbrojnice a po opravě střechy v roce 2005 ji ÚMČ užívá jako sklad náradí a garáž pro vozidlo na úklid komunikací.

V rámci příprav rekonstrukce a využití domu č.p.1 pro rozšíření kancelářských prostor byl v roce 2000 objednan a vypracován pro MČ Praha – Libuš stavebně historický a archeologický průzkum, ve kterém jsou popsány dvě sklepní prostory v jižní části přízemí, kde se dochovaly středověké konstrukce a naznačují možnost, že původní tvrz mohla být čtvercového půdorysu. Jižněji situovaný sklep je zaklenut silně stlačenou nepravidelnou klenbou z 18.století, které obsahují konstrukce z lomového kamene. Tyto klenby jsou užší na jihovýchodním nároží a právě v místě této nepravidelnosti by mohla kdysi stát věž zmiňovaná ve starší literatuře, stejně tak by však mohla stát i v severovýchodním cípu objektu, kde ze suterénu vyrůstají mohutné kamenné zdivo. Další stavební vývoj je zaznamenán ze zaklenutí místností a vzniku barokní zahrady, která je patrná na mapě z roku 1841, až v průběhu 18.století. Původní objekt se rozšířil severním směrem až v klasicistní době, kdy byla také došková střecha nahrazena střechou taškovou byly opraveny fasády a uměleckořemeslné detaily, které se však téměř nedochovaly.

Vzhledem k tomu, že se až do 20.století nedochovaly žádné plány, fotografie či obrazy domu, odpovědi na otázky o původu dochovaného zdiva či existenci a umístění věže a samotné středověké tvrzi může zodpovědět jedině archeologický výzkum (Valtr 2000; Kadlec 2008c).

V roce 2009 byl zpracován opět na objednávku MČ Praha – Libuš nový stavebně historický průzkum, ve kterém se autor architektonického rozboru Ladislav Svoboda vyjadřuje v tom smyslu, že je vysoce nepravděpodobné, že dům č.p.1 stojí na místě tvrze či by dokonce mohl obsahovat její pozůstatky. Jedním z důvodů, které ho vedou k těmto domněnkám, je nedostatek dochovaných historických záznamů o lokalizaci obce a také fakt, že tvrz vůbec nemusela mít podobu kamenné stavby, protože v počátcích 14.století převažovaly dřevohlinité konstrukce. Proto je krajně nepravděpodobné, že by se téměř 700 let na intenzivně využívaném území Velké Prahy dochovaly její nearcheologizované relikty. Vazba na dnešní č.p.1 je údajně novodobou pověstí z 19.století, podpořenou dojmem, kterým mohutná stavba působí, která byla posléze přejata do všech dostupných vlastivědných i vědeckých prací. Historicky podložené a pravdivé zůstávají tedy zprávy z počátku 18.století o existenci panského hostince a o jeho přestavbě kolem roku 1730 na velkorysou vrcholně barokní novostavbu - hostinec se zahradou – v rozsahu převážné části dnešního objektu.

V záležitostech dalších stavebních úprav na objektu až do dnešní doby se již ztotožňuje s poznatky z předchozího průzkumu z roku 2000.

Dům č.p.1 přesto zůstává zřejmě prvním a tedy nejstarším domem v Libuši a jako stavba vrcholně barokní panské hospody představuje jedinečný a velmi raný koncept stavby svého druhu, předchůdce pozdějších výletních restaurací, a to i přes značné historické znehodnocení mladšími stavebními zásahy. Svoji podstatou i jako významný prvek historického jádra obce si zaslouží spolu se zahradou architektonickou obnovu a památkovou ochranu (Svoboda a Kadlec 2009).

7.3.5. Číslování domů na Libuši

Počátky číslování domů spadají do doby vlády Marie Terezie, která byla proslulá svým smyslem pro řád a tak dala roku 1770 zjistit, kolik se vlastně nachází domů v jejích zemích. Zpočátku nemělo číslování domů trvalý charakter, pouze pořadové číslo v konkrétním soupise, číslovala se obytná stavení, která byla označena křídou na vrata nebo dveře. Přechíslování proběhlo na některých místech země i třikrát, první v roce 1785 - tzv. josefínské, druhé v letech 1805 -1815 – tzv. staré číslování a nakonec roku 1857 – tzv. nové číslování, které se používá dodnes a místo popisných čísel používá čísla orientační, která nejsou celostátně povinná a používají se hlavně ve městech, kde

dochází častými stavebními úpravami, dělením či spojováním domů k nedostatku či naopak přebytku čísel.

Jiná situace byla na vesnicích a tak se tyto reformy číslování libušských domů a stavení nijak nedotkly a proto po celé 18. a 19. století zůstalo číslování nezměněno. Důkazem toho jsou i matriční a pozemkové knihy, kde je libušský hostinec uveden vždy pod číslem 1.

Stabilní katastr z roku 1840 – 1842 ale čísluje domy rozdílně, což je zřejmé i z mapy z roku 1841 (příloha č.8), začíná číslovat směrem od Prahy po pravé straně ulice Libušská a vrací se zpět po levé straně, proto hostinec dostal číslo 20. Toto číslo se však užívalo jako parcelní číslo pozemku, ne jako domovní číslo.

Jestliže byly tedy domy na Libuši číslovány podle doby jejich vzniku, bez pozdějšího přečíslování, je možno určit, že nejstarší stavbou je právě dům č.p.1 a to již bez ohledu na stáří či původ jeho základů, stejně tak lze určit i další nejstarší domy na Libuši (Kadlec 2008c).

7.4. Historie obce Písnice

7.4.1. První zmínky

Jméno obce je odvozeno od slova píst a nikoliv od slova písek, jak by se mohl někdo domnívat. Pístem byl kdysi nazýván váleček, kterým se při praní tlouklo do balíků prádla, položených na kamenech u potoka, a tak se z nich vytloukaly nečistoty a špína. Písnice, později Písnice, byla nazývána ves, ve které žili pístníci - výrobci pístů na prádlo (Barták 1939; Škoda 2005).

Kdy přesně vznikla ves Písnice, není bohužel přesně známo. Písemné prameny se velmi různí. Např. v prvním díle Dějin obce Písnice (1317-1848) uvádí kronikář Josef Jeřábek plné znění latinsky psané i do češtiny přeložené listiny Alberta řečeného z Bezdězu, dříve kaplana kaple Všech Svatých v Praze, která je vůbec první písemnou zmínkou o existenci Písnice. Prof.J.Neubauer, profesor latiny v Benešově, který listinu přeložil, je datována 1.května 1384. Kronikář však klade tuto listinu do roku 1317, stejně jako první díl kroniky začíná datovat rokem 1317 (Jeřábek 1954a). Za zmínku pak stojí i překlad latinského datování na 23.dubna 1374 historikem a genealogem Mgr. Kadlecem, publikovaný v příloze regionálního časopisu U nás č.3/2008 (Kadlec 2008a).

7.4.2. 14.-15.století

Malá vesnička Písnice sdílela své osudy několik staletí se sousední obcí Cholupice, jejíž vznik se datuje přibližně do roku 1300 – 1321. Prvním držitelem Cholupic byl od roku 1328 Petr z Kamene. Ze stejné doby jsou první zmínky o tvrzi, která byla ještě v roce 1650 spolu s poplužním dvorem sídlem rytířů z Cholupic. Zápisky tvrže byly později nalezeny na dvoře domu čp.10 a mnoho dalších zpráv se o ní bohužel nedochovalo (Jeřábek 1954a; Škoda 2005).

Přibližně od poloviny 14.století měl Cholupice v majetku mocný a bohatý měšťanský pražský rod Štuků, jehož potomci Jan a Albrecht dali v chrámu sv.Mikuláše na Starém Městě pražském postavit pobočný oltář. Někteří členové této rodiny si vzali ke svému jménu přídomek „z Cholupic“, vzhledem k tomu, že zřejmě v Cholupicích též sídlili (Škoda 2005).

7.4.3. 16.-18.století

Dalšími držiteli Písnice a Cholupic byli kolem roku 1520 pánové na Žirovnici a rod Vencelíkové z Vrchovišť, kteří pocházeli z tvrže u Bochova na Karlovarsku (Jeřábek 1954a). V roce 1521 prodali Vencelíkové právo na dluh, který dříve učinili u Doroty z Krbova, a tím i na držení Cholupic a Písnice Mikulášovi Hysrdlovi z Chodů. Tento převod majetku byl 3.října 1521 vložen do zemských desek. Ve smlouvě prodejní či převodní jsou vyjmenovány všechny roboty a povinnosti, platy i jména poddaných, celkem 10 hospodářů, kteří zde v roce 1521 žili a hospodařili, a tak získáváme první písemný doklad o tehdejších obyvatelích obce Písnice (Jeřábek 1954a; Holec 1996).

Cholupická tvrz patřila také starému českému vladyckému rodu pánů z Písnice. Nejslavnější potomci tohoto rodu byli Mikuláš z Písnice, zvaný Domináček, který vystudoval pařížskou univerzitu a stal se učitelem Ludvíka Jagellonského a dále pak Jindřich Domináček z Písnice, který za svého života zastával několik významných postů, např. od roku 1582 byl rožmberským hejtmanem, poté druhým sekretářem české královské kanceláře a v roce 1593 byl jmenován nejvyšším prokurátorem císaře Rudolfa II a zastupoval císaře v procesu proti Jiřímu z Lobkovic. Nakonec se stal místokancléřem Království českého (Halada 1994). Vzhledem k tomu, že Písničtí měli v držení Habartov na Sokolovsku, Luby a mnoho dalších menších statků, nikdo z nich na Cholupické tvrzi nikdy neseděl. Písničtí byli nejprve v první polovině 17.století povýšeni do stavu svobodných pánů, později získali i hraběcí titul (Halada 1994; Škoda 2005).

Koncem 16.století, roku 1597, byly Cholupice a Písnice připojeny k arcibiskupskému panství v Dolních Břežanech. Název „Dolní“ byl Břežanům doplněn, aby se odlišily od Horních Břežan na Sázavě. Břežanské panství se skládalo ze 24ti malých vísek a vesnic, Cholupice a Písnice po připojení k Břežanům pozbyly názvu „statek“ (Jeřábek 1954a; Škoda 2005).

Po ukončení stavovského povstání v roce 1620 se stala ves Písnice královským majetkem. Pavel Michna, hrabě z Vacínova, který působil jako sekretář České kanceláře na Pražském hradě a vzhledem k jeho znalosti tajné korespondence kanceláře se vydatně přizívoval na konfiskaci majetku katolické šlechty, získal v roce 1627 právě konfiskací do svého majetku Dolní Břežany a Písnici (Škoda 2005).

Při sestavování berní ruly byly zjištěny škody, které byly na Břežanském panství napáchány třicetiletou válkou v letech 1618-1648. Na území panství se tehdy nacházelo celkem 60 selských stavení, 23 chalupy, 77 pustých usedlostí, 5585 strychů rolí, 109 kusů potahů, 257 kusů krav, 158 jalovic a 195 ovcí. Písnice byla téměř celá zničena, zbyla zde jen dvě selská stavení, 8 pustých gruntů, 1 chalupa a 481 strychů rolí.

V letech 1678 až 1716 se vystřídalo na panství Dolní Břežany mnoho držitelů, v roce 1691 mělo panství již 86 selských usedlostí, 36 chalupníků, 23 pustých gruntů a 10 chalup. Kolem roku 1711 byla obec Písnice zničena velkým požárem. V roce 1716 zakoupilo Břežanské panství pražské arcibiskupství i s Písnicí, kde v té době stálo 24 stavení, v nichž žilo 200 obyvatel a v majetku je drželo až do roku 1848, kdy byla zrušena robota a poddanské povinnosti a obce se osamostatnily.

Stejně jako obce Cholupice ani Písnice neměla nikdy svůj vlastní kostel a tak byla nejprve přifařena ke kostelu v Modřanech, který zde stál již od konce 12.století a kolem roku 1670 pak k faře ve Zlatníkách.

V roce 1783 probíhala vsí východně stará jílovská cesta, kdy však byla napříměna, není bohužel známo. Nepochybně s tím souvisí i postavení jednoduchých barokních Božích muk na křižovatce severovýchodně od centra vsi (příloha č.21-obr.č.24 a 25) (Jeřábek 1954a; Škoda 2005).

Roku 1788 bylo v Písnici započato s vyměřováním josefského katastru, ukončeno bylo 20.zářím téhož roku. V rámci josefského katastru bývaly obce menší spojeny v jednu větší, tzv. katastrální, ke které se pak přidružily tzv. přivtělené nebo připojené obce. Písnice byla určena katastrální - vedoucí obcí, Cholupice připojenou – přivtělenou k Písnici. V té době obsahoval katastr celkem 830 parcel, pro Písnici náleželo č. 1-444, pro Cholupice č. 445-830 (Jeřábek 1954b).

Ve výpisu z pozemkové knihy z roku 1808 je uvedeno, že menší stavení a usedlosti stály mezi velkými statky nebo na okraji obce.

Písničtí obyvatelé docházeli za prací do sousední husařské Libuše nebo dojížděli do Prahy, část pracovalo v zemědělství (Jeřábek 1954a; Škoda 2005).

7.4.4. 19.-20.století

6.srpna 1849 byl nařízením zemského zákona č. 110 zřízen Jílovský okres, který zahrnoval 48 katastrálních obcí o celkové výměře 4,75 čtverečních mil. Do Jílovského okresu byla zařazena i obec Písnice, která dostala pořadové číslo 31. Stabilní katastr uvádí, že rozloha obce tehdy činila 603 jiter a 810 čtverečních sáhů půdy. V roce 1853 bylo provedeno sčítání lidu a Písnice měla 27 domů a 211 obyvatel, z nichž se většina zabývala zemědělstvím. Správu obce měl na starost rychtář spolu s konšely. Na dochovaných obecních listinách je z této doby razítko s nápisem: „Kraj Pražský, obec Piesnická, okres Jílovský“.

Kraje byly zrušeny a zřízeny okresní hejtmanství zákonem číslo 41 říšského zákona z 19. května 1868 a okres Jílové i s obcí Písnice byl převeden do okresu Karlín. Do okresu Královské Vinohrady pak byla Písnice začleněna v roce 1884.

V roce 1882 bylo započato se stavbou domku, který byl „zimní školní expoziturou“, protože Písnice byla přiškolená Dolním Břežanům a děti tak musely do školy chodit pěšky 5 km, což bylo v zimě často nemožné. Toto řešení bylo však jen dočasné a tak si obec v roce 1888 postavila jednotřídku, v roce 1904 dvoutřídku a v roce 1933 pětitřídku (příloha č.21-obr.č.17), která po stavebních úpravách a přístavbě v roce 2000 funguje dodnes jako Základní škola Ladislava Coňka (příloha č.21-obr.č.19).

V letech 1899-1901 byla svépomocí a z darů postavena požární zbrojnice (příloha č.21-obr.č.22 a 23) a v září 1901 zahájil svoji činnost Sbor dobrovolných hasičů, který posléze zasahoval při požárech v Libuši, Kunraticích a blízkém okolí (Jeřábek 1954b; Škoda 2005).

Na konci 19.století bylo ve vesnici evidováno 51 domů a 407 osob (Holec 1996).

V roce 1920 bylo v obci dokončeno elektrické vedení, které bylo zavedeno do každého domu a byla otevřena dvouletá lidová škola hospodářská a veřejná knihovna.

Písnice byla od roku 1921 do roku 1930 byla navracena zpět do správy Jílového. Při sčítání lidu v roce 1921 byl zaznamenán úbytek obyvatel z 487 (v roce 1910) na 464 (Jeřábek 1954c).

Důkazem toho, že Písnice byla především zemědělská obec, svědčí fakt, že v roce 1922 bylo v obci celkem 42 koní, 109 krav, 71 koz a 123 vepřů, 33 zemědělských povozů pro dopravu mléka do Prahy a povozy na přepravu husí. V ryze rolnické obci bylo brzy založeno zemědělské družstvo, do kterého bylo v 50 letech začleněno i zemědělství v Libuši.

V letech 1930 – 1950 patřila Písnice opět do Karlínského okresu, od roku 1950 byla zařazena do nově vzniklého okresu Praha – východ, kam patřila do roku 1961, kdy byla zapsána pod okres Praha – západ se sídlem okresního úřadu v Praze, Podskalské ulici (Jeřábek 1954b; Škoda 2005). Samostatnou obcí byla až do roku 1974, kdy proběhla další vlna připojování dalších 30 obcí rozličného charakteru k pražské aglomeraci, která zahrnuje i zemědělskou Písnici (obr.č.6) (Bělina 1998; Bartoň 2001). V té době měla 258 popisných čísel a 1007 obyvatel (Holec 1996). V Písnici byl zrušen místní národní výbor, a tak dříve samostatná obec byla od té doby podřízena MNV v Libuši, který se jmenoval Libuš – Písnice a teprve později byl přejmenován na Praha - Libuš (Bělina 1998).

V roce 1977 zahájil provoz první masokombinát v Praze, postavený na rozhraní katastru Libuše a Písnice, který spojoval v jednom celku jatka a zpracování masa. V té době začalo mnoho lidí z Prahy dojíždět za prací do Libuše a Písnice a z důvodu stabilizace zaměstnanců se započalo s rozsáhlou výstavbou písnického panelového sídliště (Škoda 2005).

7.5. *Současnost městské části*

Území MČ Praha – Libuš patří v rámci rozšířené přenesené působnosti pod správní obvod MČ Praha 12 (dříve Praha – Modřany).

Po období stagnace bytové výstavby v polovině 90.let 20. století byly na počátku nového milénia dokončeny rodinné domy v nově vzniklé ulici U Písnické zahrady a v ulici V Rohu. Poté se Praha – Libuš stala městskou částí s nejnižším stavebním rozvojem v hlavním městě vůbec, mezi rokem 2001 až 2003 bylo totiž postaveno v celé městské části jen 27 bytů. Zlepšení nastalo až v roce 2004 a 2005, kdy byla dokončena výstavba 76 bytů v několika rodinných domech. V současné době se stavební aktivita soustředí především na opravy komunikací a chodníků, výstavbu nových dětských hřišť, parkové úpravy a veřejnou zeleň.

V důsledku velké migrace občanů Vietnamské národnosti, kteří zakoupily objekt bývalého masokombinátu a přebudovali jej na velké obchodní a společenské centrum SAPA a.s., došlo na počátku 21.století v městské části k velkému nárůstu počtu obyvatel, zejména v letech 2001 až 2004 (Škoda 2005).

Na území městské části se nachází pět mateřských škol, dvě základní školy, soukromé gymnázium a Střední odborné učiliště společného stravování. K zařízením občanské vybavenosti patří zdravotnické zařízení, lékárny, kulturní dům, knihovna, nákupní střediska a několik pohostinství. Kulturní činnost v rámci hudebních, literárních,

výtvarných, společenských a sportovních aktivit občanů městské části bez rozdílu věku je zajišťována klubem Junior a Senior, sdružením Kuřátko, organizací leteckých modelářů apod. Sportovní aktivity jsou organizovány např. jezdeckým oddílem, dvěma fotbalovými kluby, TJ Sokol či Sborem dobrovolných hasičů.

Jako jediná městská část v hlavním městě je od roku 2005 zapojena do celosvětového projektu Zdravých měst v rámci zlepšování životního prostředí (Tonhauserová a Lhořanová 2008).

V roce 2007 byl v sousedství základní školy Meteorologická předán Magistrátem hl.m.Praha do užívání nově postavený dům s chráněnými byty pro seniory a zdravotně postižené občany (Hájková 2007).

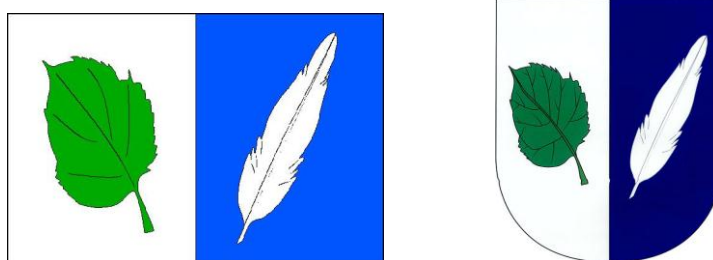
V průběhu roku 2012 byl v lokalitě U Zahrádkářské kolonie zrekultivován a v listopadu téhož roku i otevřen veřejně přístupný atraktivní park o rozloze 1,4 ha, který je určen ke zkvalitnění života místních obyvatel a zlepšení životního prostředí v městské části. V průběhu obnovy parku byl zpracován dendrologický průzkum a vytvořena dendrologická stezka s naučnými tabulkami. Zároveň byly na komunikacích v okolí parku instalovány prvky pro zklidnění dopravy a zvýšení bezpečnosti. Na financování projektu se podílel Evropský fond regionálního rozvoje, hl.m.Praha a MČ Praha – Libuš (Martínková 2013).

Území městské části má jednu zajímavost, málokdo možná ví, že jím prochází 50. rovnoběžka, kterou najdeme na mapě vytvořením spojnice mezi kostelem v Kunraticích (na severovýchodě) a kostelem v Modřanech (na jihu). Za předpokladu zohlednění přesného měření geodetů (minuty, vteřiny apod.) rovnoběžka probíhá mezi ulicemi Na Okruhu a Kunratickou spojkou.

Vzhledem k tomu, že se městská část Praha – Libuš stala atraktivní lokalitou na okraji hlavního města s dobrou dopravní obslužností, příjemným okolím i čistým životním prostředím, lze do budoucna očekávat jak vzestup počtu obyvatel, tak i další výstavba rodinných domů i menších komplexů bytových domů (Škoda 2005).

7.6. Heraldika městské části

Městská část Praha – Libuš získala svůj znak i prapor rozhodnutím Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2003 (obr.č. 7). Padlé občany, jejichž pomníky jsou umístěny ve výsadbě vzrostlých lip v centrálních částech Libuše a Písnice připomíná zelený lipový list, bílé husí pero tradici husařství, která Libuš proslavila u nás i ve světě. List je na stříbrném poli, husí pero na kobaltové modři.

Obr. č. 7 : Vlajka znak MČ Praha – Libuš (MČ Praha - Libuš 2013).

K vytvoření znaku spojily síly občané městské části, podílely se na něm i děti ze škol, heraldici, členové místopisné komise a výtvarného kroužku při klubu Junior. Vítězný návrh je dílem akademického malíře Rumena Sazdova (Škoda 2005).

7.7. Doprava

Páteřní dopravní tepnou Libuše a Písnice je ulice Libušská, která je součástí trasy Krč – Dolní Břežany. Z Libušské odbočují další důležité spojnice – s Kunraticemi východním směrem ulice Dobronická a kolem jižního Kamýku do Modřan ulice Meteorologická, v Písnici pak na východ Kunratická spojka vedoucí nezastavěnými oblastmi mezi Kunraticemi a Šeberovem k Jižnímu Městu.

Dlouhou historii má v dnešní Praze 4 provoz autobusových linek. Provoz linky B spojující Pankrác s Kunraticemi a Libuší byl zahájen na podzim 1925. Z této linky se v roce 1951 stala linka č. 113, která obsluhuje městskou část Praha - Libuš dodnes. Tím se stala zcela ojedinělou v historii autobusové sítě, protože beze změn zajišťuje stejnou trasu již třičtvrtě století.

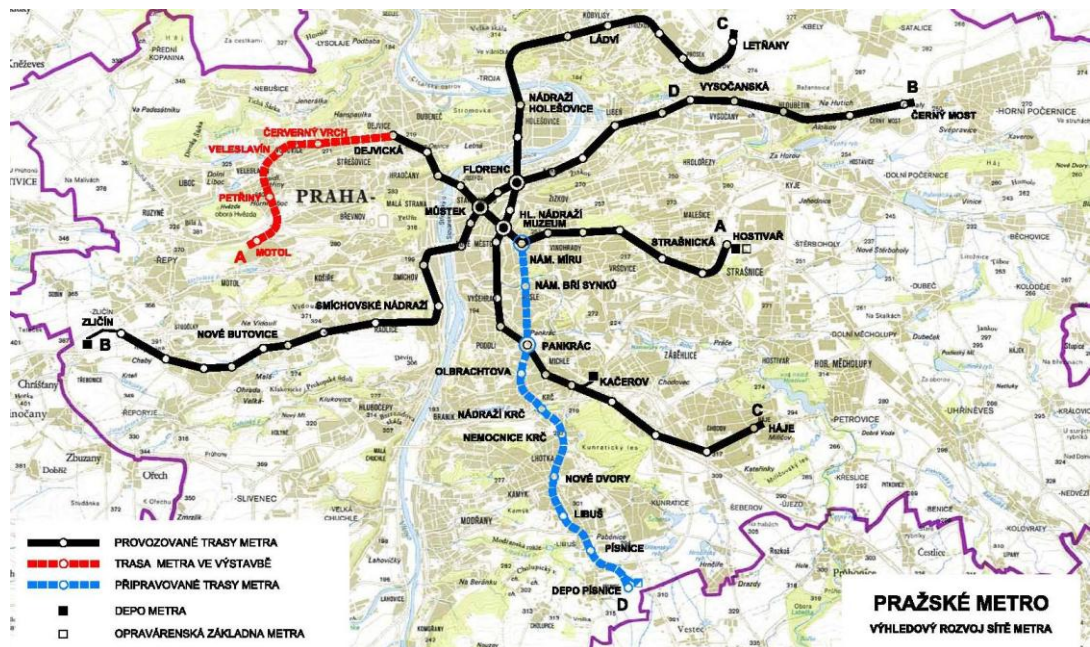
Podstatným způsobem ovlivnilo dopravní dostupnost městské části v květnu 1995 prodloužení pobřežní tramvajové trati v úseku Braník – Sídliště Modřany a její další napojení na autobusovou linku č. 165, která spojuje Modřany s Libuší. Tradiční tramvajová linka č. 17, obsluhující tuto trať, jezdí nepřetržitě již od července 1923 (Čech 2001).

Dopravní obslužnost je v současné době zajišťována městskou a příměstskou autobusovou dopravou, která spojuje městskou část a další příměstské oblasti směrem do Krče a Michle se stanicemi metra trasy C – Kačerov, na východ do Kunratic, Jižního Města a stanicemi metra trasy C - Chodov a Háje, ve směru do Modřan se dvěma linkami pobřežní tramvajové dopravy do centra města a ve směru k sídlišti Novodvorská dále pak se Smíchovským nádražím.

Vzhledem k velké dlouhodobě trvající dopravní zátěži městské části byl vypracován nový územní plán hl.m.Prahy, který zahrnuje všechny podstatné potřeby městské části

a obsahuje především další výstavbu metra – trasy I.D, prodloužení tramvajové trati Modřany – Libuš a doplnění silniční sítě o severní pokračování východního obchvatu Libuše a Písnice a tzv. novou Komořanskou, která umožní napojení Modřan na silniční okruh kolem Prahy. Pokud by se podařilo tyto plány zrealizovat, podstatným způsobem by se snížilo dopravní zatížení na hlavních silničních tepnách městské části, ulicích Libušské a Meteorologické jak z hlediska rostoucího podílu individuální automobilové dopravy, tak zlepšení kvality a úrovně veřejné dopravy a došlo by také ke zlepšení životního prostředí dané lokality (Macháček 2009).

Úlevu dopravě obecně by měla přinést nová trasa I.D metra, především pak na trase C stanicím Muzeum a Kačerov. Základní rozsah trasy I.D, kterou bude tvořit 10 stanic (obr.č.8), bude mezi stanicemi Písnice a Hlavní nádraží, kde bude přestup na trasu C (DP Praha 2013).

Obr.č. 8 : Plán výstavby metra - trasy D – Pankrác- Depo Písnice (DP Praha 2013).

Zástupci projektanta metra Metroprojekt a MČ Praha – Libuš, MČ Praha – Kunratice a MČ Prahy 12 se dne 15.listopadu 2010 sešli na jednání, jehož obsahem bylo upřesnění etapizace výstavby nové trasy. Propojení Pankráce do stanice Nové Dvory bude první etapou výstavby, která by měla být zahájena již v roce 2014 a provoz zahájen v roce 2018, výstavba druhé etapy Nové Dvory- Depo Písnice (vč.depa) bude zahájena v roce 2018 a zprovozněna v roce 2021 a třetí etapa výstavby - napojení Pankráce na Náměstí Míru bude zahájena v roce 2021 a provoz zahájen v roce 2025.

Na katastrálním území MČ Praha – Libuš se budou nacházet tři hloubené stanice: Libuš, Písnice a Depo Písnice. Konečná stanice Depo Písnice (obr.č. 9) bude mělce

zhloubená stanice s velkým autobusovým terminálem a záchytným parkovištěm P+R s kapacitou cca 800 stání. Současně zde bude na ploše jižně od Kunratické spojky vybudováno i depo.

Obr.č. 9: Stanice Depo Písnice (DP Praha 2013).

Přes silniční obchvat Písnice a Kunratickou spojku bude pokračovat částečně povrchová, kapotovaná trasa ke stanici Písnice (obr.č.10), která bude mít vestibul přiléhající k ulici Libušská a orientovaný k prostoru bývalého masokombinátu, dnešnímu areálu SAPA. Součástí této stanice bude malý autobusový terminál a parkoviště P+R s kapacitou cca 400 stání (MČ Praha – Libuš 2013; DP Praha 2013).

Obr. č. 10: Stanice Písnice (DP Praha 2013).

Stanice Libuš (obr.č.11) se dvěma vestibuly bude situovaná k ulici Novodvorská, zároveň bude sloužit k přestupu na návazující autobusovou dopravu a na tramvajovou trať (bude vybudována tramvajová smyčka), která sem bude v rámci výstavby metra protažena z Modřan.

Obr. č. 11: Stanice Libuš (DP Praha 2013).

Zajímavostí je i skutečnost, že by na této trase měly jezdit nové soupravy s plně automatizovaným systémem bez řidiče, které budou mít možnost napájení z třetí koleje i z troleje, což do budoucna umožní protažení trasy metra i dále mimo Prahu, nástupiště budou kvůli bezpečnosti cestujících zabezpečeny oddělovací stěnou od kolejiště, která bude osazena posuvnými dveřmi, které se budou otevírat spolu s dveřmi vlaku a dalšími moderními vymoženostmi (DP Praha 2013).

8. Charakteristika studijního území

Na první pohled se zdá, že jsou Libuš a Písnice od sebe odděleny nezastavěným pásem v úrovni Kunratické spojky, ale skutečnost je taková, že část souvislé zástavby Libuše jižně od ulice Výletní patří již k.ú. Písnice.

Rodinné domky v jižní části navazují na historické jádro bývalé vsi, která se nachází podél ulice Libušské, mezi křižovatkami s ulicí Dobronickou (kde se dnes nachází úřad městské části a v domě č.p.1 pošta Praha 413) a s ulicí Meteorologickou a tvoří s ní jeden celek.

Na severovýchodní hranici Libuše a Lhotky se nachází část Jalové Dvory, o které jsou v 18. století zmínky jako o osadě, na severozápadě pak výběžek obklopený územím Kamýku, který je s Libuší spojený úzkým proužkem zasahujícím do Novodvorské ulice. Na jihozápadě se nachází základní škola Meteorologická (v ulici nesoucí stejné jméno), dům s chráněnými byty pro seniory a hřiště fotbalového klubu Libuš. Do této části zasahuje přírodní památka Modřanská rokle a přírodní park Modřanská rokle – Cholupice a pramení zde Libušský potok, který se stéká s potokem Písnickým na hranici Libuše a Modřan. Na jižní hranici s Písnicí se nachází sokolovna jednoty Sokol Libuš. Na jihovýchodě zasahuje do území Libuše průmyslová zóna areálu Vodních staveb Kunratic (Paběnice) a Písnice.

Panelové sídliště a rozlehlý areál, který zde zůstal zachován po bývalém masokombinátu v severní části přiléhají z jihu k Libušské zástavbě. Na k.ú. Písnice se nachází střední odborné učiliště potravinářské, zbrojnice Sboru dobrovolných hasičů, základní škola a v areálu zrušeného masokombinátu rozsáhlé obchodní, logistické a kulturní centrum vietnamské komunity SAPA. Pro zajímavost autorka uvádí, že Masokombinát Písnice (také Masospol Písnice a.s.) byl dříve často označován jako Masokombinát Libuš, stejně tak, jako meteorologická observatoř ČHMÚ, přestože patřila do k.ú. Modřan, nyní do k.ú. Kamýk, bývala označována jako libušská a také se dodnes podle ní jmenuje blízká zastávka autobusu „Observatoř Libuš“.

Mezi čtvrti, které s městskou částí sousedí, patří na severu Krč a Lhotka, na severozápadě Kamýk, na západě Modřany, jihozápadě Cholupice, Kunratice na jihovýchodě Hodkovice u Zlatníků a obec Vestec u Prahy a Kunratice na východě.

Vzhledem k tomu, že je území Písnice ve srovnání s Libuší podstatně větší a žije v něm jen o něco méně obyvatel, podpořila rada městské části v roce 2007 opakované návrhy občanů na přejmenování této městské části na Praha – Libuš – Písnice, jak tomu ostatně bylo již v minulosti, v roce 1974 po připojení Písnice pod libušský MNV. Tato změna však přísluší Zastupitelstvu hl.m.Prahy, které dosud tuto záležitost neprojednávalo (MČ Praha – Libuš 2007).

9. Diskuse

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě části, první část je věnována vývoji katastrů od jejich počátků až po současnost, druhá část práce pak historii vývoje katastrálních území nynější městské části Praha – Libuš.

K první části práce měla autorka dostatečné množství materiálů a literatury k rešeršnímu zpracování. Jako hlavní osnova textů byla použita především kniha České katastry od 11. do 21.století, která je velmi fundovaně a přehledně zpracována, dále kniha Pozemkový katastr a další zdroje informací byly využity jako doplnění.

Ve druhé části práce bylo čerpáno zejména z Knihy o Libuši a Písnici, která byla vydána jako jediné souborné dílo o Libuši a Písnici v roce 2005. Autor knihy Eduard Škoda ale v podstatě čerpal zejména z dochovaných místních kronik a vyprávění pamětníků, jejichž převážná většina již nežije.

Další informace a materiály jsou pro Libuš značně omezené, a to nejen proto, že patřila pod Kunratické panství a tudíž o ní v berní rule či jiných dochovaných historických zdrojích nejsou zmínky, ale i vzhledem k tomu, že např. kronika obce Libuš je pouze jedna a začíná až rokem 1930 po osamostatnění obce od Kunratic.

Proto bylo nutné hledat kusé zprávy i v jiné literatuře, která se o historii Libuše a Písnice zmiňuje více či méně okrajově a porovnávat tyto informace s tím, co je psáno v kronikách.

V souvislosti s historií domu č.p.1, který by měl stát na základech původní středověké tvrze, jsou dostupné historické zprávy dány do rozporuplných souvislostí, např. s názorem architekta ve stavebně historickém průzkumu z roku 2009. Z mapy stabilního katastru z roku 1841 (příloha č.8 a č.20) je také patrné, že u domu č.p.1 se nenachází žádná věž jako pozůstatek původní tvrzi, jak uvádí mnoho písemných pramenů. Vystávají otázky, na které by mohl odpovědět jedině důkladný archeologický průzkum, jinak vše ostatní zůstane jen nepodloženými domněnkami. Autorka se domnívá, že by si tento objekt jistě zasloužil pozornost a bylo by jistě přínosné zjistit, kam až skutečně sahá historie naší městské části.

Naproti tomu historie obce Písnice, přestože patřila nejprve pod Cholupice a později pod Břežanské panství, je díky kronikáři panu Josefu Jeřábkovi, zpracována velmi fundovaně, podrobně a pečlivě již od jejího vzniku v roce 1317 především na základě dochovaných listin a materiálů uložených v Archívu hlavního města Prahy. Zde jsou však také nejasnosti již v datu vzniku obce, který je různými prameny překládán rozdílně.

Autorka v rámci přípravy mapových příloh k této práci navštívila i Ústřední archív ČÚZK v Praze a Archív hl.m.Prahy a získala tak z dochovaných mapových děl přehled o

vývoji katastrálních území městské části. Jak je vidět na historických i současných katastrálních mapách, městská část Praha – Libuš prošla během několika staletí výraznými změnami. Před přibližně 700 lety to byly pouze dvě malé osady daleko za hranicí hlavního města.

Vzhledem k neustálé výstavbě nových rodinných a bytových domů v katastrech městské části, jejíž součástí jsou také moderní sídliště s panelovými domy a občanskou vybaveností, dobrou dopravní obslužností a čistým životním prostředím již není možné Libuš a Písnici klasifikovat jako vesnice, ale jako rozvíjející se městskou část, která si jistě zaslouží pozornost a k hlavnímu městu Praze právem patří.

10. Závěr

Předložená bakalářská práce poskytuje souborné informace, které ukazují vývoj katastru nemovitostí na území našeho státu od prvních soupisů půdy až po nynější moderní a vyspělý katastr.

Katastr se v průběhu své tisícileté existence měnil spolu s ekonomickým, hospodářským a technickým vývojem a pokrokem. Od prvních pokusů evidence majetku v podobě berních rul po dnešní katastr nemovitostí proběhlo mnoho zásadních změn a vývoj šel neustále kupředu. Zatímco v minulých dobách neměli lidé prakticky žádný přehled o svém vlastnictví, dnes jsou veškeré informace dostupné každému zdarma a velmi rychle z domova především díky internetu, což bylo dříve nepředstavitelné. S nástupem výpočetní techniky a jejím vývojem se mnohonásobně zvýšil objem dat, které jsou v katastru nemovitostí, jejich efektivní vedení, rychlý a bezpečný přístup k informacím. Systematické a pečlivé zaznamenávání a vedení informací o nemovitostech, pozemcích, vlastnících a právních vztazích má velkou důležitost pro dnešní společnost, proto patří katastr nemovitostí k nejdůležitějším zdrojům těchto informací.

Druhá část této práce je věnována vývoji katastrálních území dnešní městské části Praha – Libuš a to od prvních historických zmínek až po současnost.

Autorka se domnívá, že se jedná o první soupis vývoje městské části Praha – Libuš z pohledu katastru nemovitostí a že bude přínosem nejen pro místní obyvatele, kteří se stejně jako ona zajímají o historii místa, ve kterém žijí. Součástí bakalářské práce je podrobně sestavená příloha, která obsahuje dochované historické i současné mapy katastrálních území městské části, dokumentaci k nejstaršímu domu čp.1, od kterého se odvíjí počátky existence k.ú. Libuš a také soubor historických i současných fotografií městské části.

Seznam použité literatury

Knihy:

- BARTÁK J., 1939: *Okres Jílovský*, Praha: 132 str., sign. GD 2170.
- BĚLINA P., a kol. 1997: *Dějiny Prahy I.*, Paseka, Litomyšl: 491 str., ISBN 80-7185-142-6.
- BĚLINA P., a kol. 1998: *Dějiny Prahy II.*, Paseka, Litomyšl: 566 str., ISBN 80-7185-143-4.
- BUMBA J., 2004: *Země-měříčské právo*. Linde Praha a.s., Praha: 201 str., ISBN 80-7201-510-9
- BUMBA J., 2007: *České katastry od 11. do 21.století*. Grada Publishing, a.s., Praha: 190 str., ISBN 978-80-247-2318-1.
- ČERVENÝ V., ČERVENÁ J., 2003: *Berní rula I.*, svazek A-L., Libri, Praha: 1047 str., ISBN 80-7277-058-6.
- ČTVERÁK V., LUTOVSKÝ M., SLABINA M., SMEJTEK L., 2003: *Encyklopedie hradišť v Čechách*. Libri, Praha: 431 str., ISBN 80-7277-173-6.
- FRIEDRICH G., 1912: *Archiv český čili staré písemné památky české i moravské sebrané z archivů domácích i cizích*, díl XVIII., Domestikální fond království českého, Praha.
- HALADA J., 1994: *Lexikon české šlechty III.*, Akropolis, Praha, 240 str., ISBN 80-85770-12-1.
- HAASOVÁ-JELÍNKOVÁ M., 1952: *Berní rula*, svazek 18, Kraj Kouřimský 1, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 480 str.
- HOLEC F., 1988: *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, VII. díl Praha a okolí, Svoboda, Praha, 221 str.
- HOLEC F., 1996: *Kronika královské Prahy a obcí sousedních, Připojené obce a zaniklé osady*, díl IV, Lidové noviny, Praha, 261 str., ISBN 80-7106-165-4.
- CHAMOUT L., SKÁLA P., 2003: *Základy geodezie*. ČZU, Praha: 131 str., ISBN 80-213-1051-0.
- JEŘÁBEK J., 1954a: *Dějiny obce Písnice 1317-1848*, nepublikováno: knihovna ÚMČ Praha - Libuš, Praha: 192 str.
- JEŘÁBEK J., 1954b: *Kronika obce Písnice 1848-1918*, nepublikováno: knihovna ÚMČ Praha - Libuš, Praha: 228 str.
- JEŘÁBEK J., 1954c: *Kronika obce Písnice 1918-1938*, nepublikováno: knihovna ÚMČ Praha - Libuš, Praha: 392 str.

- KAPLÁNEK F., 1930-1937: *Pamětní kniha obce Libuš u Prahy*, nepublikováno: knihovna ÚMČ Praha – Libuš, Praha: 390 str.
- KRISTEN V., 1978: *K problematice bydlení lidových vrstev v příměstské zóně Prahy mezi světovými válkami (Libuš a Písnice)*, ÚMČ Praha – Libuš, kancelář humanitního odboru, Materiály k domu čp.1, ÚKF ČSAV Praha.
- KŘÍŽ J., 1938 -1960: *Pamětní kniha obce Libuš u Prahy*, nepublikováno: knihovna ÚMČ Praha – Libuš, Praha: 390 str.
- KUBA B., OLIVOVÁ K., 2005: *Katastr nemovitostí*. Linde Praha, a.s., Praha: 466 str., ISBN 80-7201-545-1.
- MAŠEK F., 1948: *Pozemkový katastr*. Ministerstvo financí, Praha: 223 str.
- MERHOUT C., 1912: *Čtení o Novém hradě v Kunraticích*, Praha, vl.n.: 95 str.
- MYSLIVEČEK M., 2005: *Velký erbovník*, svazek 1, Fraus, Plzeň, 391 str., ISBN 80-7238-520-8.
- *Pozemková kniha*, 1905, nepublikováno: knihovna ÚMČ Praha – Libuš, Praha.
- RAIS K.,V., TUREK A., 1898: *Politický a školní okres vinohradský a paměti i rozvoj národních jeho škol*, Okresní školní rada na Král.Vinohradech, 646str.
- SEDLÁČEK A., 2003: *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, svazek 5, Academia, Praha, 382 str., ISBN 80-200-1136-6.
- SCHALLER J., 1788: *Topographie des Königreichs Böhmen*, 10.Theil, Kauržimer Kreis, Schönfeldsche Handlung, Prag, 373 str.
- SKALICKÁ E., 2006: *Radnice měst Pražských. Útvar rozvoje hl.m.Prahy*, Praha: 143 str.
- SOMMER J. G., 1844: *Das Königreich Böhmen: statistisch-topographisch dargestellt*, 12.Band, Kouřimer Kreis, Friedrich Ehrlich, Prag, 303 str.
- Stavební úřad (SÚ) v Praze 12, složka k domu Libušská 204-208/1, stavební plány k přestavbám domu, nepublikováno.
- SVOBODA L., KADLEC M., 2009: *Dům čp.1 v Libuši: Stavebně historický průzkum*, nepublikováno: ÚMČ Praha – Libuš.
- ŠKODA E., 2005: *Kniha o Libuši a Písnici*, Milpo Media s.r.o., Praha: 135 str., ISBN 80-903481-7-3.
- TOMEK V. V., 1891: *Dějepis města Prahy*, 8.díl, Řivnáč, Praha, 547 str.
- TONHAUSEROVÁ M., LHOŤANOVÁ E., 2008: *Praha, hlavní město České republiky*. Proxima Bohemia s.r.o., Rožnov pod Radhoštěm: 171 str., ISBN 978-80-904275-0-1.
- VALTR L., 2000: *Bývalá tvrz: Stavebně historický průzkum a architektonické vyhodnocení objektu*, nepublikováno: ÚMČ Praha – Libuš.

- VLADISLAV K., 1855: *Památky archaeologické a místopisné, vydávané od archaeologického sboru Musea království Českého nákladem Matice české*, díl 1, Matice česká, Praha: 388 str.
- VLČEK P., 2012: *Umělecké památky Prahy, Velká Praha*, 5.díl. Academia, Praha: 1077 str., ISBN 978-80-200-2107-6.
- ZEMAN Z., 1987: *700 let Kunratic (1287-1987)*, MNV Kunratice, Kunratice, 104 str.
- ÚMČ Praha – Libuš, 1994-1997: *Materiály k domu čp.1*, nepublikováno: kancelář odboru správy majetku a investic ÚMČ Praha – Libuš.

Internetové zdroje:

- ČSÚ, 2013: Český statistický úřad, Praha, online:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM9020PC_MC&&kapitola_id=370, cit. 11.3.2013.
- ČÚZK, 2012: Český úřad zeměměřičský a katastrální, Praha, online:
http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=998&MENUID=10381&AKCE=DOC:10-ISKN_UVOD, cit. 14.11.2012.
- ČÚZK, 2013: Český úřad zeměměřičský a katastrální, Praha, online:
http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=DOC:10-DIGITALIZACE_KATASTRMAP, cit. 11.3.2013.
- ČÚZK, 2013: *Nahlížení do katastru nemovitostí*, Praha, online:
<http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=10&MENUID=10007&AKCE=DOC:10-KATASTR>, cit. 5.1.2013.
- ČÚZK, 2013: *Dálkový přístup do KN*, Praha, online:
http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?PRARESKOD=10&MENUID=10007&AKCE=DOC:10-DALKOVY_PRISTUP, cit. 5.1.2013.
- DP Praha, 2013: Dopravní podnik hlavního města Prahy, Praha, online:
<http://strategieprojekty.dpp.cz/metro/trasa-d/popis-projektu>, cit. 12.1.2013,
<http://strategieprojekty.dpp.cz/metro/trasa-d/popis-trasy>, cit. 12.1.2013,
<http://strategieprojekty.dpp.cz/images/MetroD201112.pdf>, cit. 12.1.2013.
- MČ Praha – Libuš, 2013: *O výstavbě metra na Libuši a Písnici*, online:
<http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=58&id=70#1288>, cit. 12.1.2013.
- MČ Praha – Libuš, 2007: *Ze starostova zápisníku*, online:
http://www.praha-libus.cz/index.php?catid=58&id=29#92_cit, cit. 12.1.2013.
- PEŠL I., 1998: *Zeměměřič. Katastr nemovitostí po kapkách*, 1-10. Praha, online:
<http://www.zememeric.cz>, cit. 15.11.2012.

- ŠÍMA P., 2012: *Urbáře*, Praha, online: http://krovak.webpark.cz/odkazy_v_textu/urbar.htm, cit.15.11.2012.
- ŠÍMA P., 2012: *Vývoj katastru*, Praha, online: <http://krovak.webpark.cz/katastr/kn.htm>, cit. 15.11.2012.
- ÚAPPSČ 2013: Ústav archeologické památkové péče Středních Čech, Praha, online:http://www.uappsc.cz/uappsc/osidleni_zavist.html, cit.12.1.2013.
- VÚGTK, 2012: Terminologický slovník zeměměřičství a katastru nemovitostí, Praha, online: http://www.vugtk.cz/slovník/3641_kopie-katastralni-mapy, cit. 14.11.2012.

Kapitoly v knize:

- ČECH J., 2001: *Nástin vývoje dopravy v Praze 4*, In: Malinová I. (ed.): *Praha 4*. Informatorium, Praha, str. 219-230. ISBN 80-86073-69-6.
- Bartoň J., 2001: *Z historie městské části Praha 4*, In: Malinová I. (ed.): *Praha 4*. Informatorium, Praha, str. 11-16. ISBN 80-86073-69-6.
- GLEZGOVÁ H., 2001: *Městská část Praha 4 po roce 1989*, In: Malinová I. (ed.): *Praha 4*. Informatorium, Praha, str. 17-40. ISBN 80-86073-69-6.

Články:

- Hájková I., 2007: *Dům s chráněnými byty Libuš*, MČ Praha-Libuš, U nás 3/2008, str. 11.
- Kadlec M., 2007: *Středověk*, kapsář č.8, MČ Praha-Libuš, U nás 11/2007, str. 2.
- Kadlec M., 2008a: *Pověsti z našeho kraje*, kapsář č.10, MČ Praha-Libuš, U nás 3/2008, str. 8.
- Kadlec M., 2008b: *Třetí hospoda výsadní*, kapsář č.11, MČ Praha-Libuš, U nás 5/2008, str. 1-8.
- Kadlec M., 2008c: *O číslování libušských domů aneb co znamená číslo popisné*, MČ Praha-Libuš, U nás 6/2008, str.13-14.
- Macháček P., 2009: *10 problémů Libuše a Písnice*, MČ Praha-Libuš, U nás 4/2009, str. 6.
- Martínková J., 2013: *Zrekonstruovaný park U Zahrádkářské kolonie je místo pro odpočinek i zábavu*, MČ Praha – Libuš, U nás 2/2013, str.4.

Právní normy:

- Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, v platném znění.
- Zákon č.359/1992 Sb. o zeměměřických a katastrálních orgánech, v platném znění.
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 327/1998 Sb.

Seznam použitých obrázků a tabulek

Obrázky:

- **Obr.č.1.:** Nahlížení do katastru nemovitostí
Zdroj: ČÚZK 2013.....29
- **Obr.č.2.:** Pečeť krále Václava IV.
Zdroj: Sedláček 2003.....31
- **Obr.č.3.:** Zřícenina Nového hradu v Kunraticích
Zdroj: archiv autorky 2012.....32
- **Obr.č.4.:** Erb rodu Čabeličtí ze Soutic
Zdroj: Mysliveček 2005.....32
- **Obr.č.5.:** Erb rodu Golčové z Golče
Zdroj: Mysliveček 2005.....33
- **Obr.č.6.:** Praha v roce 1974 – připojení Libuše, Písnice a vytvoření
nového k.ú.Kamýk, Zdroj: Skalická 2006.....38
- **Obr.č.7.:** Vlajka a znak MČ Praha – Libuš
Zdroj: MČ Praha – Libuš 2013.....49
- **Obr.č.8.:** Plán výstavby metra – trasy D – Pankrác-Depo Písnice
Zdroj: DP Praha 2013.....50
- **Obr.č.9:** Stanice Depo Písnice
Zdroj: DP Praha 2013.....51
- **Obr.č.10.:** Stanice Písnice
Zdroj: DP Praha 2013.....51
- **Obr.č.11.:** Stanice Libuš
Zdroj: DP Praha 2013.....52

Tabulky:

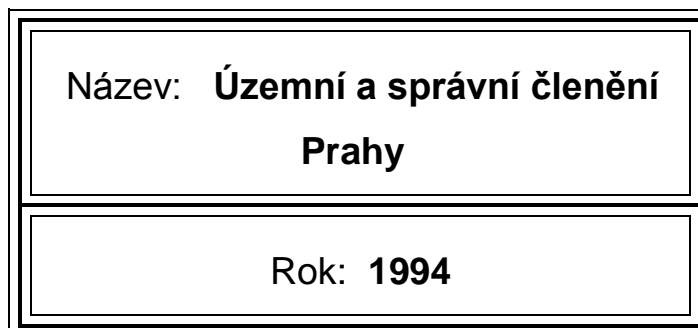
- **Tab. č. 1.:** Přehled vývoje technických evidenčních nástrojů
Zdroj: Bumba 200426

Seznam obrazových příloh

- **Příloha č. 1:** Územní a správní členění Prahy, stav roku 1994
- **Příloha č. 2:** Müllerova mapa Čech z roku 1720
- **Příloha č. 3:** Mapa okolí Prahy, 20.léta 18.stol.
- **Příloha č. 4:** Libuš a Písnice – I.vojenské mapování, 1760-1780
- **Příloha č. 5:** Libuš a Písnice – II.vojenské mapování, 1836-1852
- **Příloha č. 6:** Libuš – III. vojenské mapování, 1870
- **Příloha č. 7:** Libuš – III. vojenské mapování, reambulace, 1927
- **Příloha č. 8:** Katastrální mapa Libuše – císařský otisk stabilního katastru, 1841
- **Příloha č. 9:** Katastrální mapa Libuše – indikační skica stabilního katastru, 1848
- **Příloha č.10:** Katastrální mapa Libuše – otisk mapy z roku 1841, reambulace 1874
- **Příloha č.11:** Evidenční mapa katastrální – Libuš, 1874-1912
- **Příloha č.12:** Katastrální mapa Písnice – císařský otisk stabilního katastru, 1841
- **Příloha č.13:** Katastrální mapa Písnice –kopie císařských otisků bez barev,1895
- **Příloha č.14:** Katastrální mapa Libuše a Písnice, 1954
- **Příloha č.15:** Základní mapa ČSSR, 1976
- **Příloha č.16:** Základní mapa ČR, 2005
- **Příloha č.17:** Mapa MČ Praha – Libuš, 2013
- **Příloha č.18:** Ortofotomapa + katastrální mapa MČ Praha – Libuš, 2013
- **Příloha č.19:** Ortofoto + pozemková mapa Libuše a Písnice, 2013
- **Příloha č.20:** Historická dokumentace k domu č.p.1
- **Příloha č.21:** Obrázky z městské části, historie a současnost.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č.1

Zdroj: Dějiny Prahy II., Bělina 1998

Popis: Územní a správní členění Prahy, stav roku 1994.

Příloha č.2

Název: Müllerova mapa Čech	
Měřítko: 1 : 132 000	Rok: 1720

Zdroj: Mapy Čech, Moravy a Slezska v zrcadle staletí, Semotánová 2001.

Popis: Praha a okolí na výřezu z XIII sekce Müllerovy mapy Čech z roku 1720.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č.3

Název: **Mapa okolí Prahy**

Rok: **20.léta 18.století**

Zdroj: Lexikon české šlechty III., Halada J., 1994

Popis: Mapa okolí Prahy, vydaná P.Schenkem ve 20.letech 18.st.

Příloha č.4

Název: LIBUŠ A PÍSNICE – I.vojenské mapování	
Měřítko: 1 : 28 800	Rok: 1764

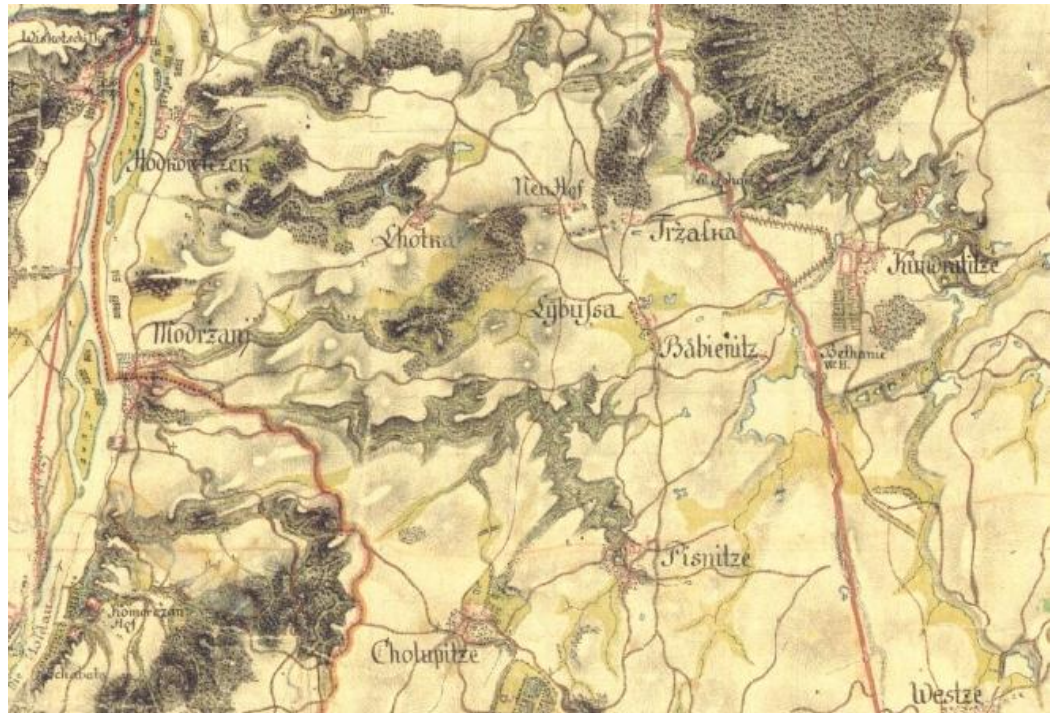
Zdroj: ČUZK 2013

Popis: 1) **Výřez z mapy**
2) **Zvětšený výřez z mapy - Libuš**

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č.4 - Libuš a Písnice – I. vojenské mapování.

1) Výřez z mapy

2) Zvětšený výřez z mapy - Libuš

Příloha č.5

Název: LIBUŠ A PÍSNICE – II.vojenské mapování	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1836-1852

Zdroj: mapy.cz 2013

- Popis:** 1) Výřez z mapy – Libuš a Písnice
2) Výřez z mapy – Libuš (zvětšeno)
3) Výřez z mapy – Písnice (zvětšeno)

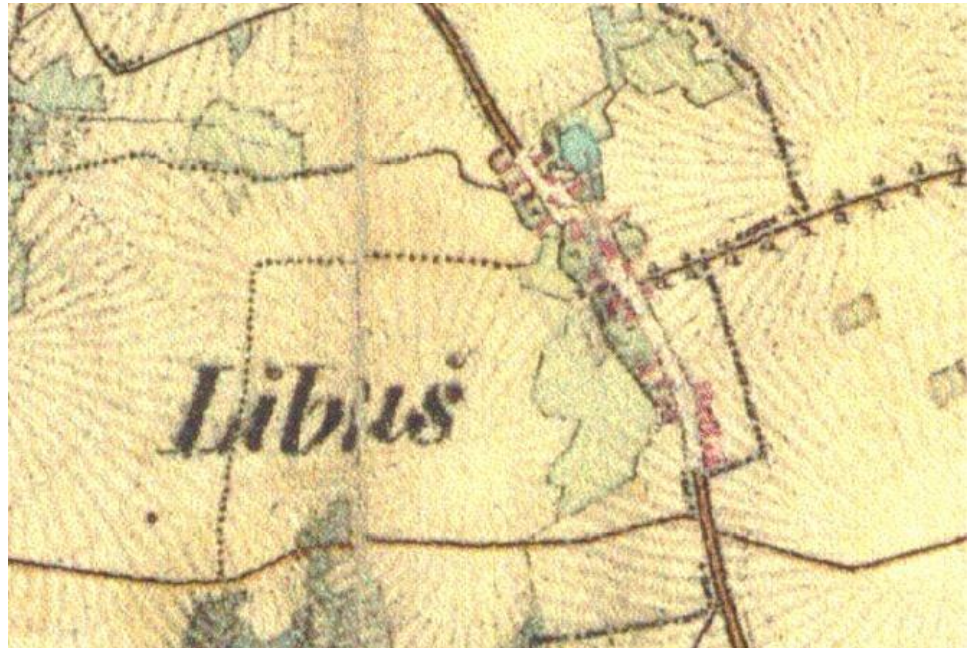
1) Výřez z mapy – Libuš a Písnice

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 5 - Libuš a Písnice – II. vojenské mapování.

1) Výřez z mapy – Libuš (zvětšeno)

2) Výřez z mapy – Písnice (zvětšeno)

Příloha č.6

Název: LIBUŠ – III.vojenské mapování	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1870

Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: Výřez z mapy – Libuš (zvětšeno)

Příloha č.7

Název: LIBUŠ – III.vojenské mapování reambulace	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1927

Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: Výřez z mapy – Libuš (zvětšeno)

Příloha č.8

Název: KATASTRÁLNÍ MAPA LIBUŠE – Císařský otisk stabilního katastru	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1841

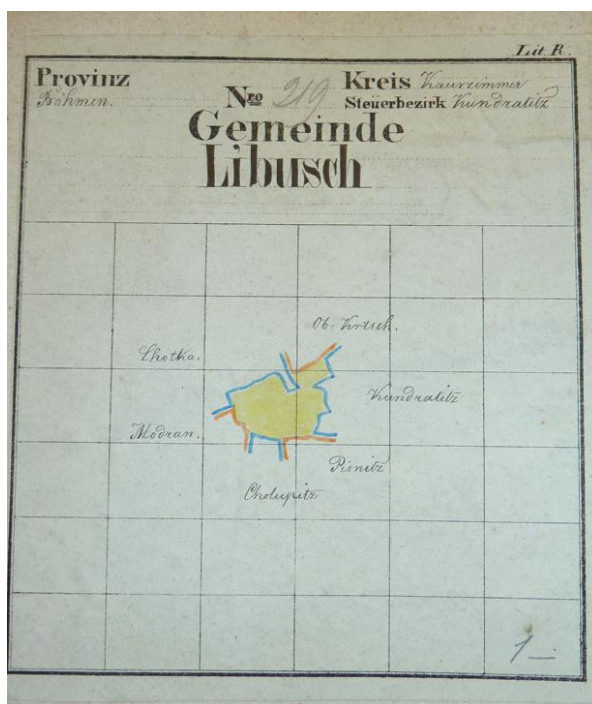
Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: 1) **Klad listů**
2) **Měřítko**
3) **Výřez z mapy**

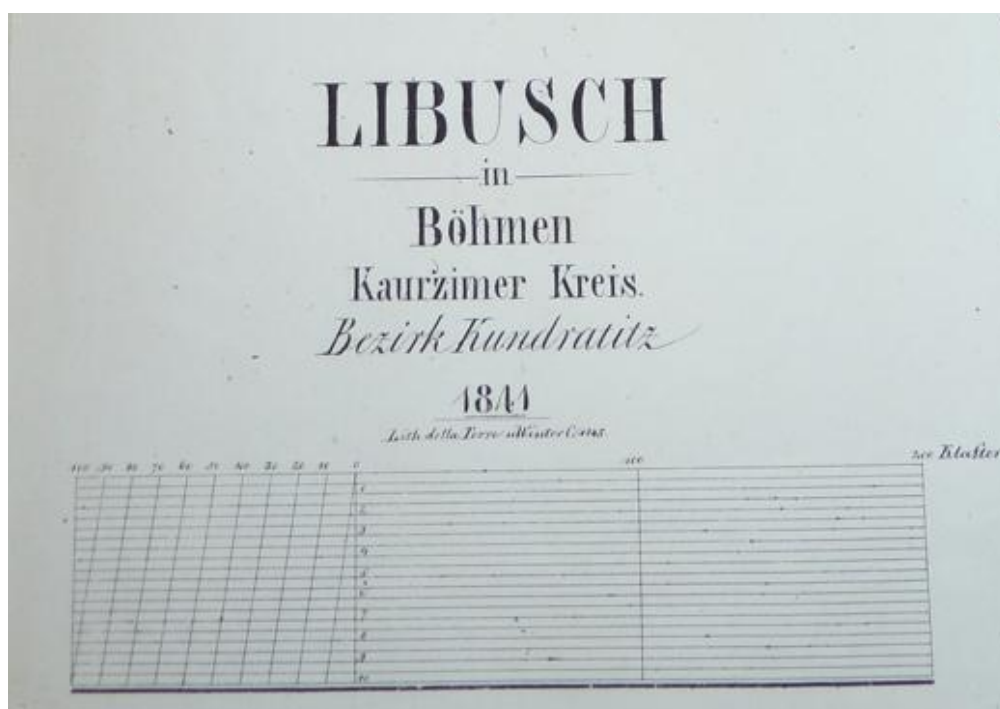
Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 8 - Katastrální mapa Libuše – císařský otisk stabilního katastru z roku 1841.

1) Klad listů

2) Měřítko

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 8 - Katastrální mapa Libuše – císařský otisk stabilního katastru z roku 1841.

3) Výřez z mapy

Příloha č.9

Název: KATASTRÁLNÍ MAPA LIBUŠE – indikační skica stabilního katastru	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1848

Zdroj: Archiv hlavního města Prahy

Popis: Výřez z mapy

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 9 - Katastrální mapa Libuše - indikační skica stabilního katastru z roku 1848.

Výřez z mapy

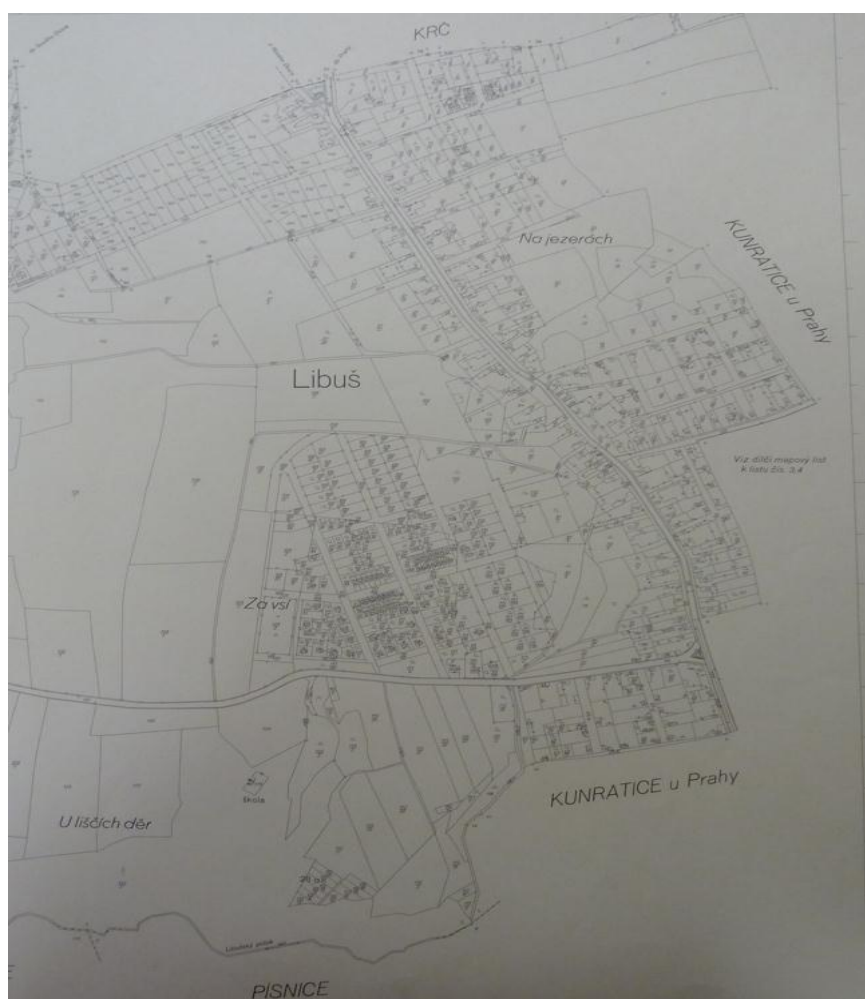

Příloha č.10

Název: KATASTRÁLNÍ MAPA LIBUŠE – otisk mapy z roku 1841 – reambulace 1874	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1874

Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: Výřez z mapy

Příloha č.11

Název: EVIDENČNÍ MAPA KATASTRÁLNÍ – LIBUŠ	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1874-1912

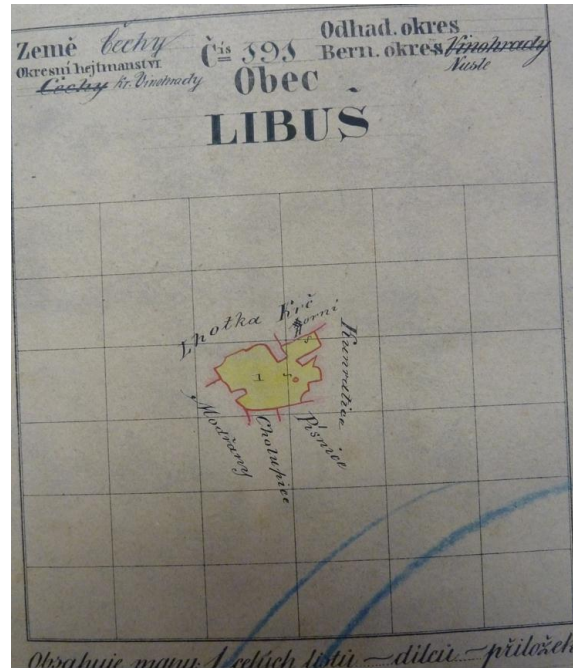
Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

- Popis:**
- 1) Klad listů
 - 2) Měřítko
 - 3) Autor reprodukce v roce 1912
 - 4) Výřez z mapy z roku 1874

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 11 - Evidenční mapa katastrální – Libuš, 1874 – 1912.

1) Klad listů

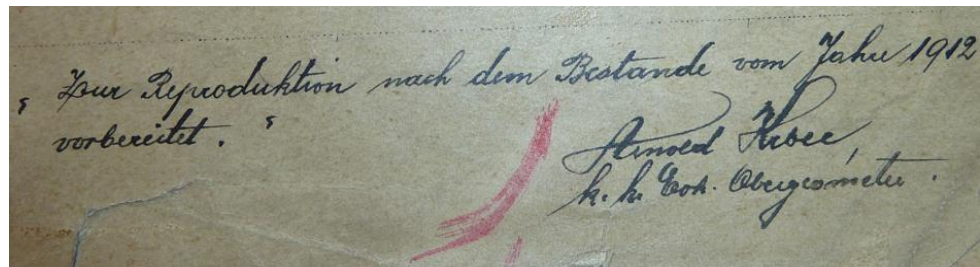
2) Měřítko

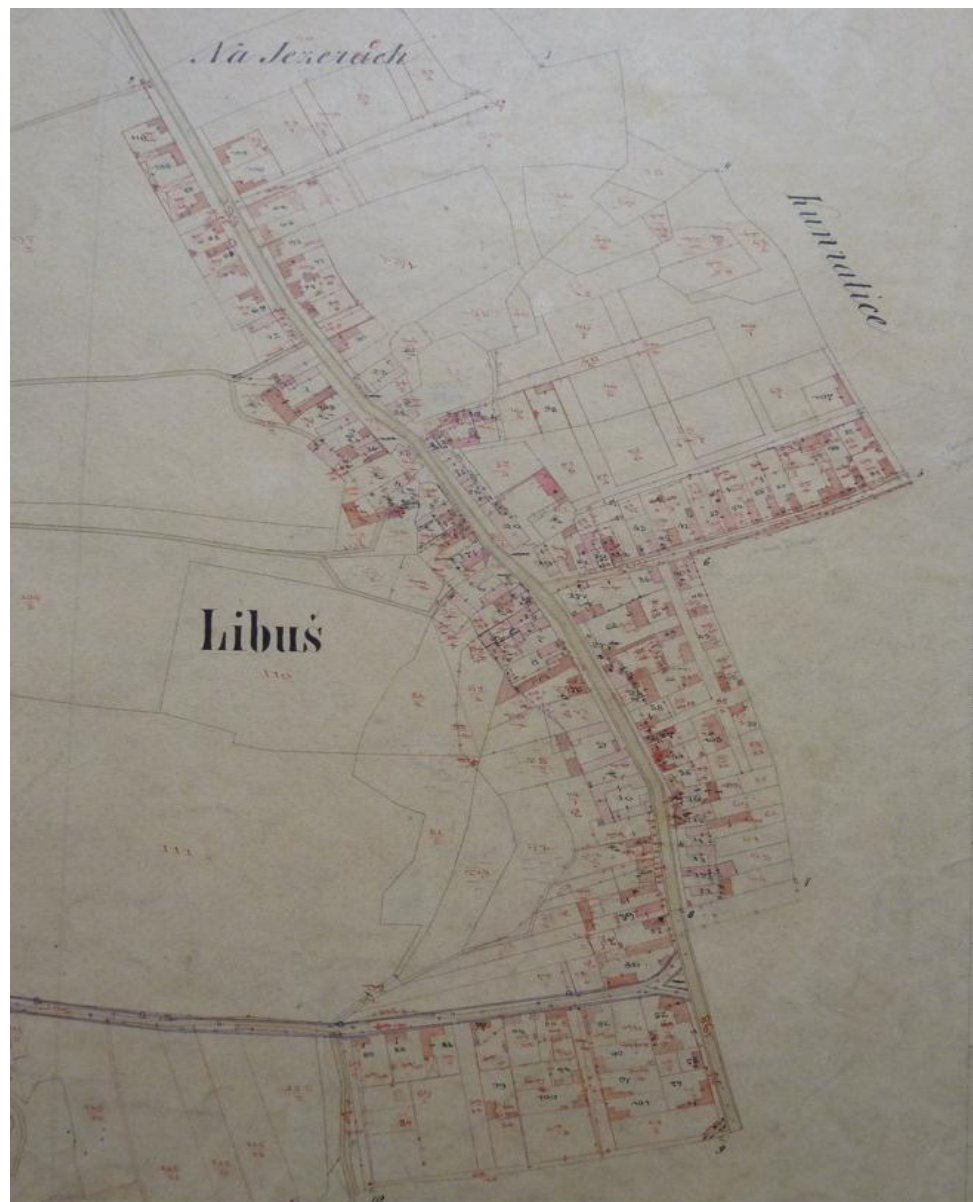
Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 11 - Evidenční mapa katastrální – Libuš, 1874 – 1912.

3) Autor reprodukce v roce 1912

4) Výřez z mapy z roku 1874

Příloha č.12

Název: KATASTRÁLNÍ MAPA PÍSNICE – Císařský otisk stabilního katastru	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1841

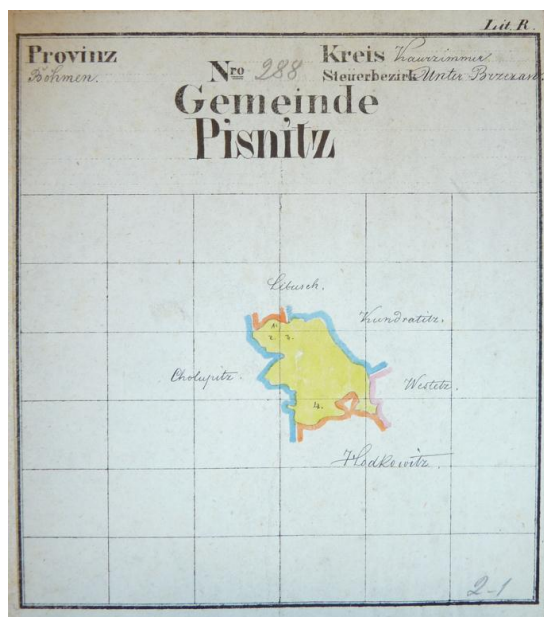
Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: 1) **Klad listů**
2) **Měřítko**
3) **Výřez z mapy**

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 12 - Katastrální mapa Písnice – císařský otisk stabilního katastru z roku 1841.

1) Klad listů

2) Měřítko

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 12 - Katastrální mapa Písnice – císařský otisk stabilního katastru z roku 1841.

3) Výřez z mapy z roku 1841

Příloha č.13

Název: KATASTRÁLNÍ MAPA PÍSNICE – kopie císařských otisků bez barev	
Měřítko: 1 : 2 880	Rok: 1895

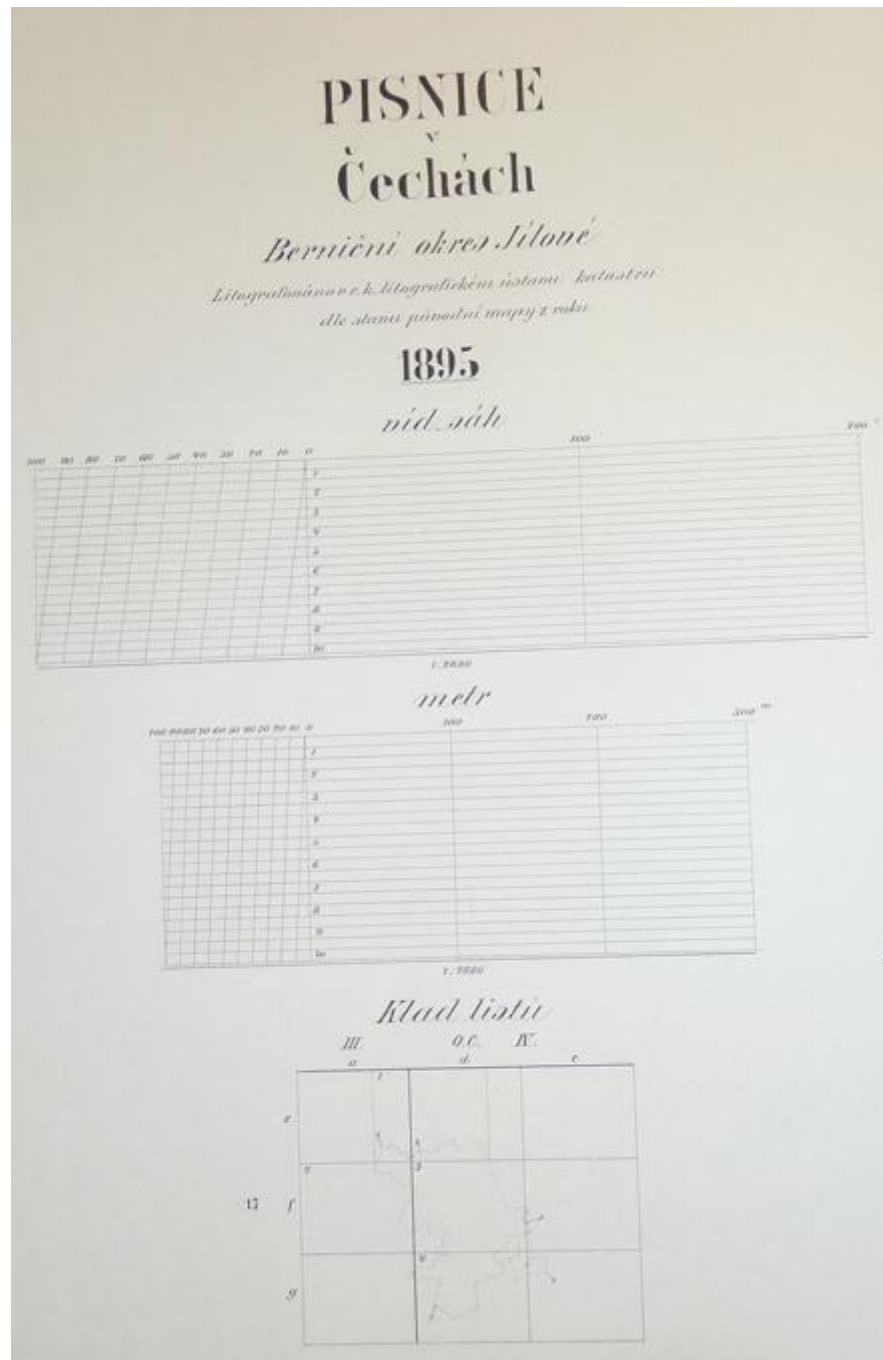
Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: 1) Klad listů + měřítko
2) Výřez z mapy

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 13 - Katastrální mapa Písnice 1895 – kopie císařských
otisků bez barev.**

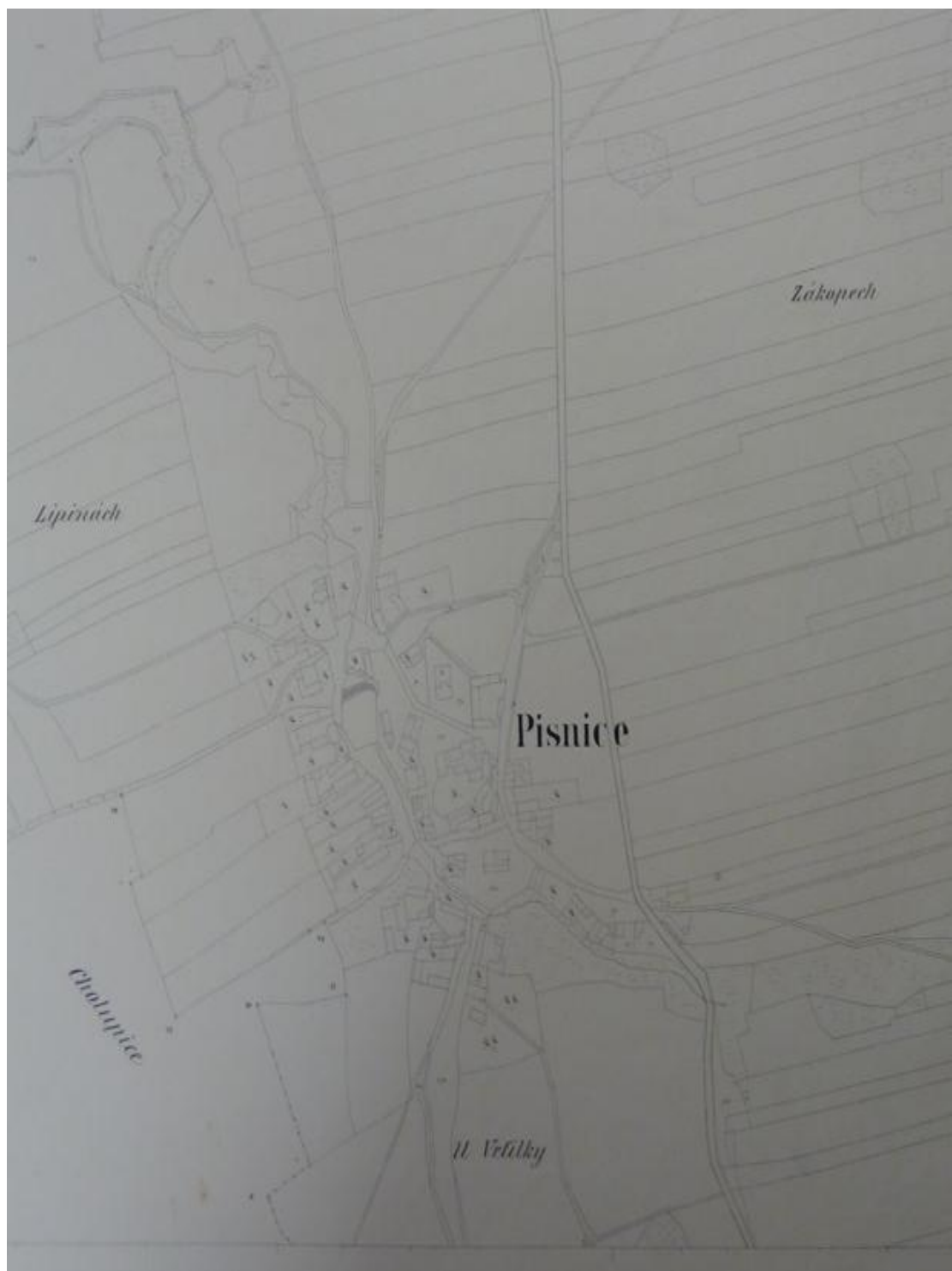
1) Klad listů + měřítko

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 13 - Katastrální mapa Písnice 1895 – kopie císařských otisků
bez barev.

2) Výřez z mapy

Příloha č.14

Název: KATASTRÁLNÍ MAPA - LIBUŠE A PÍSNICE	
Měřítko: 1 : 25 000	Rok: 1954

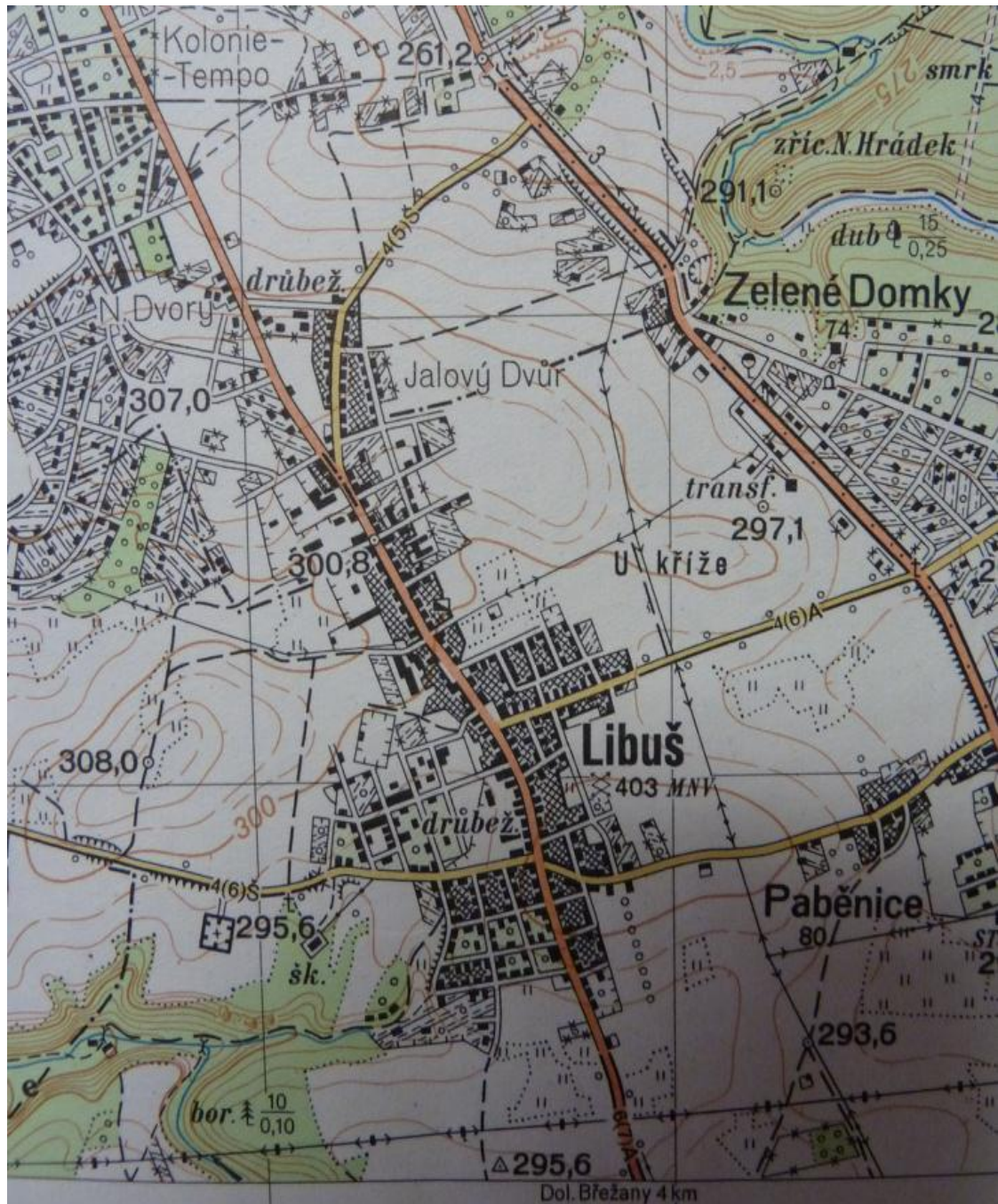
Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: 1) **Výřez z katastrální mapy Libuše**
2) **Výřez z katastrální mapy Písnice**

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 14 – Katastrální mapy – Libuš a Písnice – z roku 1954.

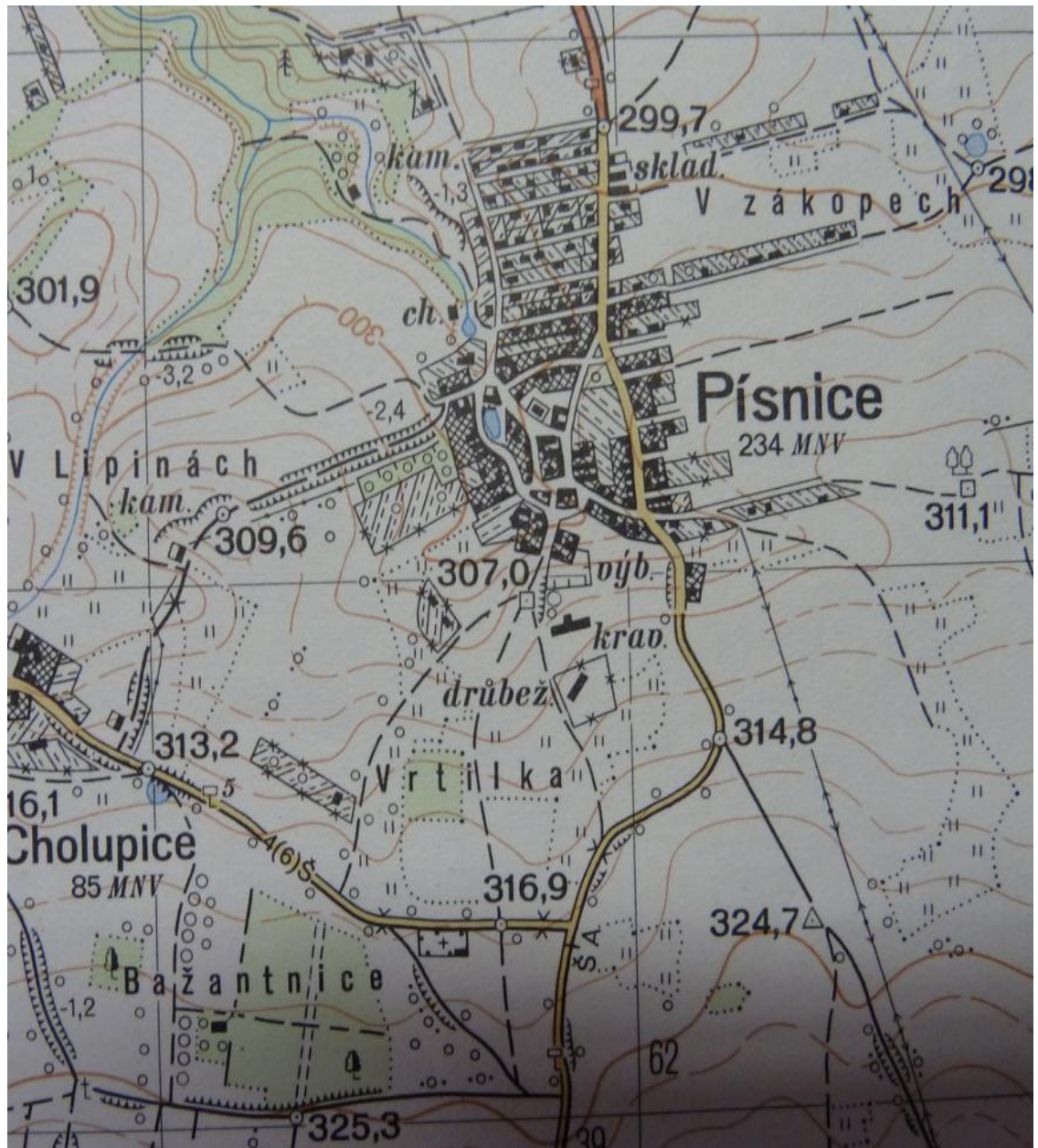
1) Výřez z katastrální mapy Libuše

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 14 – Katastrální mapy – Libuš a Písnice – z roku 1954.

2) Výřez z katastrální mapy Písnice

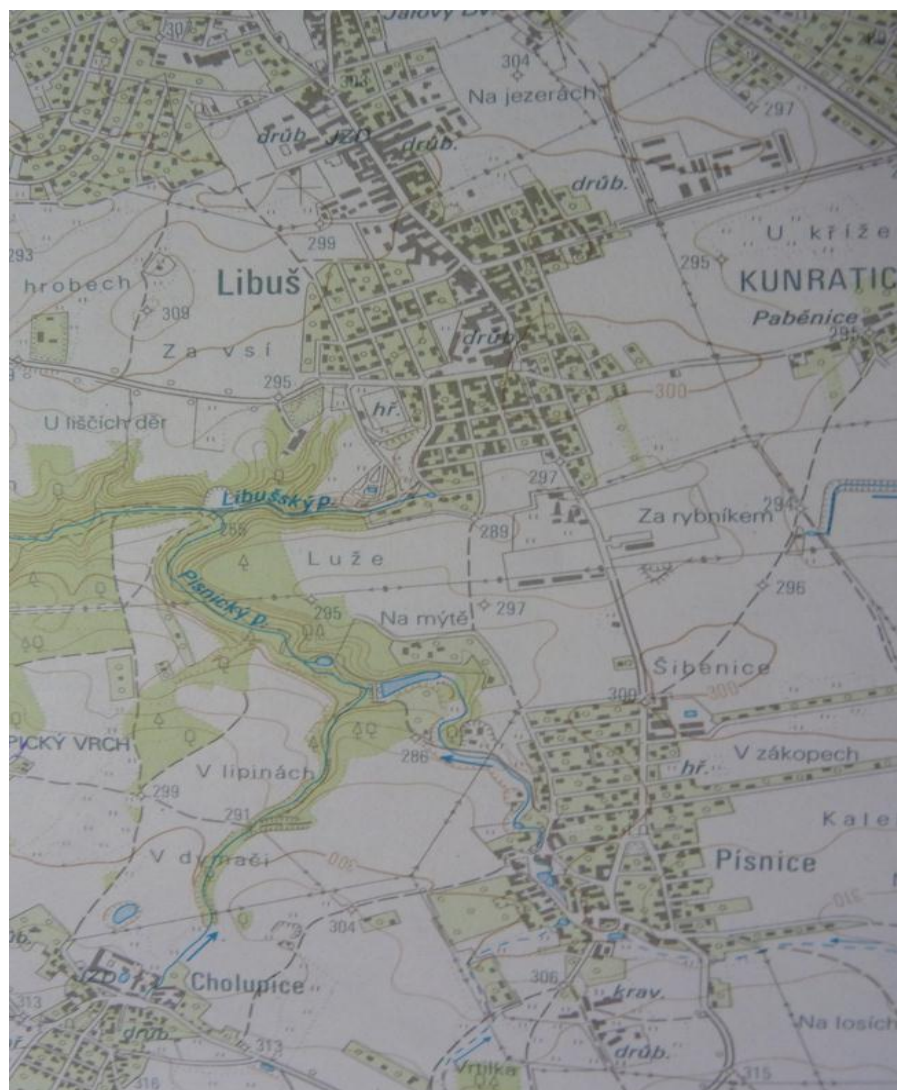
Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č.15

Název: ZÁKLADNÍ MAPA ČSSR	
Měřítko: 1 : 25 000	Rok: 1976

Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: Výřez z mapy - městská část Praha - Libuš

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č.16

Název: ZÁKLADNÍ MAPA ČR	
Měřítko: 1 : 25 000	Rok: 2005

Zdroj: ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální) 2013,
Zeměměřičský úřad, archiválie ÚAGK

Popis: Výřez z mapy - MČ Praha - Libuš

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

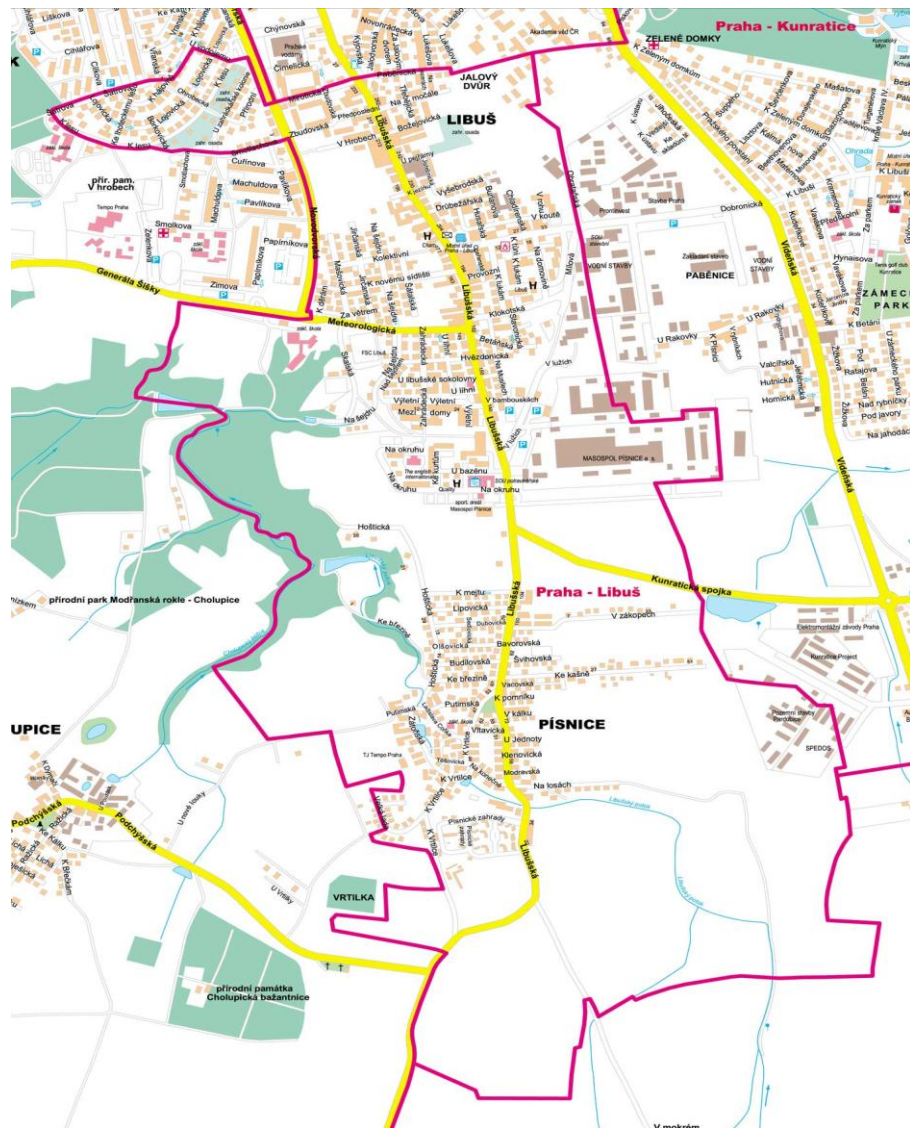
Příloha č.17

Název: **MAPA MČ PRAHA - LIBUŠ**

Rok: **2013**

Zdroj: MÚ Praha – Libuš 2013,
online: <http://www.praha-libus.cz/mapa.htm>

Popis: Mapa městské části Praha - Libuš

Příloha č.18

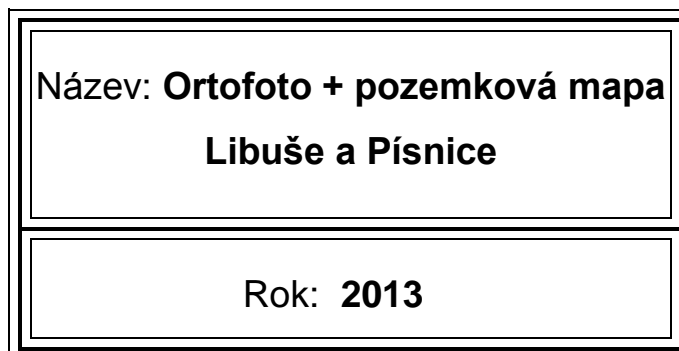
Název: Ortofotomapa + KM MČ Praha - Libuš
Rok: 2013

Zdroj: mapy.cz 2013

Popis: Ortofotomapa + katastrální mapa MČ Praha - Libuš

Příloha č.19

Zdroj: ČÚZK 2013

Popis: 1) Výřez z mapy – Libuš
2) Výřez z mapy - Písnice

1) Libuš

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 19 – Ortofoto + pozemková mapa Libuše a Písnice.

2) Písnice

Příloha č.20

**Název: HISTORICKÁ DOKUMENTACE
K DOMU č.p. 1**

Zdroj: 1,2 – ČUZK, archiválie ÚAGK, 2013
3,4,5 – Archiv hl.m.Prahy, 2013
6,7,8,9,10,11 – Stavební úřad v Praze 12, 2013
12,13,14 – L.Svoboda, Stavebně historický průzkum,2009

Popis: Část I. – dokumentace v listinné podobě

- obrázek č. 1 - Výřez z mapy z roku 1841
- obrázek č. 2 - Výřez z mapy z roku 1955
- obrázek č. 3 - Kniha gruntovní z roku 1688
- obrázek č. 4 - Kupní smlouva Václava Herana z roku 1805 na hostinec čp.1
- obrázek č. 5 - Kupní smlouva Josefa Novotného z roku 1891 na hostinec čp.1
- obrázek č. 6 - Žádost J.Novotného o stavební povolení k přístavbě stájí z roku 1895
- obrázek č. 7 - Plán přístavby stájí z roku 1895
- obrázek č. 8 - Žádost J.Novotného o stavební povolení na přístavbu jeviště v hostinci čp.1 z roku 1934
- obrázek č. 9 - Plán přístavby jeviště z roku 1934
- obrázek č.10 - Plán přestavby domu č.p.1 z roku 1941 – západní průčelí domu
- obrázek č.11 - Plán přestavby přízemí domu č.p.1 z roku 1941
- obrázek č.12 - Rekonstrukce barokního stavu domu č.p.1 z roku 2009
- obrázek č.13 - Půdorys přízemí domu č.p.1 se stavebně historickou analýzou, rok 2009
- obrázek č.14 - Půdorys přízemí domu č.p.1 s památkovým vyhodnocením, rok 2009

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1.

Zdroj: 15,16,17 - foto L.Svoboda – Stavebně historický průzkum,2009
21,22,23 - soukromý archiv M.Kadlece
18,19,20,24 - soukromý archiv autorky

Popis: Část II – Fotodokumentace k domu č.p.1

- obrázek č.15 – Jižní sklep domu č.p.1
- obrázek č.16 – Severní sklep domu č.p.1
- obrázek č.17 – Barokní klenba domu č.p.1
- obrázek č.18 – Zahrada domu č.p.1, stav 2013
- obrázek č.19 – Zbytky barokní zdi v zahradě domu č.p.1 – stav 2013
- obrázek č.20 – Zahrada domu č.p.1 – celkový pohled – stav 2013
- obrázek č.21 – Dům č.p.1 – pohled směr Praha – rok 1930
- obrázek č.22 – Dům č.p.1 – pohled směr Libuš – rok 1930
- obrázek č.23 – Dům č.p.1 – rok 1975
- obrázek č.24 – Dům č.p.1 – rok 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

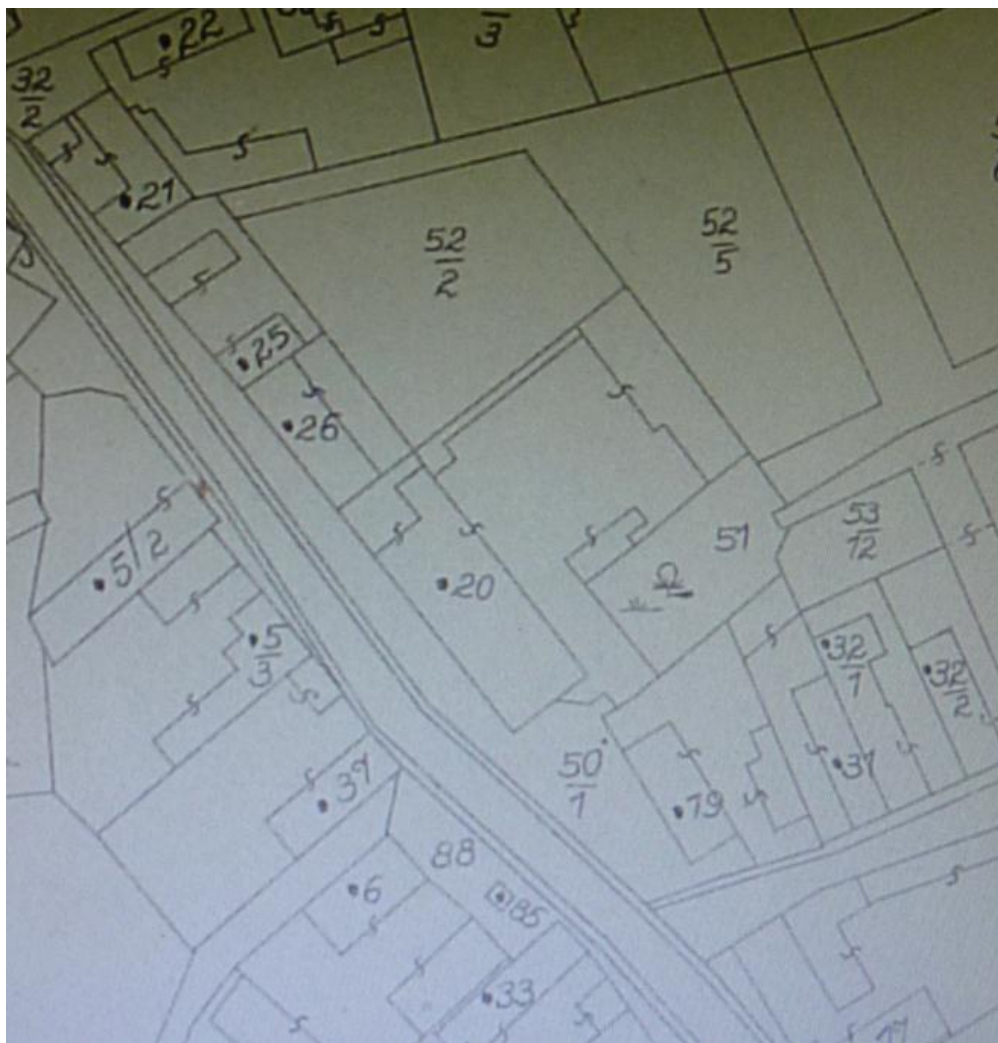
Obrázek č.1 – **Výřez z mapy Libuše z roku 1841** (dům č.p.1-na mapě č.20, s barokní zahradou – č.51 s bočními zdobnými vchody do zahrady)

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

Obrázek č. 2 - **Výřez z katastrální mapy Libuše z roku 1955, stav k roku 1953**
(změny u domu č.p.1 a zahrady)

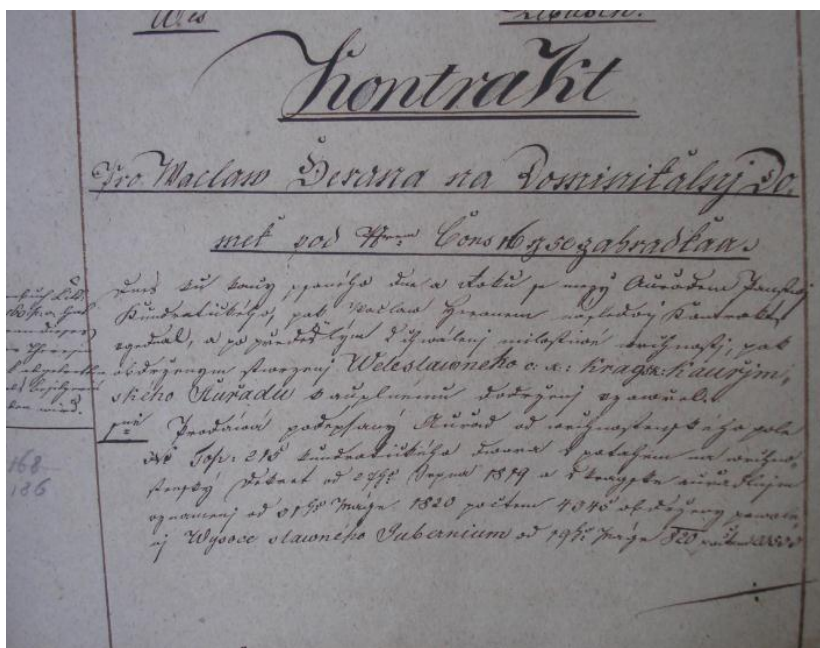
Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

Obrázek č.3 – Kniha gruntovní z roku 1688

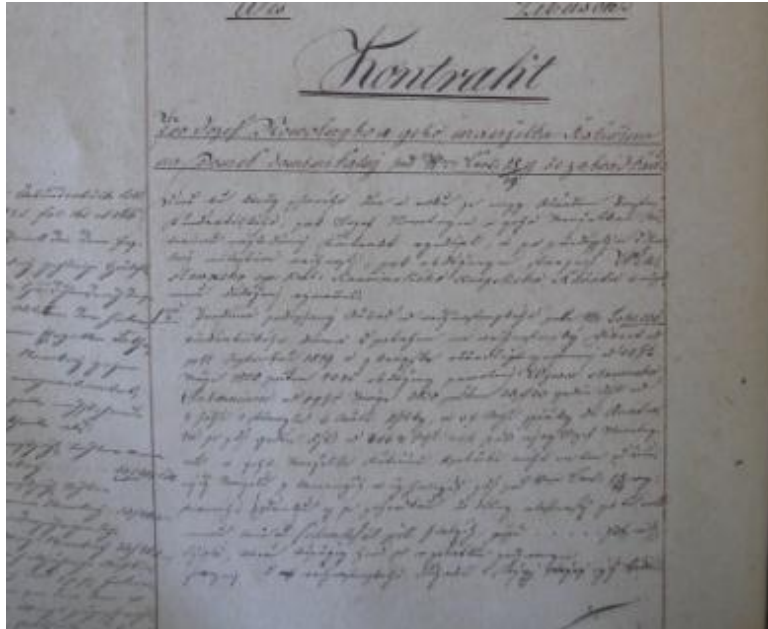
Obrázek č.4 – Kupní smlouva Václava Herana z roku 1805 na hostinec č.p.1

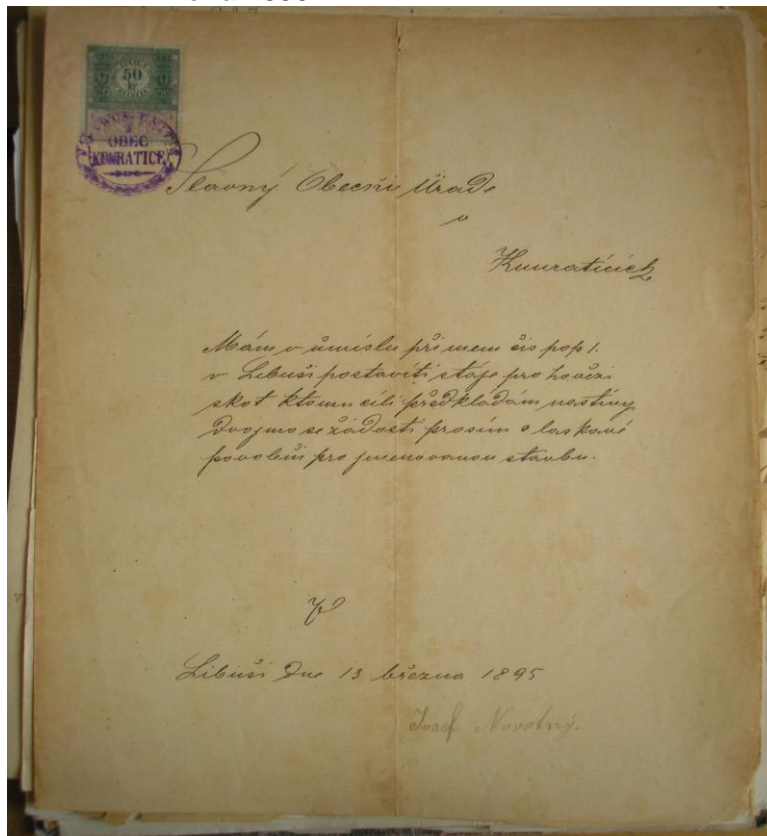
Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

Obrázek č. 5 - Kupní smlouva Josefa Novotného z roku 1891 na hostinec č.p.1

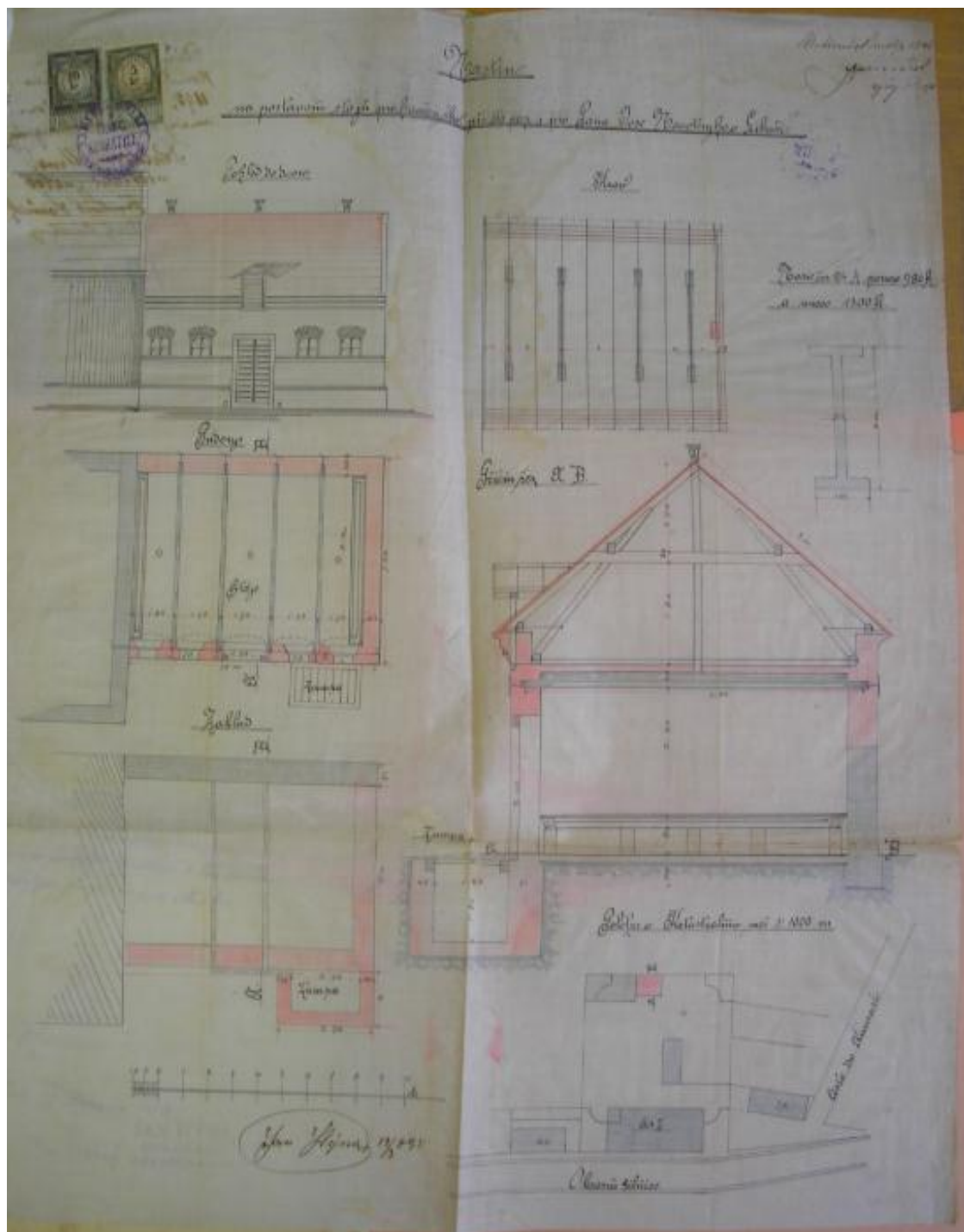
Obrázek č. 6 – Žádost J. Novotného o stavební povolení k přístavbě stájí z roku 1895

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

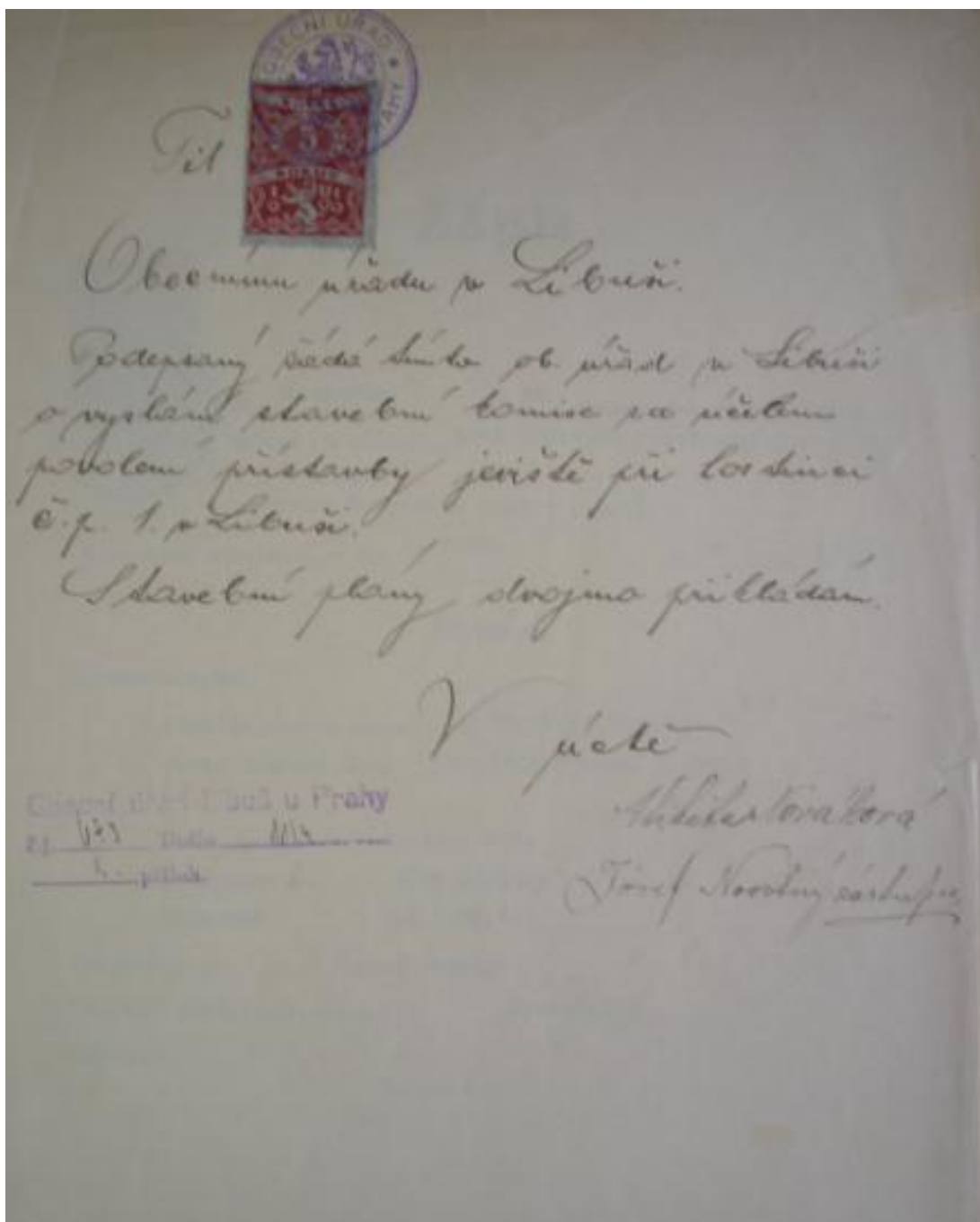
Obrázek č. 7 – Plán přístavby stáji z roku 1895

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

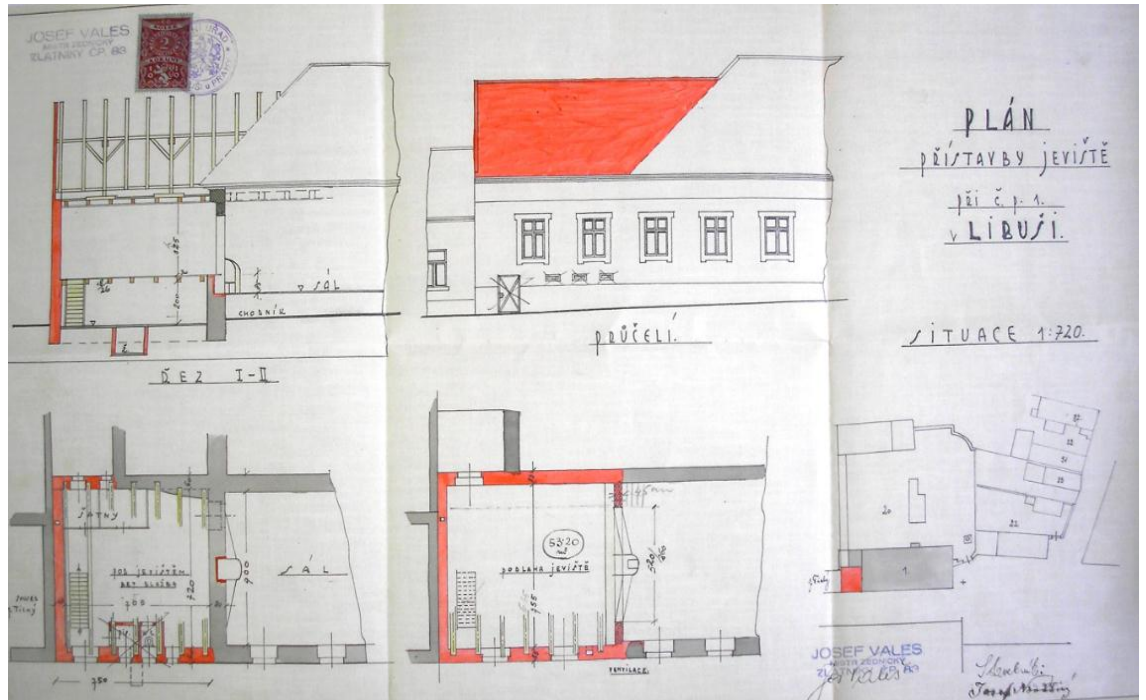
Obrázek č. 8 – Žádost J. Novotného o stavební povolení na přístavbu jeviště v hostinci č.p.1 z roku 1934

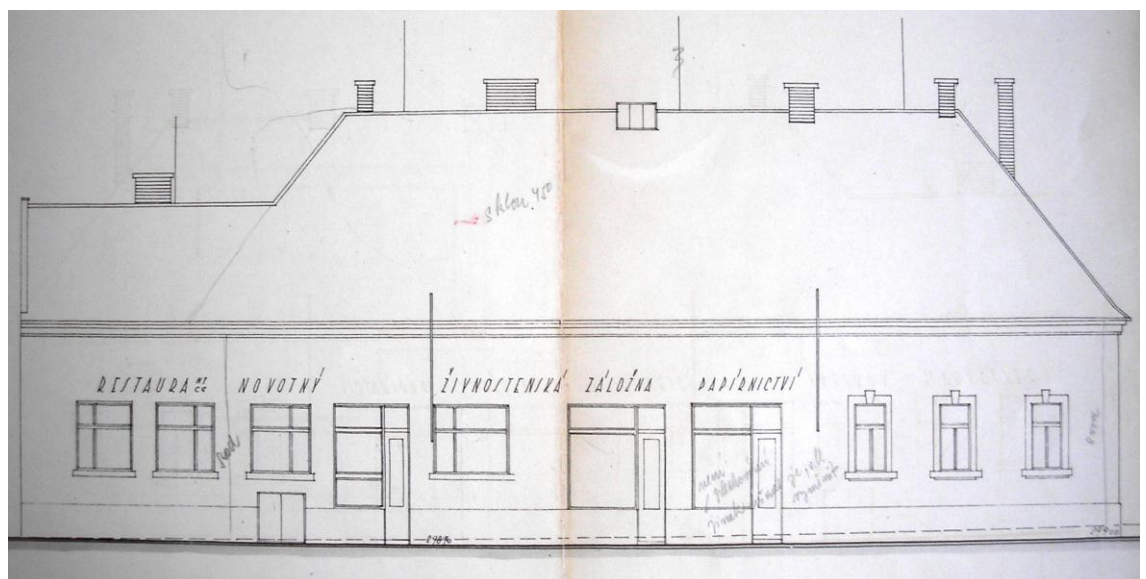
Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

Obrázek č. 9 – Plán přístavby jeviště z roku 1934.

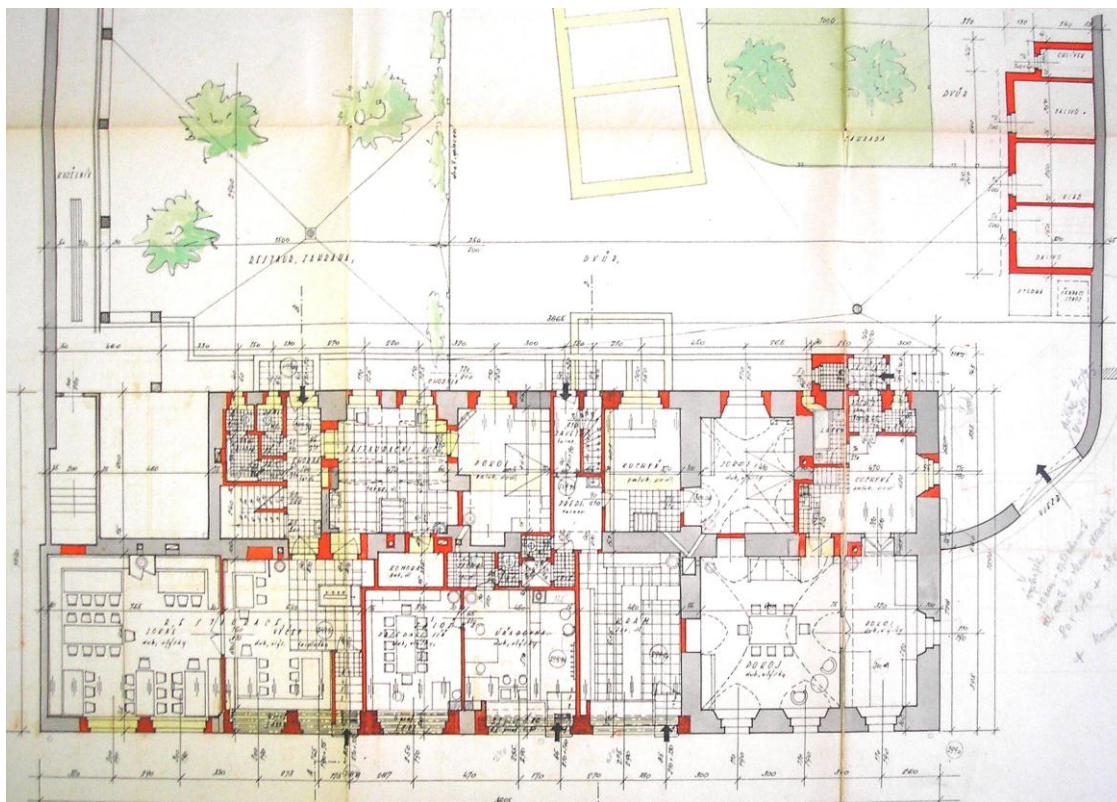
Obrázek č. 10 – Plán přestavby domu č.p.1 z roku 1941 – západní průčelí domu.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č.20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

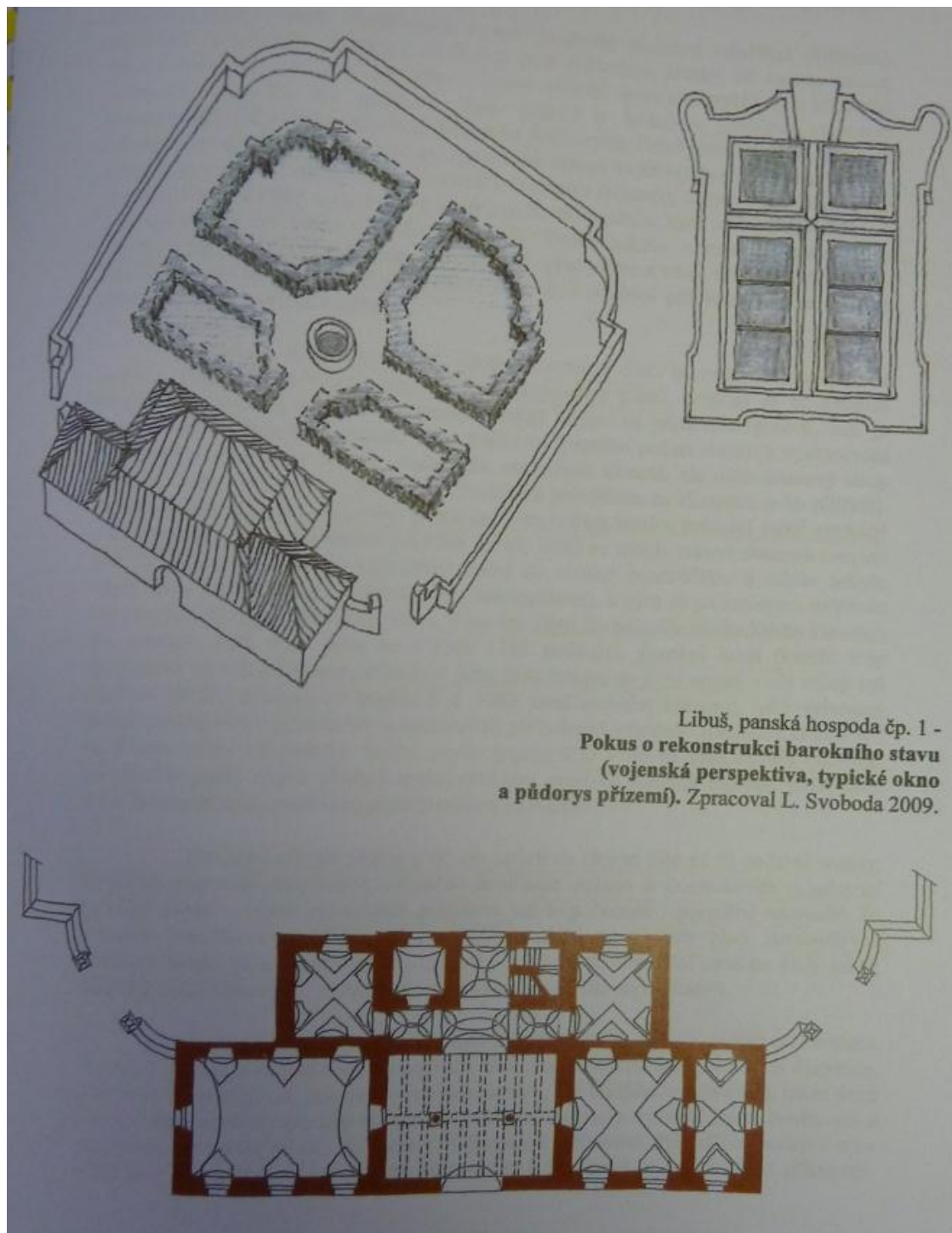
Obrázek č.11 – Plán přestavby přízemí domu č.p.1 z roku 1941.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

Obrázek č. 12 – **Rekonstrukce barokního stavu domu č.p.1 z roku 2009.**

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

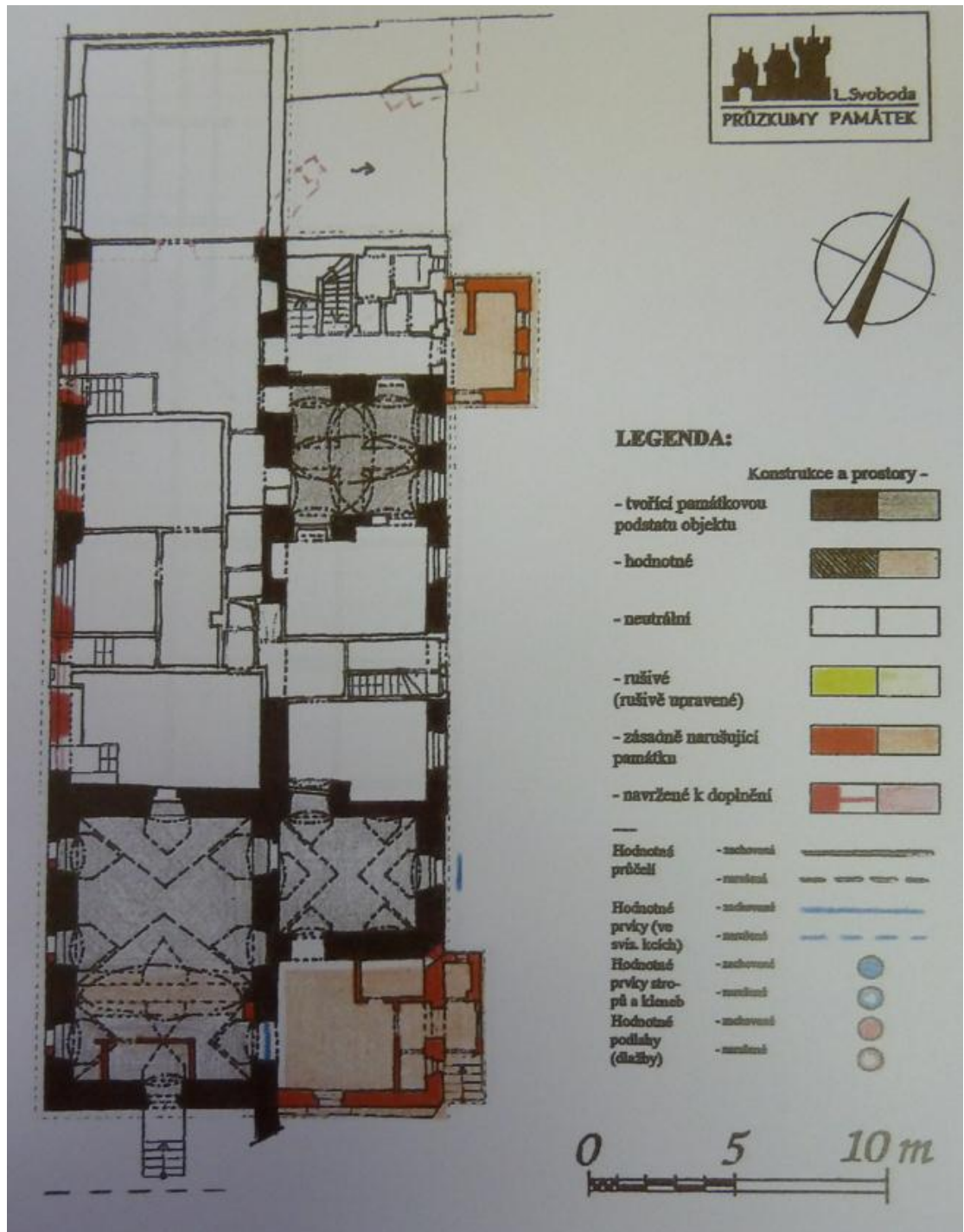
Obrázek č. 13 – Půdorys přízemí domu č.p.1 se stavebně historickou analýzou, rok 2009.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část I.

Obrázek č. 14 – Půdorys přízemí domu č.p.1 s památkovým vyhodnocením, rok 2009.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část II.

Obr.č.15 - Jižní sklep domu čp.1.

Obr.č.16 - Severní sklep domu čp.1.

Obr.č.17 – Barokní klenba domu čp.1.

Obr.č.18 – Zahrada domu čp.1.-
současný stav – rok 2013

Obr.č.19 – Zbytky barokní zdi
v zahradě domu čp.1 – rok 2013

Obr.č. 20 – Zahrada domu čp.1 -
celkový pohled – rok 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 20 – HISTORICKÁ DOKUMENTACE K DOMU č.p.1, část II.

Obr.č.21 : Dům č.p.1 – pohled směr Praha -
rok 1930

Obr.č.22 : Dům č.p.1 – pohled směr
Libuš - rok 1930

Obr.č.23: Dům č.p.1 – rok 1975

Obr.č.24 : Dům č.p.1 – rok 2013

Příloha č.21

Název: **OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI –
historie a současnost**

Zdroj: 1,3,5,7,9,13,14 – soukromý archiv autorky
2,4,6,8,10,11,12 – soukromý archiv M.Kadlece

Popis: Část I – obrázky z Libuše

- obrázek č. 1 - Úřad městské části Praha – Libuš, 2013
- obrázek č. 2 - Náves, jádro obce, 30.léta 20.stol.
- obrázek č. 3 - Náves, jádro obce, 2013
- obrázek č. 4 - U akcízu, 1975
- obrázek č. 5 - U akcízu, 2013
- obrázek č. 6 - Libušská ulice, směrem k Praze, 50.léta 20.stol.
- obrázek č. 7 - Libušská ulice, směrem k Praze, 2013
- obrázek č. 8 - Libušská sokolovna, 1975
- obrázek č. 9 - Libušská sokolovna, 2013
- obrázek č.10 - Sokolský slet u Libušské sokolovny, 30.léta 20.stol.
- obrázek č.11 - Obecná škola, 1933
- obrázek č.12 - Slavnostní otevření obecné školy, 20.dubna 1933
- obrázek č.13 - Původní budova obecné školy, 2013
- obrázek č.14 - Budova nové školy (otevřena v roce 1988), 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost.

Zdroj: 16,19,21,23,25,27 - soukromý archiv autorky
15,17,18,20,22,26 - soukromý archiv M.Kadlece
24 - kresba p.Jeřábka, Dějiny obce Písnice, 1317-1848

Popis: Část II – obrázky z Písnice

- obrázek č.15 – Náves – jádro obce, 1921
- obrázek č.16 – Náves - jádro obce, 2013
- obrázek č.17 – Obecná škola, 30.léta 20.stol.
- obrázek č.18 – Obecná škola, 1975
- obrázek č.19 – Základní škola, 2013
- obrázek č.20 – Rybník Obecňák, 1935
- obrázek č.21 – Rybník Obecňák, 2013
- obrázek č.22 – Hasičská zbrojnice, 1930
- obrázek č.23 – Hasičská zbrojnice, 2013
- obrázek č.24 – Barokní Boží muka, kresba z roku 1948
- obrázek č.25 – Barokní Boží muka, 2013
- obrázek č.26 – Výstavba Písnického sídliště, 1975
- obrázek č.27 – Písnické sídliště, 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost,
část I.**

Obr.č.1 – Úřad městské části Praha – Libuš, 2013

Obr.č.2 – Náves, jádro obce, 30.léta 20.stol.

Obr.č.3 – Náves, jádro obce, 2013

Obr.č.4 - U akcízu, 1975

Obr.č.5 – U akcízu, 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost,
část I.**

Obr.č.6 – Libušská ul., směrem
k Praze, 50.léta 20.stol.

Obr.č.7 – Libušská ul., směrem
k Praze, 2013

Obr.č.8 – Libušská sokolovna, 1975

Obr.č.9 – Libušská sokolovna, 2013

Obr.č.10 – Sokolský slet u Libušské sokolovny,
30.léta 20.stol.

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost,
část I.**

Obr.č.11 – **Obecná škola, 1933**

Obr.č.12 – **Slavnostní otevření obecné školy, 20.dubna 1933**

Obr.č.13 – **Původní budova obecné školy, 2013**

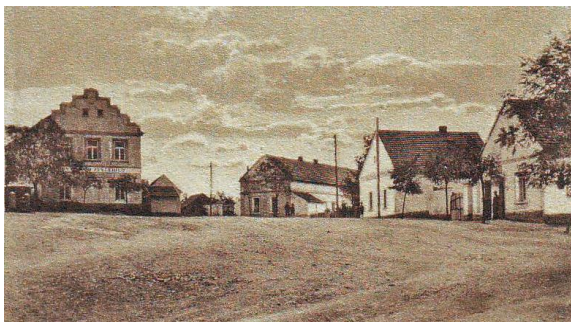
Obr.č.14 – **Budova nové školy (otevřena v roce 1988), 2013**

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost,
část II.**

Obr.č.15 – Náves – jádro obce,1921

Obr.č.16 – Náves – jádro obce, 2013

Obr.č.17 – Obecná škola, 30.léta 20.stol.

Obr.č.18 – Obecná škola, 1975

Obr.č.19 – Základní škola, 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost,
část II.**

Obr.č.20 – Rybník Obecňák, 1935

Obr.č.21 – Rybník Obecňák, 2013

Obr.č.22 – Hasičská zbrojnice, 1930

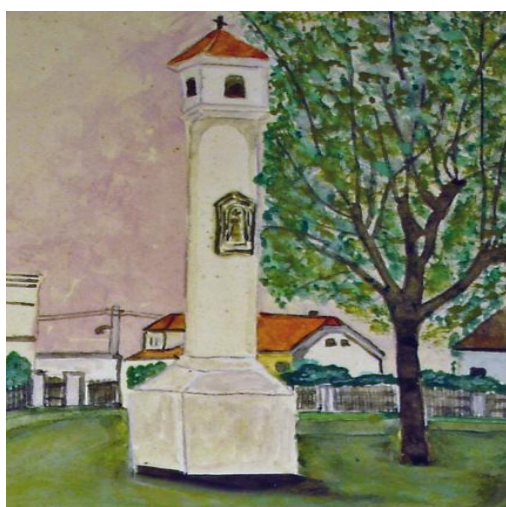
Obr.č.23 – Hasičská zbrojnice, 2013

Katastr nemovitostí, historie a současnost městské části Praha – Libuš

**Příloha č. 21 – OBRÁZKY Z MĚSTSKÉ ČÁSTI – historie a současnost,
část II.**

Obr.č.24 – **Barokní Boží muka,**
kresba z roku 1948

Obr.č.25 – **Barokní Boží muka, 2013**

Obr.č.26 – **Výstavba Písnického sídliště,**
1975

Obr.č.27 – **Písnické sídliště, 2013**

